

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཆེན་གྱི་གནས་འཕྲིན།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༧༩ གྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ གྱི་ཟླ་བྲག་པ་དང་། འདུན་པ།

འདོན་ཐེངས་ ༥༧ པ།

ཕྱི་ཁབ་ལྟ་ཞིབ་དང་ཁྱད་ག་པ། - ཚོགས་བྱང་བསོད་ནམས་དོ་ཞེ།
ཅིན་སྒྲིག་པ། - བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
པར་བ་དང་དེབ་གཟུགས་བྱས་འགོད། - བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར།
འགྲེམས་སྤེལ་བ། - རིན་ཆེན།

དཀར་ཆག

ཕྱི་ཟླ་དྲུག་པ། June

༡༽ ཡཁོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕམ་མེས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་ཕྱོད། ༡

༢༽ གང་ས་ཕྱོང་ས་དབལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉེན་གྱི་ཐུགས་སྤངས་ཇི་ཆགས་རྟོག་ཞིབ་ཤེད་པོའི་ཞིབ་འཇུག་ཆོག་ས་ཕྱོང་གི་ལས་དོན་དུ་འཇུགས་གནང་བ། ༣

༣༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་ཤུ་འབྲིང་དཀར་པོ་ཆོག་ལགས་སྤྲང་ཡང་ཁེན་པའི་ཆོན་ཏེ་མེ་འོ་མང་འབྲེའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིར་བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་འཆོམས་འདྲི་ཞུས་པ། ༣

༤༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་ཕྱི་རོང་ཡཁོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་མངལ་ཁ་ཞུས་པ། ༤

༥༽ མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞེས་དུག་པསྐྱན་སྤང་དང་མྱང་དཔག་གི་སྤྲིག་འཇུག་ས་དུ་བརྟེན་ནས་མི་ལོ་ཉེལ་པོ་ ༤༤ འཁོར་བའི་དམིགས་པས་ལ་དུས་དྲན་སྤང་བཅིང་མངའ་སྤྱིའི་ཐོག་ཤོད་མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཕྱན་ཆོག་ས་ཀྱི་གསུང་བཤད། ༥

༦༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་གཟབ་རྒྱས་པར་དུ་འཇུགས་གནང་བ། ༦

༧༽ ཡཁོང་ས་མཆོག་གིས་རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་དུས་འབྲེད་མངའ་སྤྱིའི་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་སྟུང་བ། ༧

༨༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་དུས་འབྲེད་མངའ་སྤྱིའི་ཐོག་འཆོམས་འདྲིའི་གསུང་བཤད། ༨

༩༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཆོག་ས་བཅར་པ་རྣམས་ལ་མེལ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོག་སྟོན་བཤམས་པ། ༩

༡༠༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་དུས་འབྲེད་མངའ་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་བཤམ་ ༡༠

༡༡༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཆོག་ས་ཐུན་གཉིས་པ། ༡༡

༡༢༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཆོག་ས་ཐུན་གསུམ་པ། ༡༢

༡༣༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཆོག་ས་ཐུན་བཞི་པ། ༡༣

༡༤༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐུན་དང་པོ། ༡༤

༡༥༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐུན་གཉིས་པ། ༡༥

༡༦༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐུན་གསུམ་པ། ༡༦

༡༧༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐུན་བཞི་པ། ༡༧

༡༨༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོག་ས་ཐུན་ལྔ་པ། ༡༨

༡༩༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་བསྟོམས་མངའ་སྤྱིའི་ཐོག་ ༡༩

༢༠༽ རྒྱལ་ཕྱིའི་ཕྱོས་ཆོག་ས་འབྲུས་མིའི་ཤོད་དོན་རྒྱལ་ཕྱོང་ཆོག་ས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་མཇུག་བསྟོམས་མངའ་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་པར་ཁག་ཅིག་ ༢༠

༢༡༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་ཕྱེ་ཁྲིད་པའི་ཕྱོགས་ལེལ་སྤྱི་འབྲུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་གནས་ཁང་དུ་ལེལ་ས་པ། ༢༡

༢༢༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་ཕྱེ་ཁྲིད་པའི་ཕྱོགས་ལེལ་སྤྱི་འབྲུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་རྟོན་ཁམས་དང་ཐུག་འབྲང་གནང་བ། ༢༢

༢༣༽ དབལ་ཕྱན་ཆོག་ས་གཙུག་མཆོག་གིས་ཕྱེ་ཁྲིད་པའི་ཕྱོགས་ལེལ་སྤྱི་འབ

ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༣ ཉིན་སྐབས་
བཅུ་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྒྒས་ལ་སྐུལ་བའི་
བཀའ་སློབ།

ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། ལས་ཀ་བྱེད་སྐབས་
སློར་ལ་ཅ་བའི་སྤྱི་གཞི་དང་། བློས་གཞི་བཟོས་
ཡོད་ཀྱང་སྐབས་རེ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་འདུག
དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་འདི་དག་གི་ཉམས་སྦྱོར་
ཚུགས་བཟོ་མས་བྱས། དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་
ལེགས་བཅོས་གཏོང་རྒྱ་གཉིད་འདུག་གམ། འཐུས་
མི་འོས་བསྐྱེད་དང་། བྱེད་སྐབས་སློར་ལ་ཆོག་ས་ཆུང་
ཞིག་བཅུགས་ཏེ་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་གོ་བསྐྱར་
བྱས་ན་བསམ་པ་འདྲ་བྱི་འདུག མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་
འཐུས་འདེམས་བསྐྱོའི་སྐབས་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་
བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། མདོ་དོན་སྤྱི་ལོ་མང་
གཙོ་དངོས་གནས་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་མཐུན་ནས་ཡོད་
པ་འདི་དག་ལག་ལེན་འཁེལ་སྤེལ་བ་ཞིག་དང་།
སྐབས་བདེ་བ་ཞིག་བྱེད་རྒྱ་མི་འདུག་གམ། སྐབས་
རེ་ལག་ལེན་དོ་མའི་ཐོག་དཀའ་ངལ་ཡོད་བཞིན་དུ་
དེ་སྤྱི་གཞི་དང་འཕྲིན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀྱི་
ཡོད། ངས་རྟག་པར་ལཔ་སྤྱི་ལྟར་སྤྱི་གཞི་མིས་
བཟོས་པ་རེད། མིས་ལག་ལེན་བཀའ་དུས་མ་རན་
པ་ཡོད་ན་མིས་བཅོས་རྒྱ་གཞི་དགོས། དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་
གཏོང་རྒྱ་ཞིག་མེད་དམ་བསམ་ཀྱི་འདུག།

དེ་ནས་མང་གཙོའི་ལས་སློལ་ལྷགས་
ཆེར་འགྲོ་ཆེད་སྤྱི་འཐུས་མི་མང་གི་ཐོག་ནས་བསྐྱོ་
རྒྱ་ཅན་དུ་མ་ཟད། གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་གི་འགོ་
འཛིན་འདི་ཆོའི་གས་ཀྱང་མི་མང་ནས་འདེམས་བསྐྱོ་
བྱ་ཐབས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྒྱ་མེད་དམ་སྟེ། དེ་དང་
དེ་འདྲ་བའི་མང་གཙོའི་ལས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་
བྱེད་སྐབས་གང་ཡོད་དམ། དེར་སང་རྒྱ་མི་ལ་
འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་དུས་ཆེད་
ཅིག་སྤེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་འདིའི་ཆ་ནས་ང་ཆོས་མང་

གཙོའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཞིག་མ་རེད། སྤོན་མ་ང་ཆོ་
རྒྱ་གར་ལ་སྤེམས་མ་ཐག་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་རེ་
གསུམ་སྐབས་ནས་མང་གཙོའི་སློར་སྐད་ཆ་བཤད།
བསམ་སྒྲོ་བཏང་། མཐའ་མ་སྤྱི་འཐུས་བཅུགས་པ་
རེད། མང་གཙོའི་ཅ་ཁྲིམས་བཟོས་ཏེ་བསམ་པ་རྒྱས་
དག་གི་ཐོག་ནས་མང་གཙོའི་ལས་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་
བསམ་སྒྲོ་བཏང་བ་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་
ཐོག་ནས་ཀྱང་མང་གཙོ་ཟེར་བ་འདིར་ཆང་མས་
བསྐྱགས་བཟོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེའི་ཆ་ནས་ཡིན་ན་
ཡང་། ང་ཆོས་མང་གཙོའི་ཆེ་མཐོང་ཆ་ཆང་ཡོད་
པའི་སྤྱི་ལྟར་དག་ཅིག་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག
གཉིས་ནས་དེར་སང་ང་ཆོ་བོད་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་
ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོ་འདིར་བཅན་བྱོལ་
ལ་ཡོད་མཁན་བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ལ་མང་
གཙོའི་ལྷ་བ་བྱེད་སྤེལ་བྱེད་པ་དང་། དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་པའི་མང་གཙོའི་ལག་ལེན་
ག་ཆེད་སྤེལ་སྤེལ་བཀའ་ཀྱི་ཡོད།

བོད་མི་སྤྱི་བཏང་གི་བསམ་སྒྲོའི་ནང་
ལ་མང་གཙོ་ཟེར་བ་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྐད་ལ་མང་གཙོ་འདྲ་མི་འདྲ་
ཞིག་མཆོན་ཀྱི་ཡོད་པ། མང་གཙོ་ཟེར་བ་འདིས་མི་
མང་གི་ཁེ་སྤོང་གང་འདྲ་ཞིག་མཆོན་ཀྱི་ཡོད་པ། དྲང་
བདེན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་འགྲོ་སྐབས་གང་འདྲ་
ཡིན་པ་སོགས་སྤྱད་བཤད་གཏོང་རྒྱ་དང་། གསལ་
བཤད་བྱེད་རྒྱ་ཁེ་ཅན་མང་བ་བྱུང་བའི་ཆེད་ཀྱིས་
བཅན་བྱོལ་ལ་ཡོད་མཁན་བོད་མིའི་བསམ་སྒྲོའི་ནང་
ལ་མང་གཙོའི་དགེ་མཚན་ཤེས་རྟོགས་མང་བ་ཡོང་
རྒྱ། མང་གཙོའི་གོ་དོན་ཤེས་རྟོགས་ལྷགས་ཆེ་བྱུང་
བ་ཡིན་ན། བོད་ནང་ལ་གཉེན་འཕྲད་འགྲོ་སྐབས་
དང་། རྒྱ་ཡོང་མཁན་ལ་ཞར་དང་ཞོར་ལ་ང་རང་
ཆོ་འདིར་རང་དབང་ལྡན་པའི་མང་གཙོ་དངོས་
གནས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ལག་
ལེན་འགོལ་ཀྱི་ཡོད་པ་རྒྱས་གསལ་བཤད་བྱེད་

སྤེལ་ཀྱི་རེད། རྒྱ་མིས་ཁ་ནས་མང་གཙོ་གཅིག་སྤྱད་
ཟེར་བའི་ཆོག་དེ་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཡང་། ལག་
ལེན་དོ་མའི་ཐོག་ལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གལ་
བསྐྱར། རྟ་བཅག་ཟེར་བ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་
ང་རང་ཆོའི་སྤྱི་གཞི་འཇུགས་ཀྱི་མང་གཙོའི་ལག་ལེན་
བཀའ་སློབ་འདི་དང་བསྐྱར་ཐབས་མེད་པར་
བཞེན་དེའི་ཆ་ནས་ཡིན་ན་ཡང་གཏད་འགག་ཅིག་
འདུག ང་ཆོས་འཐབ་ཆེད་བྱེད་པ་འདི་རྒྱ་མི་ལ་ཁ་
གཏད་གཅོག་གི་ཡོད་པས། ང་ཆོས་དོ་ཐོག་བསམ་
སྒྲོ་གང་འདྲ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང་། ལག་ལེན་
གང་འདྲ་ཞིག་བཀའ་ཀྱི་ཡོད་པ། ཕྱི་རྒྱ་ཆད་བོད་ནང་
ལ་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་
ཡིན་ན། ང་ཆོ་ལས་སྤྱི་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སྐད་ལ་
འགྲོ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་དོན་དག་ལ་ང་ཆོས་
བསམ་པ་རྒྱས་དག་གིས་མང་གཙོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས། དེར་སང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་
པས་ང་ཆོས་མང་གཙོའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་མིན།
སྤོན་མ་ནས་བསམ་སྒྲོ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏང་བ་རེད། ད་
ལྟ་གང་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། དུས་དུས་ལ་མང་གཙོ་
གསོལ་རས་གནང་བ་རེད། ཅེས་བཤད་པ་ཅན་མིན་
པར། རྒྱ་ཆེད་བོད་མི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཞིབ་
ཆགས་པའི་སྤོན་མ་མང་གཙོའི་གོ་དོན་གས་གོང་
མཐོང་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག མ་འོངས་པར་བོད་
ནང་ལ་མང་གཙོའི་གཞུང་ཞིག་བཅུགས་པའི་རྗེས་
ལ་ལ་རྒྱལ་བ་རེན་པོ་ཆེས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མིན་ཞེས་
བཤད་པ་དེའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི། ལ་རྒྱལ་བ་རེན་
པོ་ཆེས་བོད་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ནས་བསྐྱར་པའི་
སྐབས་སུ་ངས་བཅན་དབང་བཤད་པ་མིན་ན་ཡང་།
མི་མང་ཆོས་རང་བཞིན་བསམ་པ་རྒྱས་དག་གིས་
དགའ་ཤིས་དང་། ཡིད་ཆེས་ཐོག་ནས་ལ་རྒྱལ་བ་
རེན་པོ་ཆེས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད། དེ་ལ་ནོར་
འཁྱུལ་ཡོང་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ནས་སོ་སོ་སྒྲིབ་
ཀྱི་བསམ་ཚུལ་དང་། ལུས་ལྷགས་འདོན་རྒྱར་

འགོག་ཀྱིན་ཆགས་ཀྱི་འདུག ཡ་ལྟལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་བོད་མིས་བསམ་བ་རྣམ་དག་གིས་ཡིད་ཆེས་
བྱས་པ་ཡག་པོ་ཡིན་ན་ཡང་། རྟོགས་གཅིག་ནས་
བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་། སོ་སོས་
འགན་ཁུར་ན། ཁྱིམ་ཆང་གཅིག་གི་ལས་འགན་ཆ་
ཆང་པ་མས་འཁྱེར་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྤྱ་
གུ་ཆོ་གཅེས་ཡངས་ཤོད་ནས་བསྐྱད་རྒྱ་དང་། ཉི་མ་
གཅིག་པ་ཀྱན་མེད་པའི་མཆོམས་སྤྱ་སྤྱ་གུར་དཀའ་
ངལ་འཕན་རྒྱ་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡ་ལྟལ་བ་རིན་
པོ་ཆེ་ལོ་ལྷ་བཅུང་བྱངས་ནང་སྤེབས་ཡོད། ཉི་མ་
གཅིག་རྗེས་ཀྱི་ཡིན་པར་བརྟེན། ཉ་ལྷ་ནས་ང་རང་
ཆོས་བོད་སྤྱི་པའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལས་འགན་
རྣམས་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་
འཁྱེར་སྤུབ་པའི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག
མ་འོངས་པ་ལ་བོད་མང་གཙོའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་
འགན་ཆ་ཆང་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁྱེར་རྒྱའི་
ལས་སྒོལ་གཏོང་རྒྱ་དང་། བསམ་སྒྲོའི་ནང་གོམས་
འདིས་ཁྱེད་རྒྱའི་དོན་དུ་བཀའ་འགག་གི་བཀའ་སློན་
མང་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་ལ་བཤད་ཆར་
བ་རེད། དེ་ཐངས་གཅིག་བཤད་ནས་འཛོག་རྒྱ་མིན་
སྤབས། ང་ཆོས་སྤུམ་ཐུང་ནས་མཐུག་སྤྱོད་ཁྱེད་
དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ལས་ཆུ་ཆེ་
ཁག་བསྐྱོ་སྤྱད་སྒྲོར་ལ་ཡང་མང་གཙོའི་རྣམ་པ་
ཐོན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱེད་རྒྱ་གང་འདུག་གས།

ད་པན་ངས་ཐད་ཀར་བསྐྱོས་པའི་བཀའ་
སློན་ཆོ་ལས་རྒྱ་ན་ལོ་ལྷ་ཕྱིན་པའི་མཆོམས་ལ་
བཀའ་སློན་སོ་སོའི་དོས་ནས་དགོངས་ཞུ་ཁྱེད་རྒྱ་
དང་། ཡང་འགའ་ཤས་གནས་སྒྲུལ་ལ་བསྐྱུས་ནས་
སྤུམ་ཐུང་རང་འཇགས་བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་
ཕྱིན་ཆད་བཀའ་སློན་ལོ་ལྷ་ཕྱིན་པའི་མཆོམས་སྤྱ་སྤྱ་
མཐུད་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་དང་། འཕོ་ལེན་ཁྱེད་ཕྱོགས་སྒྲོར་
ངའི་བསམ་སྒྲོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྱི་འཕྱུས་ཆོར་གོ་
བསྐྱར་བྱས། སྤྱི་འཕྱུས་ཆོར་ནས་ལོ་ལྷ་དེའི་རིང་ཕྱི་
ནང་གི་ལས་ཀྱི་ཁྱེད་ཕྱོགས་དང་། སྤྱི་གཞུགས་
རྒྱ་ལ་ཐོག་ནས་འགྲིག་མ་འགྲིག་ཅི་བྱུང་སྤྱི་འཕྱུས་
ཆོས་བསམ་སྒྲོ་ལ་བཤད། དེ་དང་བསྐྱུར་ནས་ལོ་ལྷ་

བསྐྱར་དུ་རང་འཇགས་སྤྱོད་དགོས་མིན་གཏན་
འཁེལ་བྱས་ན་སྤྱི་གཞུགས་ལུང་པའི་ནང་དེ་འདྲ་
ཁྱེད་མཁན་ཁ་ཤས་ཡོད་བཅོ་འདུག དེས་མང་
གཙོའི་ལས་ལུགས་ལུགས་ཆེ་དུ་འགྲོ་ཡི་རེད་
བསམ་ཀྱི་འདུག དེ་དང་འདྲ་བའི་ཁྱེད་ཕྱོགས་གང་
འདུག་གས། འདི་གནད་ཆེ་བ་གཅིག་ཆགས་ཡོད་གི་
འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༣ ཉིན། སྤབས་བཅུ་པའི་
སྤྱི་འཕྱུས་རྣམས་ལ་སྤུམ་པའི་བཀའ་སློབ་ལས་རྒྱར་
འདོན་ཞུས་ཤིང་། བོད་གཞུང་ཕྱི་ཤིལ་ལས་ཁུངས་ནས་
པར་སྤྱོད་ཞུས་པ་ ༩ སྤྱི་འཕྱུས་དང་བཀའ་འགག་ལ་
སྤུམ་པའི་བཀའ་སློབ། ་ བོད་དང་པོའི་ཤོག་བྱངས་
༢༠༠ ལས་ ༢༠༢ བར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༦ ཉིན་ལས་
བསྐྱུས་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་བཅུ་དྲུག་པར་
སྤུམ་པའི་བཀའ་སློབ།

དེ་རིང་འདྲིར་དོན་ཆུན་གཅིག་བཤད་འདོད་བྱུང་། དེ་
ནི་འཛོམས་སྤྱི་པའི་རིང་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་
བ་ལ་སྤྱི་ཆོགས་དེའི་མི་ཡོངས་ནས་ཁུར་སྤྱད་ཀྱི་
ལུས་པ་བཏོན་ན་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་སྤུབ་པ་
དང་། ལུན་མོང་གི་ཐོག་ནས་ལུས་པ་མ་བཏོན་ན་
ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མི་སྤུབ། ཐོག་མའི་གསུང་གཏོད་མི་
རེ་བྱུང་གིས་རྣམ་དཔྱད་བཏོན་ནས་བྱས་པ་དེའི་ཐོག་
མི་ཆང་མས་ཁུར་མཉམ་ལེན་གྱིས་ལུས་པ་བཏོན་ཏེ་
གཞི་ནས་སྤྱི་ཆོགས་དང་། རིག་གཞུང་། ཆོས་
ལུགས། དཔལ་འབྱོར་སོགས་གང་ཅིའི་ཐོག་ཡར་
རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས་ལུན་མོང་གི་ལུས་པ་
འདོན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། ལུན་མོང་གི་
ལུས་པ་འདོན་པ་ལ། ལུན་མོང་གིས་འགན་འཁྱེར་
དགོས་པ་དང་། ལུན་མོང་གིས་འགན་འཁྱེར་བ་ལ་
ལུན་མོང་ལ་ཁེ་པན་དང་ཁེ་དབང་ཞིག་ཡོད་དགོས།
གནད་དོན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་གཙོ་ཞེས་པ་འདི་
སྤེབས་ཡོད་གི་ཡོད། མང་གཙོ་ཞེས་པ་ཆབ་སྤྱོད་

ཐོག་མེད་སྤྱོད་ཁྱེད་པ་འདི་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བའི་
གནས་སྒྲུལ་ཡིན་ན་ཡང་། ཅ་བའི་བསམ་སྒྲོའི་འཁྱེར་
སོ་ལ་མི་མང་བའི་བདེ་ཐབས་གཙོ་བོར་འཛིན་
དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་ལ་འདི་སྤྱི་རྣམ་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས། ཡང་སྒྲོས་ཐེག་ཆེན་པའི་ཆོས་ནང་
གསལ་པོ་བསྐྱེད་ཡོད། དེར་བརྟེན་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་མི་ཞིག་གིས་སྤྱི་
ཆོགས་ཡར་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་
བཏང་བ་ཡིན་ན། དེའི་ན་བདེ་སྒྲོ་ལ་མང་གཙོ་ཞེས་
པ་འདི་ཤིན་ཏུ་འཐད་པོ་ཞིག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོ་
ལ་འཆར་བདེ་པོ་ཞིག་ཡོད།

ང་ཆོ་བོད་པའི་གནས་སྒྲུལ་ལ་མཆོན་ན།
ང་ཆོས་རྒྱ་མིར་བོད་པའི་བདེན་དོན་རྒྱུ་སྤབས་རྒྱ་
མིས་ང་ཆོས་རྒྱུ་པའི་བདེན་དོན་དེར་ཐད་ཀར་ལན་
རྒྱག་མ་སྤུབ་པའི་སྤབས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་རྒྱུ་
པ་ཤིན་ཏུ་རྩེས་ལུས་དང་། ཆེས་སྒྲོ་བོད་ཅེས་ཁག་
འདོགས་ལག་ཕྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཆ་ནས་ང་
ཆོས་མང་གཙོ་བྱ་རྒྱུ་འདི་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད། ༡༩༩༡ ལོ་ང་ཆོས་མང་གཙོའི་རྩ་ཁྲིམས་
སྤྱི་བསྐྱུས་ཤིག་བཞོས་པ་རེད། དེ་ཡང་ང་ཆོ་རྒྱ་
གར་ལ་སྤེབས་ནས་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་བ་གང་ཡང་
མིན། དེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་སྤབས་ཉིན་གཅིག་མཛོད་
སྤྱག་དོད་མ་སྤྱི་རྣམ་ཐུང་ཆེ་དག་དབང་བྱགས་པ་
དང་སྤྱད་ཆ་འཕྲོས་པའི་ལུང་ཁོང་ནས་མ་འོངས་པའི་
བོད་ཀྱི་འགྲོ་སྤྱད་སྒྲོར་དེ་དུས་དང་མཐུན་པའི་རྩ་
ཁྲིམས་ཤིག་བཞོད་གོས། དེའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་
པའི་བོད་མིའི་བསམ་སྒྲོའི་ལས་སྤྱོད་ལ་ཐན་ཐོགས་
ཆེན་པོ་ཡོད་གི་རེད་གསུངས་ཁྱོད། དེ་དངོས་གནས་
རེད་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་བཤད་པ་
ཡིན། དེ་ལྟར་ང་ཆོ་སྤུམ་པ་ཡོད་དུས་ནས་ཅེ་བྱུང་
ཀྱན་བོད་ཆོས་དེ་འདྲའི་བསམ་སྒྲོ་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད།
གཞན་ཡང་ང་ཆོའི་ལེགས་བཅོས་ལས་ཁུངས་
འཛུགས་རྒྱ་སོགས་དེ་དུས་ནས་བསམ་སྒྲོ་བཏང་
ཡོད།

སྤྱ་འགོད།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉན་གྱི་གནས་སྐབས་རི་ཆགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་གི་ལས་དོན་དབུ་འཇུག་གནང་བ།

གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཁེ་ཉན་གྱི་གནས་སྐབས་རི་ཆགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་གི་ལས་དོན་དབུ་འཇུག་གནང་བ།

༡༩། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༢་ པའི་
ཤོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་གསུམ་པའི་ཤོས་ཚོང་
ཨང་ ༢༠༢༣།༡༢་༣།༢༤ དང་། ཡིག་ཆ་ཨང་ ༢༤
པའི་དགོངས་དོན། གངས་ལྗོངས་དཔལ་འབྱོར་
ཞབས་ཞུ་ཁང་ནི་བཅོམ་སྟོང་བོད་མིའི་དཔལ་འབྱོར་
གྱི་གནས་བབ་བཟང་དུ་བཏང་ནས་གཞན་ཉན་གྱི་
བསམ་སྒྲོ་དོར་ཉེ་རང་ཁ་རང་གསོ་སྤྱོད་དང་ལ་
ཁང་ལྷ་བུའི་ཁེ་ཉན་དཔལ་འབྱོར་སྤེལ་ཆོད་ནས་སྤྱོད་

འཇུག་གི་གྲུ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
འགན་བཞེས་ཆེད་འཇུག་གནང་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་
དེའི་ཁེ་ཉན་གྱི་གནས་སྐབས་རི་ཆགས་རྟོག་ཞིབ་
བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་ཚུངས་ཞིག་དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོས་འཇུག་ས་
གནང་བའི་མི་འབྱོར། སྤྱི་འཐུས་ལྷན་བ་བུན་སྤྱོད་
མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྩ་ལ་ཁྲིམས་
མཆོག་ སྤྱི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་མཆོག་

སྤྱི་འཐུས་ཀྲུང་གོ་ལེགས་མཆོག་ དཔལ་འབྱོར་
རིག་པའི་མཁས་དབང་སྤྱི་ཞབས་རྩ་ལྷན་ལོ་
(Rahul Joshi, Financial Expert) མཆོག་
བཅས་བསྐོས་གཞན་གནང་ཡོད་པས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣
ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢ ཉན་གྱི་སྤྱོད་ཚོགས་ཚུངས་གི་ཚོགས་
མི་རྣམས་ལྷན་འཛུགས་ཀྱིས་ཚོགས་ཚུངས་གི་ཚོགས་
གཙོ་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་བ་བུན་སྤྱོད་མཆོག་དང་། སྤང་ཆེ་
སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྩ་ལ་ཁྲིམས་མཆོག་བཅས་སུ་
སྤྱི་མོས་ཀྱིས་ཐུགས་གཏན་ཁེལ་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་
འཇུག་ཚོང་ ༡༠༣༠ ཙམ་གྱི་ཐོག་ཚོགས་ཚུངས་གི་
ཚོགས་མི་རྣམས་ནས། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
སྤྱོད་པོ་མཆོག་གི་སྤང་ནས་ལས་དོན་གནང་སྤྱོད་ས་
ཀྱི་ལས་སྟོན་ཞུས་ཤིང་སྤང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་དོན་དབུ་
འཇུག་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཚོགས་ཚུངས་གི་བྱ་བ་དོན་སྤྱོད་ཐོ་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྐབས་ ༡༢་ པའི་ཤོས་
ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༩ པའི་གོང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་
སྤང་ལས་ཁུངས་སུ་འབུལ་གནང་སྤྱོད་པ་དགོས་ཏུ་
ཡིན་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བྱ་བ་འཁྲིད་དཀར་པོ་ཆེ་ལགས་སྤྱི་ཡང་ཁེ་ཉན་དེ་རིམ་མངའ་སྤེལ་ཤོས་ཚོགས་འཐུས་མིར་ བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་འཆམས་འདྲི་ཞུས་པ།

༡༩། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༤ ཉན་དཔལ་
ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་
བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་གཞིས་
ཁེལ་བོད་མི་ཡོངས་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཉེ། བྱ་བ་འཁྲིད་དཀར་པོ་ཆེ་
ལགས་སྤྱི་ཡང་ཁེ་ཉན་དེ་རིམ་ (Ontario)
མངའ་སྤེལ་ཤོས་ཚོགས་འཐུས་མིར་བདམས་ཐོན་
བྱུང་བར་འཆམས་འདྲི་ཞུས་གནང་ཡོད།

འཆམས་འཕྲིན་ནང་འཁོད་དོན། སྤྱི་ཉིད་
སྤྱི་ཡང་ཁེ་ཉན་དེ་རིམ་ (Ontario) མངའ་

རྩེད་ཀྱིས་ཚོགས་འབྲས་མེད་བདམས་ཐོན་ལུང་བ་
 དེས། ས་གནས་མི་མང་ནས་སྐྱེད་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་
 ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་གནང་
 བྱ་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུག། སྐྱེད་ནས་ད་བར་ཨོན་ཏེ་
 དེའི་མངའ་རྩེད་ཀྱིས་ཚོགས་འབྲས་མེད་མཛད་
 འགན་བཞེས་པར། ལུང་ཁོངས་ཕག་ཏེའུ་ (Park-
 dale) ལུང་གི་གནས་སྡོད་མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་མདོན་
 འདོད་དེ་བཞིན་གཟེ་བཟེད་དང་སློབས་པ་ལུན་པའི་

ཐོག་བསྐྱབས་གནང་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུར་
 ཡང་དེ་ལྟར་གནང་རྒྱུ་འདི་པ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཉིད་
 བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་། ཁོ་ཅག་ཁྲིའལ་གཞུང་མང་
 གཉིས་ལ་བོད་ནང་གི་རྩིས་གནས་སྤངས་སྤྱི་དང་།
 ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་འོག་བོད་མི་
 འི་གས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཅ་
 བསྐྱབས་འགོ་ཉིན་ལོང་སྐོང་སོགས་བོད་དོན་ལྷ་སྤྱོད་
 བསྐྱང་མང་གནང་སྟེ། ཅ་དོན་ཐོག་ཐབས་ཆེན་གྱི་

ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཡོད་པར། ངས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ཞུ་བུ་ཡིན།

སྐྱེ་ཉིད་ལ་སྦྲང་ཡང་འཁོམས་པའི་ཁྱ་རྒྱ་
དང་། མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལམ་
སྟོངས་ལྡན་པ་ཡོང་བའི་སྟོན་འདུན་ཁྱ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་
འཁོད་འདུག་པ་བཅས། །

དཔལ་ལྷན་ཆོག་མ་གཅོད་སྒྲིལ་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་རྒྱུ་ཡལ་པ་མ་གཅོད་ཆོག་པོ་མཆོག་ལ་མཇལ་ཁ་ཞུས་པ།

༢༡ ། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༧ ཉིན་གྱི་སྔ་
 རོ་བཀྲགས་སྐར་ལ་བྱལ་བའི་པོ་བྱང་དུ་བོད་མིའི་ཟླ་
 ༡ མེད་བའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐུ་བས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཐུགས་དབྱེས་ཆོར་ཆོན་
 བོས་དབལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་
 མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།
 དབལ་ལྡན་ཆོགས་གཞོན་སྤྱོལ་མ་ཆེ་ཡིང་མཆོག་
 རྣམ་གཉིས་ལ་གཟིམ་རྒྱང་མཇལ་ཁ་སྐྱལ་གནང་བ་
 དང་། སྐབས་དེར་དབལ་ལྡན་ཆོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་
 མཆོག་གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་
 ལས་དོན་ཁག་སྟན་མེད་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས་།

ཕྱི་ནོར་ཤོད་སྐུ་ལ་མཁུ་བའི་ཆོས་པོ་མཆོག་གིས་དཔལ་ལྷན་པོར་མེས་དཔུང་ཆོག་ལ་ཕྱོད་པོ་བཞི་དུ་མས་པ་ལྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་པ་ལོན་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་ཀུན་གཉིས་ལ་ཕྱེས་ཆེད་མཁུ་ལ་པ་ལྟན་པ་ལ།

མདོ་ཁམས་མུ་བཞི་སྐར་དུག་བསྟན་སྒྲུབ་དང་བླ་དམག་གི་སྤྲིལ་འཕྲུགས་དབུ་བརྟེན་ནས་མི་ལོ་ཕྱིས་པོ་ ༩༧ ལོར་བའི་དམིགས་བསམ་ལ་
དུས་བབ་སྒྲུབ་བཅིའི་མཛད་སྒྲུའི་ཐོག་པོར་མི་མང་སྤྱི་བསྟན་སྟོན་ཆོག་མཁུ་གྱི་གསུང་བཤད།

༡༧ ། དེ་འདྲི་ཕྱི་ལོ་ ༣༠༣༣ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༡༤
 ཉིན་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུས་བསྐྱེན་སྤང་དང་
 ལྷངས་དམག་གི་སྤྱི་ག་འཛུགས་ཐོག་མར་དུ་
 བརྟེས་ཏེ་མི་ལོ་རྒྱུ་པོ་ ༤༢ འཁོར་བའི་དུས་བསྐྱེན་
 སྤང་བར་ཅན་གྱི་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་མེམས་པའི་སྤྱི་
 མགོན་ཀླུ་པ་དང་། ཆུ་སྐར་དུས་པའི་རྒྱུན་ལས་
 ཀླུ་པ། མི་མང་བཅས་ཁོང་མར་བོད་མི་མང་སྤྱི་
 འཛུགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་བ་ཞུས་ཏེ་ཐོག་མར་
 འཆམས་འཛིན་བཀའ་གིས་བདེ་ལེགས་གུངས་མེད་ཞུ་
 རྒྱུ་ཡིན།

མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྒང་དུག་བསྟན་
སྒང་དང་སྒང་ས་དམག་གི་སྤྱིག་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་བོད་ལྗོངས་
ལུགས་ཆ་གི་གུ་ཐང་དུ་རྒྱལ་གཙུག་དབང་པོ་ཇ་
སལ་ཨ་འབྲུག་མགོན་པོ་བཟང་ཤེས་མཆོག་གི་དབུ་
ཁྲི་ལོག་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་
ནས་དབང་མཛངས་བརྒྱལ་པོད་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱོད་
རྣམས་གྱིས་བོད་བསྟན་སྤྱིད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བཅོན་རྒྱལ་བྱ་བ་དམངས་གཞུང་གི་བཅོན་འཇུག་
བ་རྣམས་བོད་ནས་མཐར་ཕྱོད་གཏོང་ཆེད་མ་བཟོས་

བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་བརྟགས་གནང་ཞིང་།
 བོད་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་སྤོབ་
 ཆེད་ཚུ་སྤང་དཔའ་ཆོད་ཆོས་སོ་སོའི་ལུས་སྟོག་
 ཡོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་སྒྲོས་གཏོང་གནང་སྟེ་དབྲུ་
 བོ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་མར་བཅན་
 འཛུལ་རིས་བྱུང་ལ་མར་ཆོས་འཐབ་འཛིང་ལན་མང་
 གནང་བ་མ་ཟད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྤྱི་ནོར་ལགོད་
 ས་ལ་སྐབས་མགོན་སྐུ་སྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་
 མཆོག་བཅན་གྱིས་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་སྐབས་
 ལགོད་ས་མཆོག་གི་ལ་སྐའི་ཉེན་སྲུང་གི་ཞབས་

ཐེབས་བསུའི་གསུང་བཤད་དང་། དེ་རྗེས་བོད་མིའི་
ཐོན་ལས་ལེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ལོ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་

པོ་བསྟན་ཡོད་པ། བོད་མི་རྒྱལ་སྐོར་དོན་
མཚུངས་པའི་རང་སྤྱོད་ཐོབ་ཐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་

ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་
ཞབས་རི་ཆ་ཏི་ཇེར་ (Richard Gere) ལགས་
དང་། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཁྲབ་སྟེན་བསྟེ་
གནས་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཏ་མོན་ སེལ་
སན་ (Mr. Dalmon Wilson) ལགས་བཅས་
ནས་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས། དབུ་འཁྱེད་མཛད་
སློ་གྲུབ་གནང་སོང་།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འཁྱེད་མཛད་སློའི་ཐོག་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་
ཞབས་རི་ཆ་ཏི་ཇེར་ (Nancy Pelosi) མཆོག་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་རི་ཆ་ཏི་ཇེར་
(Richard Gere) ལགས། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་ཁྲབ་སྟེན་བསྟེ་གནས་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཏ་མོན་ སེལ་སན་ (Mr. Dalmon Wilson)
ལགས། དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལ་པོ་མཆོག་ དཔལ་ལྷན་མིང་སྤྱོད་མཆོག་ དཔལ་ལྷན་ཕྱི་དྲེལ་བཀའ་སློན་མཆོག་བཅས་ལྷན་དུ་བསྟོན་
བའི་པར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་དེ་བཞིན་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱི་ལིར་
ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཤུགས་ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༥ ལོར་ལི་བུ་ནི་ཡའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལུས་དང་།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་། ཕྱི་
ལོ་ ༢༠༠༥ ལོར་སོ་ཀོ་ར་ལེ་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་ཨི་ཏ་ལིའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལོར་ཁོ་ར་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་། ཕྱི་ལོ་
༢༠༡༩ ལོར་ལེ་ཁོ་ལིའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་ལ་
ཚོགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་
བཀའ་སློབ་བཀའ་འཁུར་སྐུལ་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་
སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་
ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་སྤུ་ཞེན་སི་ཕི་ལོ་སི་ (Nancy
Pelosi) མཆོག་གིས་གཙོ་བོ་གསུང་དོན་ལ། ཨ་
རིའི་གཞུང་ནས་བོད་དོན་ཐོག་སྐུ་མཐུད་རྒྱུ་སྤྱོར་
གནང་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་དང་། ཚོགས་བཅར་བ་ཡོངས་
ནས་བོད་དོན་ཐོག་སྐུལ་སྐྱོད་པའི་ཁེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་
འདུར་ཐེབས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་དང་། གཞན་ཡང་
རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱུ་མཐུད་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་
མཆོག་བཅུ་གཉིད་དང་། བོད་མི་རྒྱལ་སྐོར་དོན་འཁུར་
ཀྱིས་ཆབ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་དང་བཅུག་གི་ཡོད་པ།
ཆོས་དད་རང་དབང་མེད་པ། སོ་ལྷོ་འོ་ཆོས་གང་
སར་བཅུག་པ་སོགས་བོད་ནང་གི་རྒྱ་དམར་གནས་
སྐྱེད་སྤྱོད་གསུངས་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་
ནག་གཞུང་གིས་ལོ་རྒྱུ་མཐུ་ལྷན་དུ་མའི་རིང་བོད་
ནང་གི་བོད་མི་ཆོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་བཅས་
བཞག་བཏང་དང་གཞི་བཞུགས་པ་དེས། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་མིའི་རྒྱུ་མཐུ་ལྷན་དང་། ཆོས་དད་ རང་
དབང་སོགས་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་གསལ་

ཁག་འདྲ་མཉན་ནས་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་འཛོམས་
ཏེ་ཚོགས་འདུ་འདི་འདྲ་འཛོམས་རྒྱ་ཏུ་ཅང་གི་གལ་
ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་
གདུག་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ཆོས་དང་། བོད་མི་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་རྒྱུ་
ཏུ་ལངས་རྒྱུར་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ལ་བཟང་
སྤྱོད་ཀྱི་འགན་ཡོད་སྐོར་སོགས་གསུངས་གནང་བ་
དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་

ཨ་རིའི་རྒྱལ་སྤྱི་ལི་ལོང་ཏོག་ཏི་ཕི་ལོ་སི་ལ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འཁྱེད་མཛད་སློའི་ཐོག་
སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་སྤུ་ཞེན་སི་ཕི་ལོ་སི་ (Nancy Pelosi) མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་པོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་
དབུ་འབྱེད་མཛད་སྒྲུབ་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་བསྟུན་པ།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་པོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་པོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་མཛད་སྒྲུབ་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་
ས་ལ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བརྒྱན་ལམ་བརྒྱད་ཚོགས་བཅར་བ་ཡོངས་ལ་བཀའ་སློབ་བཀའ་འདྲིན་བསྟུན་པ།

༡༡ ། དེ་རིང་མ་ཤིང་འོན་ལ་པོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་
ཚོགས་པ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་གི་མི་སྣ་འཛོམས་ནས་
པོད་དོན་སྐོར་གོ་བསྐྱར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁྱེད་
ཆོ་ཆང་མར་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞེས་ཁྱེད་ཡི་ཡོད། ང་ཆོ་
པོད་ཀྱི་དོན་དག་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བདེན་དོན་
རེད། གཉིས་ནས་པོད་ཀྱི་དོན་དག་དེ་སེམས་ཁམས་
རིག་པའི་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་། བྱམས་བརྩེ་དེ་
འབྲེལ་ཤེས་ཡོན་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་
ཀྱི་ཡོད་དུས། པོད་དོན་དེ་བཞིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱད་
ཆ་གཅིག་ལུ་མ་རེད། གང་ལྟར་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བསྐྱབ་ཀྱི་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་
གཅིག་ལུ་མ་ཡིན་པར། ཀྱི་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་
སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་འབྲེལ་ནས་སེམས་ལ་ཞི་
བདེ་བསྐྱབ་ཀྱི་ཞིག་དང་། ཀྱི་གར་མཁས་པའི་རིག་
གཞུང་སྤུས་དག་ཤོས་ཤིག་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་
ནང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་བོད་ནང་ཕེབས་ནས་རིག་
གཞུང་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ང་ཆོ་བོད་པ་ཆོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ནས་འབྲུ་མ་གསོད་
ཐེར་བ་འབྲུ་པོ། དེ་འབྲེལ་སྤྱི་ཇི་ཇི་ཆུས་འགྲུའ་དེ་རྒྱུད་
རྒྱུད་སྐབས་ནས་གོམས་གཤིས་ཡོད་བསྐྱད་པའི་མི་
རིགས་ཤིག་ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

དེ་འབྲེལ་མི་རིགས་འདིའི་བཟང་པོའི་

གོམས་གཤིས་ཡོད་བསྐྱད་པ་དེ་བོད་མི་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་རིམ་པས་འཛམ་གྱི་སྤྱི་ལྗོངས་བརྩེ་ཐེར་
ཀྱི་དེར་དོ་སྐྱར་གསར་པ་ཞིག་སྤེལ་བ་དང་། དེའི་
ཐོག་ལ་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་མཁན་
ཆོས་གཞི་དུ་སྐབ་སྐབས་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་
སྐབ་ཀྱི་རང་ཆོས་འབད་བཅོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ།
འབད་བཅོན་བྱས་ན་ང་ཆོར་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཞིག་
ཡོད་པ་འབྲུ་པོ་ཡོད། དེ་ང་ཆོ་བོད་གཅིག་ལུ་འོ་དོན་
དག་མ་རེད། འཛམ་གྱི་སྤྱི་ཡོངས་ཞི་བདེ་ལ་དགའ་
བ་ཞིག་རེད། ཞི་བདེའི་རྩ་བ་དེ་སེམས་པ་བཟང་པོ་
བྱེད་ཀྱི་དེ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ང་རང་ཆོ་
སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཐེར་མཁན་དེ་ང་རང་ཆོ་
མངལ་སྤྱེས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུང་འགྲོ་ཚུན་ཆད་ལ་
སྤྱེས་མ་ཐག་པ་ནས་མའི་བྱམས་བརྩེས་འཆོ་བསྐྱད་
པ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། བྱས་ཅང་རང་
བཞིན་སྤྱན་སྤྱེས་ཀྱིས་ང་རང་ཆོ་སྤྱོད་ཆགས་དུང་
འགྲོ་ཚུན་ཆད་བྱམས་བརྩེ་དང་། མའི་ཕྱ་ཞེས་འཆོ་
བསྐྱད་པ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། སྤྱོན་ཆ་འབྲུ་
པོ་དེ། ཤེས་ཡོན་ཀྱི་སྤྱེ་ཚན་ནང་ལ་ཁྱེད་པོ་ཡོང་
དུས། ཤེས་ཡོན་ཀྱི་སྤྱེ་ཚན་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་བྱུ་
ཕྱོགས་ནས་ཡང་ཡོང་བསྐྱད་པའི་དངོས་ཁམས་
རིག་པ་གཙོ་བོ་བྱས་པ་མ་གཏོགས། སེམས་ཀྱི་ཞི་

བདེ་བསྐྱབ་ཀྱི་འཕྲོད་ལ་མི་འདུག དེང་སང་བྱུ་
ཕྱོགས་པའི་མཁས་དབང་དང་། སེམས་ཁམས་རིག་
པ་སྤྱི་མཁན་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ང་ཆོས་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་
བསྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་བརྩེ་ཐེར་བ་དེར་དོ་སྐྱར་གསར་
པ་ཞིག་ཡོང་བསྐྱད་ཀྱི་འདུག བྱས་ཅང་རང་རང་ཆོས་
སེམས་ཁམས་རིག་པ། སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་།
བྱམས་བརྩེ་གོང་སྤེལ་གཏོང་ཀྱི་ཤེས་ཁམས་
རིག་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་དང་། དེང་དུས་འཛམ་གྱི་སྤྱི་
གི་དངོས་པོ་ཡང་ཀྱས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཟུང་དུ་
འབྲེལ་ནས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

སུ་ཡིན་ནའང་བདེ་སྤྱིད་འདོད་མཁན་ཤི་
སྟག་རེད། བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་དེ་སེམས་པ་བཟང་པོ་
བྱེད་ཡག་དེ་རེད། མི་གཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཆོར་བ་
ཡོད་པ་དང་། ང་རང་ཆོ་སྤྱོད་པ་གང་དང་། འབྲུ་
སེམས་ཀྱི་ཅེད་མོ་ཅེད་ཀྱི་ཅམ་ཁ་ཤས་ཡོད་པས་མན་
ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སེམས་ལ་བྱམས་བརྩེའི་ཆོར་བ་
ཞིག་ཡོད་པ་བྱུང་ན། སོ་སོ་གང་དུ་ཡོད་སའི་ནང་
སེམས་སྤྱིད་པ་ཡོང་གི་འདུག པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
དེ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་འབྲེལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱད་ཆ་གཅིག་ལུ་མ་རེད། ལྷག་སོལ་ལྷག་སོལ་ཀྱི་
སྐྱད་ཆ་ཅམ་མ་རེད། ཆོས་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་
ཡིན་ནའང་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱས་ན་སྤྱིད་པ་ཡོད་
རེད། དེ་འབྲེལ་དུས། ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
གཙོ་བོ་དེ་བྱམས་བརྩེ་དེ་རེད་འདུག ང་ཆོ་བཅོན་
ཁྱོལ་ལ་སྤེལ་བ་བསྐྱད་ཡོད་ཀྱང་གཞི་དུ་སྐབ་སྐབས་
ཀྱིས་རིག་གཞུང་དེ་བཞིན་བདག་པོ་བརྒྱབ་ནས་
བསྐྱད་ཡོད་རེད། དེས་ནས་པ་འབྲུ་པོ་ཞིག་ཐོན་ཀྱི་
འདུག དཔེར་ན་དོས་རང་འབྲུ་པོ་ཞིག་ལ་ཆ་བཞག་
ནའང་། དེ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བ་
ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས། ག་བར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནའང་
བྱམས་བརྩེ་ཐེར་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱི་ག་བཞིན་
ཡོད། དེ་རིང་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་འཐུ་དེ་འབྲེལ་
ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་པོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་

དཀའ་ངལ་རེད་ལ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དེ་
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ཡོང་
རྒྱུ་རྒྱལ་སྲུག་ཁུར་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་བཞེས་ཐུབ་ན། དེ་
ང་ཆོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་བཅན་ཚོད་ཀྱི་ཡོད་
མ་རེད། སྔོན་མ་ལོ་ཁ་ཤས་གོང་ནས་ངོས་ཀྱིས་
གསལ་པོ་བཤད་ཡིན། ང་ཆོ་རང་བཅན་ཚོད་ཀྱི་
མེད། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། སྐད་ཡིག་སྤྱད་སྟོབ་
བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་བཤད་བཟུང་ཀྱི་
ཡོད། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་དང་འགལ་ཆུ་
འགོ་དགོས་པ་མི་འདུག ད་རིང་ཁ་སང་རྒྱ་ནག་ནང་
ལ་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཇེ་མང་ཇེ་
མང་འགོ་བཟུང་ཀྱི་འདུག དེ་འདྲིའག་ནས་སྤངས་
འོག་ནས་ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་དེ་
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ཡིག་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཐུབ་ན། བོད་མི་རིགས་གཅིག་བྱ་མ་

ཡིན་པར། ཉོར་ཀྱི་སོག་རིགས་ཁག་དེ་དག་དང་། དེ་
ནས་མང་ཆེ་ས་རྒྱ་ནག་ནང་ཆ་བཞག་ན། བོད་ཀྱི་
སེམས་པ་བཟང་པོ་དང་། ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུའི་རིག་
གཞུང་དེ། རྒྱ་ནག་འཛམ་བྱ་སྤྱི་གི་ནང་གི་མི་འབོར་
ཆེ་ཤོས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་དངོས་གནས་
ཟང་གནས་ཀྱི་པན་ཐོགས་ཡོད་བཟུང་པ་ཆགས་
བཟུང་འདུག དེ་ཆོས་དང་འབྲེལ་ནས་ཆོས་པ་བྱེད་
དགོས་པེད་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། ནང་པ་བྱེད་དགོས་
པེད་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སོ་སོ་ཆོས་དད་ཡོད་ན་འང་
རེད། མེད་ན་འང་རེད། མི་བཟང་པོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་
དེ་ང་ཆོ་སྤྱི་ཙམ་ཉིད་ནས་ཨ་མས་བྱམས་པོ་བྱས་
བཟུང་པའི་བྱམས་བཅའི་རྣམ་འགྲུར་དེ་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བཟུང་མི་འདུག དེ་རང་བཞིན་ལྡན་སྤྱི་
ཡོང་བཟུང་ཀྱི་འདུག བྱས་ཙང་ང་ཆོ་དེ་འདྲའི་
སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་མིག་ལྡོས་དེ་ང་ཆོ་བོད་

པར་ཡག་པོ་ཞེས་གཏམས་པེད། དེ་མར་རྒྱ་བསྐྱེད་
ཐུབ་ན། མི་མང་པོར་པན་ཐོགས་ཡོད་པེད་བསམ་པ་
ཟན་བཟུང་ཀྱི་ཡོད། ངོས་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་འང་།
ངས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནང་ཆོས་སྤེལ་དགོས་པེད་ཟེར་
ཀྱི་མེད། གང་ལྟར་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་
པེད་ཅེས་གོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་རིང་ཁྱེད་རང་ཆོ་ཆོགས་
འདུ་འདྲིའི་ཐོག་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་སྤྱི་པོ་འཛ་
པོ་དེ་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཉམས་པ་
སོར་ཆུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ཡོང་རྒྱུའི་ཐོག་
ལ་ཁྱེད་རང་ཆོས་དགོངས་པ་ཏོག་ཙམ་བཞེས་ནས་
དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྡེ་ཆེན་ནང་འོགས་ལ་ཆོས་
དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱབ་རྒྱུའི་
ཐོག་ཤུགས་བརྒྱབ་ཐུབ་ན། དེས་པན་ཐོགས་ཡོང་
ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་ཟན་ཀྱི་འདུག དེ་ཙམ་ཡིན།
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་གནང་ཡོད།

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆོག་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་
པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་འཆམས་འདྲིའི་གསུང་བཤད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆོག་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་གཙོ་
མཆོག་གིས་བསོད་ནམས་བཟུང་འཕེལ་མཆོག་གིས་འཆམས་འདྲིའི་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་སྤྱིའི་ཐོག་འཆམས་འདྲིའི་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ལོ་

ཐོག་རྒྱུ་སྐྱོར་དང་། གཤུང་སེམས་མཉམ་སྦྲེད་
གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཡིན།
འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ནང་དུག་སྟོད་ཆབས་ཆེ་ཏུ་འགོ་
བཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་མི་མང་
སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་འོག་བཅན་
གཞོན་དང་། གཤུག་རྒྱབ་རྗེ་ཆེར་འགོ་བཞེན་པའི་
སྐབས་དེར་འདི་འདྲའི་ཆོག་ཆེན་ཞིག་འཆོག་
རྒྱ་དང་། བསམ་ཤུགས་མཐུན་པའི་གནད་ཡོད་མི་
སྤྲ་རྣམས་སྤངས་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་འདུ་བསྐྱོར་གནང་
རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། ད་བར་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་འདྲ་མིན་ནང་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གྲོས་ཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཆོག་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་སྐྱོར་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གིས་
ཅིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ནང་གི་གྲོས་
ཆོག་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཆོག་ཆེན་པས་
མཉམ་ཁུབ་ཀྱིས་ཁུས་པ་སྤྱངས་པར་བརྟེན་ནས་
ཆོག་ཆེན་དེ་རྣམས་བསྐྱོར་ཆོག་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་

༡༡། །བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཆང་མང་སྤྱོད་བདེ་
ལེགས་ཞུ། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་འདྲ་མིན་
ནས་ཕེབས་པའི་གྲོས་ཆོག་འཐུས་མི་རྣམས་པ་
ཆོག་ཆེན་འདིའི་ཐོག་ཕེབས་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བར་
ངོས་རང་དགའ་ཆེར་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཆབས་

ཅིག་འདུ་འཛམ་འདིའི་ཐོག་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཆོག་གི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་གཏམ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་
བྱུང་བར་དེ་བས་དགའ་སྟོབས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཁྱེད་
རྣམས་པ་མཛད་སྤེལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཆེད་མངགས་
དུས་ཆོད་བཏོན་ཏེ་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་འཐབ་རྩེད་

ཞིག་པོ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
 འོན་ཀྱང་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཚོགས་ཆེན་མེད་ས་གསུམ་པ་དེ་
 བཞིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཟླེན་
 ར་མེན་གླིལ་མེན་ (Benjamin Gilman) དཔལ་པ་
 མཆོག་དང་། ད་ལྟའི་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་
 ཚོགས་གཙོ་ལུས་སྤྱི་ཤེན་སི་མི་ལོ་སི་ (Nancy
 Pelosi) མཆོག་ཚུད་པའི་སྤྱི་ཞབས་ཁོང་གིས་སྡེ་
 གྲིང་པའི་ཚོགས་ཆུང་ནས་མཐུན་འགྱུར་རྒྱ་བ་སྤྱོད་
 ། རྒྱགས་ཆེ་གཞན་བར་བཞེན་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧
 ལོར་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཕ་གིང་འོན་ལ་བསྐོང་ཚོགས་
 གཞན་ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དེས་གྱི་
 ཚོགས་ཆེན་དེ་ལང་གཙོ་བོ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་
 འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ལུས་སྤྱི་ཤེན་སི་མི་ལོ་སི་
 (Nancy Pelosi) མཆོག་དང་། ཨ་རིའི་གྲོས་
 ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤེས་མེག་གློ་
 མན་ (Jim McGovern) མཆོག་གིས་གཙོས་
 བོད་དང་། བོད་མིའི་ཁྲན་མེད་པའི་དབྱ་གྲིང་སྤྱི་ཁོར་
 ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་གྲོགས་
 པོ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་
 རྒྱ་བ་སྤྱོད་གཞན་བར་བཞེན་ནས་བསྐོང་ཚོགས་
 གཞན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། ཁོང་ནས་པའི་རྒྱ་བ་སྤྱོད་
 མེད་ཆེ་དུས་ཆོད་ཐུང་ཐུང་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་
 ཚོགས་ཆེན་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གོ་སྤྱི་གུ་རྒྱ་ཏ་ལ་མ་
 བྲལ་བ་ཞིག་པོ་དང་།

ད་བར་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ལ་ཞི་
བའི་བཅའ་སྒྲུབ་དང་། ཡར་རྒྱས་བཟང་ཡོད་ཚུལ་
ཀྱི་བྲིལ་བསྐྱགས་རྩལ་མ་སྒྲེལ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་དོན་
དངོས་སུ་བོད་ནང་གི་གནས་སྐབས་ནི་ཉ་ཅང་གི་ལ་
ང་བ་ཞིག་དང་ཇི་ཅག་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་
ཡོངས་བྱུང་གསལ་བསྐྱགས་ནང་གསལ་བའི་གཞི་
ཅིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་རྒྱ་དམར་གཞུང་
གིས་ཅིས་མེད་དོག་ངོལ་བཟང་སྟེ། བོད་ནང་ཡོད་
པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རང་དབང་དང་། གཞི་ཅིའི་
འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཡོངས་རྫོགས་འགྲོག་ཅིང་། རྒྱ་
དམར་གཞུང་གི་བཀའ་བརྒྱུ་གང་ཡིན་ཡང་དེར་ངོས་

ཡིན་མ་ཟུམ་ཆོ་བོད་མི་རྒྱལ་མཐོན་འཇུག་སོགས་
གདུག་སྤོང་མཐར་གཅིད་སྤོང་དགོས་པ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནང་
ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་དང་། མཛེས་སྡུག་
ལྡན་པའི་ལུལ་གྱི་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
ནག་དབང་འཛིན་པ་ཆོས་བོད་འདི་བཞིན་ལུལ་སྐྱོར་
སྤོ་འཆར་ཐེབས་ལུལ་ཁོངས་ཁྲབ་བསྐྱུགས་ཀྱི་དང་
བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། རོན་དངོས་སུ་བོད་ནང་ཆོས་དང་
རང་དབང་མེད་པར་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱེད་སྐོ་
ཁག་ལ་དམ་བསྐྱུགས་ཇི་ཆེར་བཏང་དང་གཏོང་
བཞིན་ཡོད། གཤི་ཆའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་
ཆོ་སྤྱི་བ་སྡེ་ཁྲིའི་རྒྱལ་གཞུག་ལ་དགག་པ་རྒྱག་
མཁན་ཞིག་དང་། རྩ་བ་ནས་ཡིད་ཆེས་ཁྱེད་མཁན་
ཞིག་མིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན་ཡང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ན་
མེད་པའི་དབྱ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལ་སྤྱིའི་ཡང་སྲིད་ཐོག་ཐེ་
བྱས་ཀྱི་རྒྱའི་དན་བྱས་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་ཡོད།
རྩ་བའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་
དབང་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། བོད་མིའི་བསམ་སྒྲོ་
དབང་བསྐྱར་ཁྱེད་ཐུབ་མེད་སྐབས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་
ཕན་ཆེད་སྤྱི་ནོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་ལ་སྤྱིའི་ཡང་སྲིད་ཐོག་ལ་དན་བྱས་
བཤམས་ཏེ་བོད་མི་མང་གི་བསམ་སྒྲོའི་ཐོག་ལ་འད་
དབང་བསྐྱར་ཐབས་ཀྱི་མི་ལམ་བཏང་དང་གཏོང་
བཞིན་ཡོད་པར། ང་ཆོས་ངོ་ཚྏལ་ལྷགས་ཆེ་ཁྱེད་ཀྱི་
ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་དབང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཁག་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ངོ་ཚྏལ་གཏང་རྒྱའི་
འཕོད་སྐུལ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན། དེ་བཞིན་བོད་མི་རྒྱལ་མོ་
སའི་ལུང་པའི་ནང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བོད་
མིའི་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་སྤུང་སྐྱོབ་
དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཁྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཆགས་
འཕྲོལ་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ནས་བཟུང་དབར་
ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་བྱུང་བའི་བོད་མི་ཆན་གཞོན་
སྤྱ་མེར་དཔེར་མེད་གངས་ ༡༥་ཡི་ ཀྱིས་བོད་དོན་
ཆེད་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་བཏང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་
འཕྲོ་བ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་རབས་ནང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་

ཞི་ཞོལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
 དམར་གཞུང་གིས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱབས་གནང་
 མ་ཁན་ཤོད་མི་ཆོའི་མངོན་འདོད་བསྐྱབ་ཐབས་མ་
 ལུས་པར། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ཁོར་འཁྲུལ་ཅན་གྱི་སྲིད་
 ལུས་དེ་བཞིན་སྤར་ལྷག་ཤུགས་ཆེར་གཏོང་བཞིན་
 ཡོད། མདོ་དོན། ཤོད་ནང་ཡོད་པའི་ཤོད་མི་རྣམས་ལུ་
 མ་སྤུང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་འོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དག་
 གཞོན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ནས་བྱིར་འབུད། དཔལ་
 འབྱོར་དང་ཤེས་ཡོན་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དབྱེ་
 འབྱེད། ཤོད་མི་གནས་ལུལ་ཁོར་ལུག་གཏོར་སྟོན་
 ཆོད་ལས་འདས་པ་བཟང་དང་གཏོར་བཞིན་ཡོད།

བཅན་ཤོལ་ནང་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་
ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བོད་མི་རྣམས་
ལ་མང་གཙོ་གསལ་སྒྲུལ་གནང་སྟེ། ཆ་བོད་མིའི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབྱ་ཁྲིད་རྣམས་མང་ཆོག་ས་ནས་འོས་
འདེམས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཁྲིམས་སྤྲིམ་ཁག་
གཞིར་བརྒྱུད་བོད་མིའི་སྤྱིག་འཛུགས་ནས་མི་མང་
ལ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། འགན་ཁུར་བའི་ཐོག་
འཛིན་སྐྱོང་གནང་བཞིན་ཡོད། ཅ་བའི་བོད་ལ་ལོ་རྒྱུ་
སྟོང་སྟག་སྟག་གི་རིང་རང་བཅན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཆོས་གཉིས་སྟུན་
དབྱ་མའི་ལམ་ཀྱི་སྲིད་བྱས་བརྒྱུད་བོད་རྒྱའི་དཀའ་
ཉུག་སེལ་རྒྱུའི་ཐོག་ཐབས་ཤེས་ཡོད་རྒྱུས་འབད་
བརྩོན་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་བོད་རྒྱུ་
གཉིས་ཀར་ཁེ་ཕན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ནག་གཞུང་
གི་འགོ་ཁྲིད་ཆོ་རྒྱ་ནག་ནང་ཞི་བདེ་བརྟན་སྤྱིང་ཡོང་
རྒྱུའི་ཐོག་སྟུག་བསམ་རྒྱུ་དག་ཡིན་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་
ཀྱིས་འཁོའི་བའི་འགན་ཁུར་དགོས་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་སློ་བྲོས་བརྟན་པའི་ཐོག་ནས་བོད་མིའི་སྤྲོ་བ་མེད་
པའི་དབྱ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱི་ཆབ་དང་སྟུན་བྲོས་མོལ་བསྐྱར་
གསོ་གནང་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།
རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གི་གཞུང་མང་གཉིས་ཀྱིས་
མ་ཐུན་འགྱུར་རྒྱལ་སྐྱོང་གནང་བར་བརྟེན་ནས་
བཅན་ཤོལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་འཛུལ་སྤྱིང་
ཡུལ་སྤྱ་གང་སར་དཀའ་ལས་བརྒྱུད་དང་རྒྱུག་

བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་ནི་འདས་པའི་
ལོ་ངོ་རྒྱལ་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་བོད་མིའི་སྐྱོན་མེད་པའི་
དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་ཡུ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་བཞུགས་གནས་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་རྒྱ་
གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནི་ཉ་ཅང་གི་བཀའ་ཁྲིན་ཆེན་
པོ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་ད་
བར་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་འཐབ་རྩེད་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་
ལུགས་ཆེ་གནང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་
དོན་སྤྲོད་བྱས་དང་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཁྲིམས་འཆར། བོད་
ནང་པར་འགོ་རྩེད་འོང་གི་གོ་སྐབས་འབྲས་མཉམ་གྱི་
ཁྲིམས་འཆར་བཅས་གཏན་འབེབས་དང་། ཉེ་ཆར་
ལུས་སྤྱི་ཨ་ཇི་རྩ་ཇེ་ཡ་ (Uzra Zeya) མཆོག་ཨ་
རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུན་པར་
བསྐོས་གཞག་གནང་བ་སོགས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་
སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་གནང་ཡོད། དེས་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་
བྱ་སའི་མང་གཅིད་རིན་ཐང་ཐོག་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་གི་
ཡོད་པ་མཆོན་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་གཞུག་སྤྱོད་
མནར་གཅོད་མཉམ་དང་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བོད་མི་
རྣམས་ལ་སེམས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་། བོད་
དོན་འཐབ་རྩེད་ལ་རེ་བའི་སེམས་ལུགས་སྤར་ཡོད།
ང་ཚོར་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་འབྲས་གང་བྱུང་བ་
དེས། ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལ་འཇུག་སོ་
སའི་རྩ་དོན་བསྐྱབ་རྒྱའི་ཐོག་སེམས་ལུགས་སྤར་
ངས་ཡིན་པར་སོང་། ང་ཚོའི་འཐབ་རྩེད་ཐོག་ཀྱས་པ་
ཆེན་པོ་འཛོན་རྒྱུར་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་དབར་སོ་
སའི་ཉམས་སྤྱོད་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རེས་གནང་རྒྱ་ཉ་
ཅང་གི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། ཨ་
རིའི་གཞུང་གིས་བོད་དོན་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་
འབེབས་གནང་བ་ལྟར། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ནས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་བོད་དོན་ཁྲིམས་འཆར་གཏན་འབེབས་
གནང་སྟེ་གཞུག་སྤྱོད་མནར་གཅོད་འོག་སྤྱོད་བཞིན་
པའི་མི་མང་རྣམས་སྤྱོད་ཐབས་དང་། རྒྱ་གར་དམར་
གཞུང་གི་མི་གཅིག་དབང་བསྐྱར་གྱི་བཀའ་བཀོད་
འོག་མ་ཚུད་པའི་འབོད་སྐུལ་དེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་
འདི་བཞུད་ནས་ཁྱེ་རྒྱ་ཡིན།

རྒྱ་ནག་ལུ་ཉན་ནས་མཆེད་པའི་རྟོག་
དབྱིབས་གཏན་རིམས་ ༡༩ འཛམ་གླིང་ཁྲིན་ཡོངས་

ཆང་བ་འབྲེལ་འདུག བོད་ལ་འཇར་དེ་ལྟར་དཀའ་
ངལ་མཉམ་ཡོད་དུས། ཁོང་རྣམས་པའི་གནས་སྐབས་

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་བཞུད་པའི་སྐབས།

སྤྱུལ་གདལ་བྱུང་བ་དེས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་
འཆོ་གནས་ཆང་མ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆེན་ཡིན་པ་དེ་
བས་འཛམ་གླིང་ནང་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད། རྒྱ་
དམར་གཞུང་གིས་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་སོ་སའི་མཆོན་
གནས་སྤར་སྐྱོབ་ཆེད་རྟོག་དབྱིབས་གཏན་རིམས་
༡༩ ཡི་གནས་ཚུལ་ཁག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་དུས་ཐོག་
ཕྱིར་བསྐྱགས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་
ནང་མི་མང་ས་ཡ་མང་པོའི་ཆེ་སློག་གོར་བ་མ་ཟད།
ད་ལྟ་ང་ཚོ་འདིར་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་བཞིན་པའི་
སྐབས་སུའང་། ཞི་ཅིང་ཕིང་གི་རྟོག་དབྱིབས་གཏན་
རིམས་ལྷན་གོར་ཐེར་པའི་སྤྲོད་བྱས་འོག་རྒྱ་རིགས་
ས་ཡ་མང་པོར་དཀའ་ངལ་སྤྲད་དང་འབྲུད་སྤྱོད་
ཡིན། ངས་དཀའ་ངལ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་མི་མང་
རྣམས་ལ་སེམས་གསོ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལྟར་མི་མང་
ས་ཡ་མང་པོའི་ཆེ་སློག་གོར་བའི་འགན་ཡོངས་
ཆོགས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་ཆོས་ཁྲིར་
དགོས་པ་ངེས་པར་དུ་བཟེད་གོས། དེ་བཞིན་ངས་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་། ང་རང་
སྐར་ངོས་ནས་བཅོན་འཛུལ་འོག་སྤྱུག་བསྐུལ་
མཉམ་དང་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཡུལ་རན་མི་མང་རྣམས་
ལ་འདེགས་སེམས་མཉམ་སྤྱོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་
ཞུས་ན་ངའི་དེ་རིང་གི་གཏམ་བཤད་དེ་བཞིན་ཆ་མ་

ལ་ང་ཚོས་སྤྱོད་ཆོར་སྤྱོད། སྤྱི་ནོར་ཡུ་གོང་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་པན་ཚུན་གྲོས་
མོལ་བཞུད་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་གནང་དགོས་
པའི་བཀའ་སྐྱོབ་རིམ་པ་གནང་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་
བོད་མི་ཚོ་ཡང་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་ཡིད་
ཆེས་ལུགས་ཆེ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་རེ་
བར་དམག་འཁྲུག་དེ་བཞིན་གང་མགྲོགས་མཆོམས་
འཛོག་གནང་སྟེ། ཞི་བདེ་དང་། འཆམ་མཐུན་ལྷན་
པའི་འཛམ་གླིང་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་སྤོམ་ལམ་འདེབས་
བཞིན་ཡོད།

མཐའ་དོན། ད་རེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་འདི་
བཞུད་ནས་ཁྲིད་རྣམས་སོ་སའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
བོད་ཀྱི་གནད་དོན་གླེང་སྤྱོད་དང་། བོད་དོན་ཐོག་
རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་སྟེ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་
སློག་སྤོས་གཏོང་གནང་མཁན་རྣམས་པའི་རེ་འདུན་
བཞིན་བོད་མིའི་སྐྱོན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་སྤྱི་ནོར་
ཡུ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་།
བཅོན་བྱོལ་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཕྱིར་རང་
ཡུལ་བོད་ལ་སེམས་སྤུལ་ཐབས་ཡོང་བར་འབད་
བཅོན་གནང་སྤྱོད་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་ཡི་ཡོད། ལུགས་
ཇེ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བཅས། |

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་ཕེབས་བསུའི་གསོལ་སྟོན་བཞགས་པ།

༢༠༢༡ ལོ་ ༡༡༠༠ ཅམ་ནས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཚོགས་བཅར་གནང་བའི་འོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་རྣམས་ཀྲུལ་ཁབ་གཞན་ཁག་ནས་ཐངས་འདྲིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁོངས་སོ་སོ་གནས་ཐང་ནས་བསུ་མ་དང་། དེ་མཆིས་སྤྱི་ལེན་མོ་འགོད། དེ་བཞིན་དགོང་མོར་འོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཚོགས་བཅར་བ་ཡོངས་ལ་ཕེབས་བསུའི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གོ་སྤྲིག་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

འོད་མི་མང་སྤྱི་འཕུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་ཡོངས་ལ་ཕེབས་བསུའི་གསོལ་སྟོན་ཞིག་གོ་སྤྲིག་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

ཚོགས་འདྲའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་སྤྱི་འཕུས་རྣམས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་སོ་སོ་གནས་ཐང་ནས་བསུ་མ་གནང་སྐབས།

ཚོགས་འདྲའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་སྤྱི་འཕུས་རྣམས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་སོ་སོ་གནས་ཐང་ནས་བསུ་མ་གནང་སྐབས།

ཚོགས་འདྲའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་སྤྱི་འཕུས་རྣམས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལེན་མོ་འགོད་སྐབས།

ཚོགས་འདྲའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་སྤྱི་འཕུས་རྣམས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཕུས་མིའི་འོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ཕེབས་པའི་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལེན་མོ་འགོད་སྐབས།

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཀྲལ་སྤྱི་ཤོས་ཚོགས་འདུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲལ་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་མོ་གི་ཐོག་ལེགས་པའི་ཚོགས་འཐུས་བཅར་བ་ཡོངས་ལ་ཐེགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསུང་འཕྲིན་ལྷན་ཚོགས་འདུས་པའི་ཕར་

ཀྲལ་སྤྱི་ཤོས་ཚོགས་འདུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲལ་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་མོ་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འཇུག་མཇུག་སྒྲིལ་སྐབས་ཀྱི་པར།

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་མྱོང་སྤྱི་ཚེ་རིང་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱོད་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་ བྱེ་འཕེལ་བཀའ་ཁྲོན་ཞོར་
འཛིན་སྤྱོད་མ་མཆོག་ ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལེབས་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ ༡༩ རྣམས་ལེབས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་བཅས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་ (Senate Dirksen Building, Capitol Hill) ཚོགས་ཁང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཚོགས་ཚན་མཆོག་གི་འཐུས་མི་འབྲུག་འབྲུག་གི་ཐོག་ལེབས་སྤྱོད་པའི་བར།

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོ་འོ་ (Senate Dirksen Building, Capitol Hill) ཚོགས་ཁང་དུ་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འོ་འོ་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཚུན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འབྱེད་མཇུག་སྤྱིའི་ཐོག་སྤྱི་ནོར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དུས་འཁྲབ་བརྒྱུ་བ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཚོགས་འོ་འོ་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་གསུང་བཤད། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོ་འོ་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་གཙོ་ལྷན་སྤྱི་ལོ་ལོ་སི་ (Nancy Pelosi) མཆོག་དང་། ཀྲུལ་སྤྱིའི་འོ་འོ་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་ལོ་སི་ (Richard Gere) ལགས་པའི་ཀྲུལ་སྤྱིའི་འོ་འོ་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་གཙོ་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཚོགས་ཐུན་གཉིས་པ།

༡༢། ཚོགས་ཐུན་གཉིས་པར། ལུ་མཐུད་གོང་གསལ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མིའི་ཚོགས་ཁང་ནང་ཨ་རིའི་ཀྲུལ་ཡོངས་མང་གཙོ་བླ་བ་སྤེལ་བ་སྟེ་གནས་ཁང་གི་ཚོགས་གཙོ་ཟུར་པ་སྤྱི་ཞབས་ཀལ་ངར་ཤ་མན་ (Mr. Carl Gershman, Former President of National Endowment for Democracy, USA) མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐོག་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མིའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཇིམ་མེག་སྟེ་ཕན་ (Jim McGovern) མཆོག་གིས་ “ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་

ནས་བོད་དོན་ཐོག་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས།” ཞེས་བའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས། ཀྲུལ་ཁབ་ཁབ་གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་པ་ས་སོ་སའི་ཀྲུལ་ཁབ་ནང་བོད་དོན་ཐོག་ལས་དོན་སྤེལ་ཕྱོགས་སྒྲོར་ལ་དགོངས་ཚུལ་དང་བཀའ་བསྟུང་ལྟུགས་པོ་གནང་སོང་བ་བཅས། །

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཚོགས་ཐུན་གསུམ་པ།

༡༣། ཉིན་ཀྲུལ་ཚོགས་ཐུན་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་ཚོགས་འདུ་ཤར་ཁོལ་མགོན་ཁང་ (Sheraton Hotel) གི་ཚོགས་ཁང་ནང་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་ཐུན་གསུམ་པའི་ཐོག་པ་རན་སི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཨན་དེ་རེ་གཏོ་ལིན་ (André Gattolin) མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་གནང་ཞིང་། བོད་མིའི་སྤྱི་འདུ་གས་ཀྱི་དབལ་ལྷན་སྤྱོད་སྤེལ་བ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་མོལ་སྒྲོར་དང་། སྤྱི་ལོར་ལགོ་ས་ལྷན་པས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ལྷན་

ཡང་མིང། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོད་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཕེལ་
བསྐྱུགས་གནང་ཕྱོགས་ལ་འགྲུར་བ་དགོས་ཚུལ་
སོགས་ཀྱི་སློང་གསུང་བཤད་དང།

དེ་རྗེས་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་ཡའི་གྲོས་ཚོགས་
གོང་མིའི་འཐུས་མི་ལཱ་སྐྱོར་ལྷན་ཁྲིའི་ རལེ་སི་ (Hon.
Senator Janet Rice) མཆོག་དང། ལ་ཉི་མེ་
ཡའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ལུ་ལི་ཏིས་ ལུ་
ཏི་རི་གི་སི་ (Uldis Budriķis) མཆོག་ ཁེ་ཏྲའི་
གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
གཙུག་ལྷན་ལ་འཕེལ་མེ་རེ་ནི་ (Arif Virani)

མཆོག་བཅས་ནས་ “ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་ནང་མང་གཙོའི་འོས་བབ་དང། གདོང་ལེན་གནང་ཕྱོགས།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་རྗེས། “སྤྱི་
ཙོང་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསོལ་སྐུལ་གནང་བའི་མང་གཙོ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་ཡོད་པ་བཅས། །

རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་པོའི་ཚོགས་གཉེན་བཞེས།

༡༢། །རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་དང་
པོའི་ཚོགས་གཉེན་བཞེས་པ། ཁེ་ཏྲའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་ལུ་རུ་པ་སྐུ་ཞབས་ཏི་ ཉི་ནོ་ (Di Nino,
Former Senator of Canada) མཆོག་གིས་
གཙུག་ལྷན་གནང་བའི་ཐོག་ པ་རན་སི་གྲོས་ཚོགས་
བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙུག་ལྷན་
ལྷན་ལུ་ལཱ་ལུ་ཁྲུ་ཆེ་ལེ་རི་ལོ་ (Jacqueline
Eustache Brinio, President of French
Senate Tibet Support Group) མཆོག་
དང། ཁེ་ཏྲའི་ཨོན་ཏེ་རི་ལོ་ (Ontario) མངའ་སྡེའི་

གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་འཕྲིན་དཀར་པོ་ཆེ་ལགས།
ཨིལ་སལ་ཁར་ཏོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་འོ་ ཉེ་ནན་ཉེ་ རེ་ཉེ་ སོལ་
(Hon. John Tennant Wright Sol) མཆོག་
ཅེ་ལི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཁ་ལ་ཏ་
མེ་རོ་སེ་མེག་ ཁར་ཏུ་མོ་ (Hon. Vlada Miros-
evic Verdugo) མཆོག་ ཅེག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་
ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་མ་རེག་ ཉིལ་
སར་ (Hon. Marek Hilser) མཆོག་བཅས་ནས་
“བསམ་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དབར་མན་
ཚུན་ཉམས་སྤྱོད་སྤེལ་རེས་གནང་སྟེ་མཉམ་ལས་

དང། འབྲེལ་མཐུན། ལག་བསྐྱར་འཆར་གཞི་བཅས་
གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་
ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་དང།
ཡུ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་བཙུ་ལུ་མཐུན་མང་ཐོག་གནང་
བའི་གསུང་བཤད་སྒྲིག་སྤྱད་སྤྱོད་ དེ་བཞིན་ཡུ་རོབ་
གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་
གཙུག་ལྷན་མི་ཀུ་ལ་ས་ བེག་ས་ (Hon. Mi-
kulas Peksa, MEP & President of Tibet
Interest Group) མཆོག་དང། ཡུ་རོབ་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་སེ་མོལ་ ཁོ་ལྷོ་ལ་ཉེ་

(Hon. Dr Samuel Cogolati, MEP) མཆོག
ཡུ་རོལ་གྲོལ་ཚོགས་པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་པོ་
ཚོགས་གཙོ་བླ་མ་ལྷ་ཞབས་ཐོ་མ་སེ་ མན་
(Hon. Thomas Mann) མཆོག ཡུ་རོལ་གྲོལ་
ཚོགས་འཁུས་མི་སྤྱུ་ཞབས་ཀླུ་ལེས་ ཐོ་མ་ཆེ་
མོན་ལེ་ (Hon. Carles Puigdemont, MEP)
མཆོག ཡུ་རོལ་གྲོལ་ཚོགས་འཁུས་མི་སྤྱུ་ཞབས་ལོ་
རན་ལེ་ ཐེན་ཇི་ (Hon. Lorant Vincze, MEP)
མཆོག ཉི་ཏོང་གྲོལ་ཚོགས་པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་
ཚོགས་པོ་ཚོགས་གཙོ་སྤྱུ་ཞབས་ཕེ་མོ་ལུ་ར་ ཏ་
ཀུ་ལུ་ (Hon. Shimomura Hakubun,
Chairman of the Japanese Parliamen-
tary Group for Tibet) མཆོག ཏང་ལྷ་རི་ཀྲུལ་
ཁབ་ཀྱི་གྲོལ་ཚོགས་འཁུས་མི་སྤྱུ་ཞབས་ཐེ་རན་སི་
ཐེ་ལེན་སར་ (Hon. Ference Gelencser)
མཆོག ཨི་ལེ་ལོ་གྲོལ་ཚོགས་པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་
ཚོགས་པོ་ཚོགས་མི་སྤྱུ་ཞབས་ (Hon. Matteo
Bianchi) མཆོག ཨི་ལེ་ལོ་ཡེ་ལོ་གྲོལ་ཚོགས་
པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་པོ་ཚོགས་པོ་བླ་མ་ཐེ་ལོ་གྲོལ་
གཙོ་སྤྱུ་ཞབས་མ་རན་ ཨིན་ལེ་སི་ཆེ་ (Hon. War-

ཀྲུལ་གྱི་འོ་གྲོལ་ཚོགས་འཁུས་མི་པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཐོངས་བརྒྱུད་པའི་ཉིན་དང་པོའི་ཚོགས་ཐུན་བཞི་པའི་ཐོག་གྱི་ཀྲུལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོལ་ཚོགས་འཁུས་མི་རྣམས་ལས་ “བསམ་བློགས་མཐུན་པའི་ཀྲུལ་ཁབ་དབར་ལན་ཚུན་ཉམས་ཐོང་
སྤུལ་རེས་གནང་སྟེ་མཉམ་ལས་དང་། འབྲེལ་མ་བྱུང་། ལག་བསྟར་འཆར་གཞི་བཅས་གཏན་འཁེབས་གནང་རྒྱུ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ren Entsch, Co-Chair of All-Party Australian Parliamentary group for Tibet) མཆོག ཨ་རིའི་གྲོལ་ཚོགས་པོ་དོན་ཀྲུལ་གྱི་ཚོགས་པོ་ཚོགས་མི་སྤྱུ་ཞབས་ཨི་ཏེ་
མར་ཏེ་ མར་ཀེ་ (Hon. Edward John Markey, Senator, U.S) མཆོག་བཅས་ནས་བརྟན་ལམ་བརྒྱུད་པོ་དོན་ཆེད་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཀྲལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཟུན་དང་པོ།

༡༢། ཀྲལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་སྤྱིའི་ཚོགས་ཟུན་དང་པོ། འཐུས་བཞུགས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་བསྐྱར་འཛིན་འཛིགས་མེད་མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐོག་ཐེ་མཚན་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང་། ཁོར་ཡུག་འཛོད་བསྐྱེད་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཉང་ སན་ ཉན་ (Hon. Hung Sun-Han, Taiwanese Leg- islator & Member of the Social Welfare

and Environmental Hygiene Committee) མཆོག་དང་། སྤྱི་ཤིལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཐུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་འགན་འཛིན་བདེ་ཆེན་དཔལ་ལོ་ལགས་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་ “གོ་ལའི་ཆ་རྒྱུ་དང་གནས་གཤམ་འགྲུར་ལྷོག་ཐོག་ཨེ་ཡི་ཡ་དང་། མཐོ་སྒང་བོད་ཀྱི་གལ་གནད།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཀྲལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཟུན་གཉིས་པ།

༡༣། སྤྱིའི་ཚོགས་ཟུན་གཉིས་པར། བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་སྤྱི་ཤིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བཀའ་བློན་ཉེ་འཛིན་སྤྱི་མ་མཆོག་གིས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྲ་གར་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤལ་ཐུར་ (Dr. Shashi Tharoor, Member of Lok Sabha, India) མཆོག་དང་། ཁེ་ན་ཏའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ཞབས་ཨ་རི་བ་ཨི་ར་ནི་ (Arif

Virani) མཆོག་ ཀྲལ་སྤྱིའི་ཆོད་རྟོག་འདུམ་འགྲིག་ཚོགས་པ་གིའི་དུ་ (Kreddha) ཞེས་པའི་འཛིན་སྤྱོད་ཚོགས་གཙོ་དང་། བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གནད་བསྐྱུས་ (The Tibet

Brief 20/20) ཞེས་པའི་དབེ་དེབ་ཚུམ་པ་པོ་སློབ་
དཔོན་སྤྱི་ཞབས་མེ་ཀལ་ ཨན་ སྤལ་ཏ་ སྤ་རག་
(Prof. Michael Van Walt Praag) མཆོག་ དེ་
བཞིན་ཀྱང་རིགས་ལོ་ཀྲུལ་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སྤྱི་
ཞབས་མིག་ཉན་མེད་ (Professor Hon-Shi-
ang Lau, Retired Chair Professor, City
University of Hong Kong) མཆོག་བཅས་
ནས་ “ཀྲུལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་ཀྱི་དོ་བོད་འཛིན་གནང་
ཕྱོགས་སྐོར།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་
བཤད་དང་། ཆོགས་བཅར་པའི་དྲི་བར་ལན་
འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས་།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཉིན་དང་བོད་ཆོགས་ཐུན་བཞེས་པའི་ཐོག་ཀྲུལ་ཁབ་ཁག་གི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་དང་། མཁས་དབང་ནམ་པས་ “ཀྲུལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་ཀྱི་དོ་བོད་འཛིན་གནང་ཕྱོགས་སྐོར།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཆོགས་ཐུན་གསུམ་པ།

༢༡ ། ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་
དོན་ཀྲུལ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཉིན་
གཉིས་པའི་ཆོགས་ཐུན་གསུམ་པར། ཨེལ་ སལ་མ་
ཏོར་ཀྲུལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་
ཚོན་ རེ་ནན་ལེ་ རལེ་ལེ་ སོལ་ (Hon. John Ten-
nant Wright Sol, Member of Parlia-
ment, El Salvador) མཆོག་གིས་ཆོགས་འདྲ་
གཙོ་སྐྱོར་ལོག་ ཁེ་ཏ་ཏ་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་ཀྲུལ་
སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཆོགས་གཞིན་སྤྱི་ཞབས་ཇེམ་སི་
མེ་ལོ་ནི་ (Hon. James Maloney, Member
of Parliament, Canada & Vice Chair of
Canadian Parliamentary Friends of Ti-
bet) མཆོག་དང་། ཀོ་སི་ཏ་ རི་ཀའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་ལུམ་སྤྱི་ལོ་ལོ་ལོ་ མོན་ལེ་ཏོ་ (Hon.
Gloria Navas Montero, Member of
Parliament, Costa Rica) མཆོག་ མེག་སི་ཀོ་
ཀྲུལ་ཁབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་སལ་
ཕ་ཏོར་ ཁེ་ཏོ་ ཁེ་ལྷེ་རི་རུ་ (Hon. Salvador
Caro Cabrera, Member of Parliament,
Mexico) མཆོག་ ཅག་སྤྱི་མཐུན་ཀྲུལ་ཁབ་ཀྱི་
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་རོ་རྩར་ལེ་ མ་སི་

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཉིན་དང་བོད་ཆོགས་ཐུན་བཞེས་པའི་ཐོག་ཀྲུལ་ཁབ་ཁག་གི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་དང་། མཁས་དབང་ནམ་པས་ “ཀྲུལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་ཀྱི་དོ་བོད་འཛིན་གནང་ཕྱོགས་སྐོར།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

རུ་ཏར་ (Hon. Robert Masih Nahar,
Member of Parliament, Spain) མཆོག་
བཅས་ནས་ “བསམ་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་ཀྲུལ་ཁབ་
དབར་པན་ཚུན་ཉམས་སྦྱོར་སྤེལ་རེས་གནང་སྟེ་
མཉམ་ལས་དང་། འབྲེལ་མཐུད། ལག་བསྟར་འཆར་
གཞི་བཅས་གཏན་འབེབས་གནང་རྒྱུ།” ཞེས་པའི་
བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་སྤྱི་མཐུན་ཀྲུལ་ཁབ་བོད་དོན་
ཀྲུལ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཐུང་སྤེལ་ཆོགས་གཙོ་སྤྱི་

ཞབས་ནི་ཀོ་ལ་སེ་ སྤལ་ཏར་ (Hon. Nicolas
Walder, Member of Parliament, Swit-
zerland & Co-President of Switzerland
Parliamentary Group of Tibet) མཆོག་
དང་། སུད་སི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྐྱོར་
ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་སྤྱི་ཞབས་ལུམ་ཐ་སར་ ལུ་
ལེ་ (Hon. Balthasar Glättli, Member
of Parliament, Switzerland & Member
of Swiss Parliamentary Group for Ti-

bet) མཆོག་ སི་གོ་ལཱ་ཁྲི་ཁྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་
 རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ལུམ་སྤྱི་གོ་ལཱ་ཁྲི་
 སི་ལེ་ཁོ་སན་ (Hon. Collette Stevenson,
 Member of Parliament, Scotland &
 Member of Scottish Parliament Cross-
 Party Group for Tibet) མཆོག་ ལི་ལུ་ལི་ལི་
 ཡའི་ཁྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུམ་སྤྱི་ལཱ་ཁྲི་ ལེ་ལུ་
 སི་ལུ་ (Hon. Laima Liucija Andrikiene,
 Member of Parliament, Lithuania) མཆོག་
 ཨིན་ཇིའི་ཁྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་

རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 ཞབས་ཀྱིས་ ཡའི་ཁོ་ལོ་ (Hon. Tim Loughton
 and Hon. Chris Law, Members of Par-
 liament, UK & Co-Chairs of All Party
 Parliamentary Group for Tibet) མཆོག་
 ཨིན་ཇིའི་ཁྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་ལུ་ལུ་
 ལུ་ལུ་ལུ་ (Hon. Sir Iain Duncan
 Smith, Member of Parliament, UK &
 Co-Founder of IPAC) མཆོག་ རྒྱ་མག་གི་
 ཁྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ ཨེ་ལ་ལུ་
 (Hon. Uffe Elbæk, Member of Parlia-
 ment, Denmark) མཆོག་ རྒྱ་གར་ཁྲོས་ཚོགས་
 འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་པའི་
 གཞི་རྒྱུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ ལུ་ལུ་ (Hon. Sujeet
 Kumar, Convener of All Party Indian
 Parliamentary Forum for Tibet) མཆོག་

འཇར་མན་ཁྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་
 པའི་ཚོགས་གཞི་རྒྱུ་ལུ་ལུ་ལུ་ ལུ་ལུ་ (Mi-
 chael Brand, Chair of the German Par-
 liamentary Friends of Tibet) མཆོག་ ཨི་ལུ་
 ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 ཚོགས་གཞི་རྒྱུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ ལུ་ལུ་ (Hon.
 Luciano Nobili, Chair of Italy Parlia-
 mentary Group
 for Tibet) མཆོག་
 སི་གོ་ལཱ་ཁྲི་ཁྲོས་
 ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་
 ལུ་ལུ་ལུ་ (Hon.
 Ross
 Greer, Member
 of Parliament,
 Scotland) མཆོག་

ཨི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
 པའི་ཚོགས་མི་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ (Hon.
 Roberto Rampi, Member of Italian
 Parliamentary Group for Tibet) མཆོག་
 བཅས་ནས་བརྒྱུད་ལམ་བརྒྱུད་བོད་དོན་ཆེད་གསུང་
 བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཐུན་བཞེས།

༡༣། ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་པའི་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཐུན་བཞེས་པར། སྤྱི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་བྲལ་ལགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐོག་ཐེ་མན་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་སྤྱ་ཞབས་ (Hon tshiong-tso lim) མཆོག་དང་། དུ་གུར་ཀྲུལ་ཡོངས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱ་ཞབས་ཁོལ་ཀུན་ཨི་ས་ (Dolkun Isa, President of World Uyghur Congress) ལགས་དང་། རྟོང་གོང་མང་གཙོ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་

འཐུས་མི་སྤྱ་ཞབས་ཇེ་སྟེ་དེ་ (Jeffery Ngo, Hong Kong Democracy Council) ལགས། ལྷོ་སོག་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། གནས་ཚུལ་བསྟན་གནས་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་སྤྱ་ཞབས་ཨིན་ཇེ་ཅུ་ (Enghebatu

Togochog, Executive Director, Southern Mongolian Human Rights and Information Center) ལགས། ཀྲ་ནག་གྲོས་མོལ་ཞེས་པའི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྤྱ་ཞབས་མང་ཏན་ (Wang Dan, President of China

Dialogue) ལགས་བཅས་ཀྱིས་”སྤྱན་མོང་གི་དཀའ་ངལ་ཐོག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་གདོང་ལེན་གནང་ཕྱོགས།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཐུན་ལྷ་བ།

༡༣། ཚོགས་ཐུན་ལྷ་བ་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་སྟོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་པ་ (International Network of Parliamentarians on Tibet (IN-Pat)) སྤྱར་གསོ་གནང་བའི་གསལ་བསྒྲགས་དང་། བརྒྱ་གསལ་པ་ (www.inpat.org) དབུ་འབྱེད་

གནང་བ་དང་། དེ་ནས་ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐེན་གྲིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སྤྱ་ཞབས་སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་ཞབས་མི་ཀལ་ཕན་ཕལ་ཏ་ སྤ་རག་ (Prof. Michael Van Walt Praag) མཆོག་གིས་ཕ་ཤིང་འོད་སྤྱི་བསྒྲགས་ (Washington Declaration) དང་།

ཕ་ཤིང་འོད་ལག་བསྟར་འཆར་གཞི་ (Washington Action Plan) ལྷན་སྟོན་གནང་ཐོག་དེའི་ཐོག་གོ་བསྟར་དང་། ཇི་བཟོས་ལན་སོགས་གྲུབ་མཆེས་སྤྱི་མོས་ཐོག་གཏན་འབེབས་དང་། དེ་བཞིན་ཅེ་ལི་ (Chile) དང་། མེག་མི་གོ་ (Mexico) ཨེལ་སལ་ཕར་རོར་ (El Salvador) བཅས་ལྷོ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གླིང་ཐན་ནང་གི་ཀྲུལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་

ཆོགས་བཅད་བ་ཁྲོས་ཆོགས་འབྲས་མི་རྣམ་པས་
 བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུན་མོང་གི་བསྒྲགས་
 གནས་ཞིག་གུང་སྒྲིལ་གནང་བ་བཅས། །

ལྷ་པོ་ཡི་ཕོ་སྲ་ཆོག་ན་དུ་སྲ་མིའི་བོད་དོན་ལྷ་པོ་ཆོག་ན་ཆོག་ཐང་ན་པ་ལྷ་དཔའི་མཁུ་ག་པའི་སྲ་མ་ཆོད་ཡོ

༣༡ ། ཆོག་ས་ཆེན་མཐུག་བསྐྱེམས་མཛད་སྒྲིལ་
 རྟོག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་ས་
 གཞིན་མཆོག་གིས། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་འདྲ་མིན་གྱི་
 གྲོས་ཆོག་ས་འཐུས་མི་རྣམས་པ་ད་རེས་ཀྱི་ཆོག་ས་
 ཆེན་དུ་ཕེབས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་།
 ཆབ་ས་ཅིག་ཁོང་རྣམས་ཆོག་ས་འདུར་ཕེབས་པ་
 དེས། རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་བོད་ཀྱི་ཅ་
 རོན་བརྒྱུག་མེད་པའི་བརྟེན་ལས་གསལ་པོ་ཞིག་སྤྲད་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་ལོག་
 གཏུག་སྤོང་མཛད་གཞིན་མུངས་དང་སྤོང་བཞིན་

པའི་པོད་མི་རྣམས་ལ་འདར་སེམས་བྱགས་སྤར་ངེས་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་པོད་ས་ཡོངས་
རྫོགས་པ་བཅོམ་བསྟུང་བྱས་ཆེས། པོད་མི་རྣམས་རྒྱ་

གང་ལ་བཅུ་ཕྱེད་སྐུ་སྒྲེབ་སྟེ། རིས་ལས་སྤྲིག་
འཇུག་ས་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མིང་པའི་ཆོག་ལས་པ།
སྐྱེད་བཅས་རིས་ནས་ཀླུ་ལ་སྤྱིའི་ནང་ཀླུ་ནག་གཞུང་།
ནི་ཡིད་ཆེས་ཤེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟོང་ཞུས་།

བསྐྱད་ཡོད་ཀྱང་། ལྷགས་དེ་དུས་ཀྱི་མྱེད་པོ་ནི་
 ཅམ་གྱི་དེ་སྤང་གཞན་མེད་སྟོར་དང་། ད་ལྟོ་འཛམ་
 གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་ཀྱ་ནུ་ལྷ་ཉན་ནས་མཆེད་པའི་
 རྟོག་དེའི་བས་གཉན་རིམས་ ༡༩ ཁྲབ་གདལ་

འུགས་ཆེར་ཕྱིན་པ་དེས། ཀྲ་ནག་གི་འགོ་ཁྲིད་ཆེའི་
གཞི་རིམ་དེ་མ་གསལ་ལོར་བསྟན་ཡོད་སྟོང་། དེ་
བཞིན་ཞི་ཅིང་ཕིང་གིས་འགོ་ཁྲིད་པའི་ཀྲ་ནག་དམར་
གཞུང་གི་ཀྲ་བསྐྱེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་ཡོད་
པ་དེས། རང་དབང་ལྡན་པའི་ཀྲལ་ཁབ་སྤུ་ལའང་
ཉེན་ཁ་འཕྲད་སྲིད་པའི་སྟོང་། ཀྲ་ནག་དམར་གཞུང་
འོག ཀྲ་ནག་གི་མི་མང་དུལ་མ་རྣམས་གདུག་
སྤོང་མཐར་གཏོད་གཅིག་མཚུངས་སྤོང་བཞིན་ཡོད་
སྟོང་། ཡུ་གུར་མི་རིགས་དང་། ཉོང་ཀོང་། ཐེ་མན།
ནང་སོག་ དེ་བཞིན་བསམ་སྤྱོད་མ་ཐུན་པའི་མི་
མང་ཆང་མས་མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐུན་མོང་གི་
དཀའ་ངལ་ཁག་ལ་གཞིར་ལེན་གནང་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་པོ་ཡིན་སྟོང་། སོགས་གསུངས་གནང་བ་དང་།
མཐར་ཆོགས་བཅར་བ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་
པ་དང་། ཀྲལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་།

དཔལ་ལྷན་སྤྱི་སྤྱོད་མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྲིད་པའི་བཀའ་
ལག་ དོན་གཏོད་རྣམས་ལ། ཨ་རིའི་ཀྲལ་ཡོངས་མང་
གཙོ་བྱེད་སྤྱི་བསྐྱེད་གནས་ཁང་། (NED) ཀྲལ་
སྤྱིའི་མང་གཙོ་འབེལ་ཀྲས་བསྐྱེད་གནས་ཁང་། (NDI)

ཐེན་བྲིས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་སོགས་
ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་གནང་རྗེས། ཐེངས་
འདིའི་ཚོགས་ཆེན་དེ་བཞིན་ཀྲལ་ཁབ་དང་མཐུག་
བསྐྱེད་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

ཀྲལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་མཐུག་བསྐྱེད་མཐུག་བསྐྱེད་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་པར་ཁག་ཅིག

ཀྲལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་མཐུག་བསྐྱེད་མཐུག་བསྐྱེད་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་པར་ཁག་ཅིག

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་གནས་ཁང་དུ་ ལེབས་བཀ།

༢༠༡༩ ལོའི་ ༩ ཁྱེད་ཀྱི་
སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་
གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་
གནས་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ལེབས་ཏེ། ཚོགས་
པའི་ཨེ་ཤི་ཡའི་ལས་འཆར་འགན་འཛིན་གཞོན་བ་
ལུམ་སྤྱོད་ལེ་སྤྱོད་ (Raissa Tatad-Hazell, the Deputy Regional Director
for Asia Programs) མཆོག་དང་། ཚོགས་པའི་
བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལས་འཆར་འགན་འཛིན་
རིམ་ལོ་ རྩ་ཏུ་ (Rishi Datta, Chief of Party for
Central Tibetan Administration Support Programs) ལགས་སོགས་མངའ་འབྲུག་
གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཚོགས་ཆེན་
ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་བཞག་པའི་ཨ་ཤིང་ཁོ་རྩི་སི་
སྤྱི་བསྐྱབས་ (Washington D.C Declaration) སྐོར་དང་། སྤྱི་བསྐྱབས་གཞིར་བཟུང་མ་
འོངས་མཐུག་སྤྱོད་ལས་དོན་གནང་ཕྱགས་དང་།
ཁྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་མང་པོའི་ཐོག་ལ་ (NDI)
ནས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་གནང་བར་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་མང་གཙོ་བསྐྱེད་གནས་ཁང་དུ་ལེབས་སྐབས།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་། མ་འོངས་ལས་འཆར་ པའི་དོན་ནས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་
མང་པོའི་ཐོག་སྤྱོད་རྒྱུ་སྤྱོད་གནང་རྒྱ་ཡིན་ གནས་སུ་གཞིགས་སྐོར་ཞིག་གོ་སྤྱི་གནང་ཡོད་པ་
པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་སོང་། དེ་མཆོག་དེ་གཞི་ཚོགས་ བཅས། །

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཤིང་ཁོ་རྩི་ལ་གནས་སྤྱོད་བོད་ མི་རྣམས་དང་ཐུག་འཕྲད་གནང་བ།

༢༠༡༩ ལོའི་ ༩ ཁྱེད་ཀྱི་
སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྐྱོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་
གིས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་ཕྱགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་
རྒྱལ་ས་ཨ་ཤིང་ཁོ་རྩི་ལ་གནས་སྤྱོད་བོད་

མི་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཐུག་འཕྲད་གནང་ཞིང་།
སྐབས་དེར་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་
དང་། ས་གནས་མང་ཚོགས་ནས་སྤྱི་ཁྱེད་པའི་གཞུགས་
རྒྱུ་ཞུས་གནང་སོང་།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་བསྐྱེད་གསུང་བཞུགས་གནང་
ཞིང་ཐེངས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་ཚོགས་
གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་

གིས་ཉིན་གཉིས་རིང་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་

འདྲ་ཡོད་གི་ཡོད་རེད། དཀའ་ངལ་དེ་དག་སེལ་རྒྱུར་
དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་ཡོད། བན་

ནའང་འཐུས་ཤོར་ཙམ་ནས་གཏོང་གི་མེད། དེས་མ་
ཟད། དུས་ཚོད་དེའི་རིང་རྒྱ་གར་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་
མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་སྤྲུལ་གསོ་དང་།
རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཚོགས་ཐུབ་པ་
སོགས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལས་
ལྷོངས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྤྱི་ནོར་
ལ་གོང་ས་ལ་སྐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྤྱགས་
ཐེའི་བཀའ་དྲིན་ཉག་ཅིག་དང་། གཉིས་ནས་ང་ཚོ་
བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་བསོད་ནམས་ཐོག་
ནས་བྱུང་བ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་དངོས་
སྲུ་མིང་འདྲ་པོ་ཁྱེད་ནས་མཛུགས་པ་འདོན་བསྐྱད་པ་
ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། འཛོན་མི་འཛོན་འདྲ་
པོ་དེ་འདྲས་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དེ། གང་
ལྟར་བོད་བསྐྱར་སྤྱི་ལ་བན་ཐོགས་རྒྱུའི་ཐོག་
ཐུར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཡོང་རྒྱུར་ལུས་པ་ཆ་ཆང་
བཏོན་ནས་འགན་ཆ་ཆང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་སོགས་གསུངས་གནང་སོང་།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞི་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཕིང་ཏོན་ཁུལ་ལ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་
སྐབས།

བརྒྱུད་པའི་སྐོར་ཞེས་ཟེར་སྤོད་དང་སྤྱགས་གསུང་
དོན། ཁོར་ལུག་ཐོག་བོད་འདི་འཛམ་གླིང་གི་མཐོ་
སྐར་ཟེར་བ་ནང་བཞིན། ཆབ་སྲིད་ཐོག་ཨ་ཕིང་ཏོན་
ཏི་མི་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐོ་སྐར་ལྷ་བྱ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་
རེད། དེ་ཡིན་དུས། རྣམ་པ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་དེད་དུས་ཀྱི་
ཤེས་ཡོན་དང་། སྤྱི་རྒྱུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པའི་འདབ་གཤོག་གཉིས་ལྷན་ཞིག་ཡིན་
སྐབས། མ་འོངས་པར་དེ་ཆོའི་ཐོག་ལ་འགྲུགས་སྤོན་
བརྒྱུད་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་ཀྱི་རྒྱ་
དང་། ཅ་བའི་ང་ཚོའི་ལས་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ཆོ་
ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོས་ཨ་རིའི་རྒྱུད་འཕྲིན་ཁང་དང་།
ཨ་ཕིང་ཡ་རང་དབང་རྒྱུད་འཕྲིན་ཁང་བརྒྱུད་ནས་འི་
བའིས་ལན་བྱས་ནས་མར་མི་མང་ལ་ཀླུ་སྤྱོད་པ་
དང་། གསལ་པོ་འདྲ་པོ་ཆགས་ཡོད་རེད། ཐོག་མར་
བཀའ་འགྲུལ་གསར་པ་ལེབས་སྐབས་དཔལ་ལྷན་
སྤྱི་དྲུང་མཆོག་གིས་གྲོས་ཚོགས་པ་འགན་ཁུར་
ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་འདྲ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བཤད་
གནང་བ་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་
དང་། གྲོས་ཚོགས་པོས་ནས་འཛོན་སྤྱོད་མཉམ་དུ་
ལུས་པ་མཉམ་སྤྱད་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱུའི་འབད་བཅོན་ཆ་ཆང་
ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཀྱིས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་བ་དང་། དཀའ་ངལ་དེ་

ཚུན་གོ་བསྐྱར་ཡང་བྱས་ནས་རིམ་བས་བཟང་
ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་འགོ་བྱུང་རྒྱུའི་འགན་ཆ་ཆང་
ཁྱེད་ཀྱི་ཡོད། བྱས་ཅང་རྣམས་པ་ཆོ་སྤྱགས་ཁུལ་ཙམ་
ནས་གནང་དགོས་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།
སྐབས་ ༡༥ པའི་གྲོས་ཚོགས་སྤྱོད་པ་
ནས་རྒྱ་བ་བརྒྱུད་ཙམ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད། དེའི་རིང་
ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་གཙོ་སྤེལ་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྒྱུན་
ལས་པོས་ནས་སོ་སོའི་རྣམ་དཔྱད་ཆ་ཆང་བཏོན་
ནས་ལས་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད། ལས་དོན་ཚོས་
ཡོང་དུས། འགྲིག་མི་འགྲིག་ཡོང་གི་འདུག་ ཡིན་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞི་མཁན་སྤེལ་པོ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཕིང་ཏོན་ཁུལ་ལ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

དབང་ཆར་གཞིགས་པའི་འགན་ཆེ་བ་གཅིག་ཏན་
ཏན་ཡོད་ཅིང། ཡིན་ནའང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་
བསྐྱར་བ་ཟེར་དུས་ཡིན་གཅིག་དབང་ཆ་ཞིག་ལ་
འཐབ་ཅོད་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་བཟུགས་ཤིག་རག་པ་
ཡིན་ན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་བསྐྱར་ཡོད་པ་ཞིག་དང་།
དེ་མེད་ན་འགན་མེད་པ་འདྲ་ལོ་ཅ་བ་ནས་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་མ་རེད། མི་རིང་མེད་པ་མེད་པའི་འགན་ཡོད་པ་

དང་། དེའང་ཁྱིམ་ཆང་གཅིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ནང་
ལའང་། དེ་ཆགས་ཚུད་པོ་ཡོད་ཐབས་ཀྱི་འགན་ཁུར་
སྙངས་དང་། ལྷ་གྲུ་གསོ་སྐྱོང་ཐོག་ལ་པ་མ་ཆོས་ལྷ་
གྲུ་དེ་འགན་ཁུར་བྱས་པའི་བོད་མི་ཞིག་བཟོ་བྱས་ཀྱི་
འདུག་གམ་མི་འདུག་ དེ་དག་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་འོ་ཐོག་
མེད་ཐབས་མེད་པའི་འགན་ཁུར་ཞིག་ཆགས་བསྐྱར་

ཀྱི་ཡོད་ཅིང། པ་མ་དང་ལྷ་གྲུ་དབང་པོ་མེད་མི་ཆེད་
སྐྱོང་ཆོར་དེ་བཞག་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་
ཞིང་། ཉིན་རེ་ཉིན་རེར་ལྷ་གྲུ་ཆོར་པ་མ་ཆོས་པོ་མེད་
ཁྱིམ་ཆང་དང་འབྲེལ་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་
གིས་བོད་པ་བཅོན་འཇུག་གི་བྱེད་དུས་པོ་མེད་ཁྱིམ་
ཆང་ནས་གཏོང་ལེན་ཇི་བྱས་དང་། དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་
སྐྱུང་སྐྱོར་དང་། བཅོན་ཁྱོལ་ནང་གི་གནས་སྐྱུང་ས་
སོགས་ཉེ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་བཤད་
ནས་ལྷ་གྲུ་འདི་མེས་ཁུར་སྤྱད་པ་ལྟོག་ཐུབ་པ་ཞིག་
བཟོ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སོགས་དང་། ད་
ཆོ་ནང་ཁུལ་གནས་ཚུལ་ཐོག་བྱ་བྱུང་དུས་གཅིག་གི་
གཅིག་ལ་བཟོད་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། འཐབ་ཅོད་
ཀྱི་ཐོག་གཅིག་སྤྱི་ལ་གྱི་རྒྱ་ས་པ་སྤྱང་ས་དགོས་པ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་གསུང་བཤད་
གནང་ཟིན། མང་ཆོགས་ཀྱི་དེ་བཞག་ལ་ལན་
འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ཐོག་ལས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ནི་ཉུ་ཡོག་དང་། ཉུ་འཇར་སི་ཁུལ་ལ་གནས་སྤོང་ བོད་མི་རྣམས་དང་ལྷ་གྲུ་འཕྲད་གནང་བ།

༢༠༡༩ ལོ་འཁོར་རྒྱུ་ལ་མ་ཤིང་ཁོར་ཁུལ་ལ་གཞུང་
འབྲེལ་མཇར་རིམ་ཁག་ལེགས་པར་བྱུང་ཟིན། ལྷ་

ལོ་ ༢༠༡༩ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༢༥ ཉིན་སྤོང་དཔལ་ལྷན་
བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་

དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ཐོག་ལས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་མ་ཤིང་ཁོར་ཁུལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མཇར་རིམ་ཁག་
ལེགས་པར་བྱུང་ཟིན། ལྷ་གྲུ་འཕྲད་གནང་བ།

ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་
ཆོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་
པའི་ཕྱོགས་ཐོག་ལས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པ་མེད་ཁྱིམ་
ཡོག་ལ་ཐོག་གིས་པ་གནས་སྤོང་ཁྱིམ་
མཆོགས། ཉུ་ཡོག་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཆོགས་
པའི་ཆོགས་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་རྒྱ་
ལས་རྣམས་སྤོང་ལོན་དང་། ཆོགས་པའི་རིམ་ནས་
ཉིན་གྲང་གསོལ་ཆོགས་ཞིག་འདེགས་འདུལ་ཁུས་
གནང་ཡོད།

ཉིན་རྒྱུ་དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་སྤྱོད་
པོ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ཐོག་ལས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་
ས་གནས་བོད་རིགས་སྤྱི་ཁྱུང་ལྷན་ཆོགས་སྤོང་བཞི་
ནང་ཉུ་ཡོག་དང་། ཉུ་འཇར་སི་ཁུལ་ལ་གནས་

ཡི་ཡོད་དམ་ཡང་ན། སྤྱུགས་པམ་ཡོང་རྒྱུ་ལྟར་
འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་སོ་སོས་དབྱུད་པ་བྱས་ནས་སློ་
གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་བཅུན་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་
སླེབས་འདུག ང་ཚོ་ཆང་མས་དེའི་ཐོག་བསམ་སློ་
གཏོང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག གཉིས་པ་
དེར་དོ་ཆེན་པོའི་སྤྱང་ལ་ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ཞེས་
བཤད་པ་ལྟར། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚིང་ཐོག་ལ་
དབང་ཆ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཚོར་དབང་
ཆར་གཞིགས་པའི་འགན་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་འད་བོད་ཀྱི་འཐབ་ཚིང་
ཐོག་ལ་སོ་སོར་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་ཡོད་པ་རེད། ང་
ཚོའི་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚིང་དེ་རྒྱན་སྤྱོད་ཐུབ་
དགོས་ན། སྤྱ་གྲུ་སྤྱེ་བཟིང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པ་
གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟོར་སོགས་གསུངས་པ་དང་།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་
བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཐོག་མར་
འཆམས་འདི་དང་སྤྱུགས་གསུང་བཤད་གནང་དོན།
ང་ཚོ་ད་རེས་ཨ་རིར་ཡོང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་
ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་མ་
ཤིང་ཌོན་ལ་བསྐྱོད་ཚོགས་གནང་ཡོད་པ་དེའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་མཐུན་འཕེལ་ལྔ་གསུམ་འདྲ་ཡིན་ན།
སྤྱི་འཐུས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་མེད་པས་པ་ཡིན་ན།
ཚོགས་གཙོས་སྤྱེ་གཅིག་ཁྲིད་པ་དང་། ཚོགས་
གཞོན་ནས་སྤྱེ་གཞན་ཞིག་ཁྲིད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཁ་
ཤིས་ནང་བཅར་རྒྱུའི་ལས་འགན་ཡོད་པ་དང་། ད་
རེས་ཨ་རིར་སླེབས་ཡོང་དུས། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
ཞིག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཆགས་བཟུང་འདུག དེར་
བརྟེན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་མ་ཤིང་ཌོན་ལ་ཡོད་པའི་བོད་
རིགས་རྣམས་སྤྱག་འཕྲད་དང་། དེ་རྗེས་ནི་ལྷ་ཡོག་
ཁུལ་ལ་གནས་སྤྱོད་བོད་རིགས་མང་ཚོགས་རྣམས་
གཅིག་སྤྱུག་ན་ཟེར་ནས། ཐོག་མར་ཨ་རིའི་སྐྱེ་ཁམས་
དོན་གཙོ་དམ་ཆོག་ནས་ཆུང་འབྲེལ་བ་གནང་བ་དང་།
དེ་བཞིན་ནི་ལྷ་ཡོག་དང་། ནི་ལུ་འཇར་སི་བོད་རིགས་
སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་རྒྱན་ལས་རྣམས་པའི་མཐུན་
འབྲུང་དང་གོ་སྤྱི་གཏོག་ དེ་རིང་ང་ཚོ་ལྷན་འཛོམས་

བྱང་ཐུབ་པར་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ལྟར་ལྷན་
འཛོམས་ཡོང་དགོས་པ་དེ། གཅིག་ནས་བོད་མིའི་
སྤྱི་གཞུགས་དང་། མི་མང་དབར་སྤྲོ་ཉེ་བོ་ཡོང་རྒྱུ་

མཐུན་འབྲུང་ཐོག་ང་ཚོས་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་
ཐོག་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ཡོད་རེད། ཚོགས་ཆེན་དུ་
འབྲེད་མཇུག་སྟེ་བཞིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ནི་ལུ་ཡོག་བོད་རིགས་མི་མང་རྣམས་ལ་གསུང་བཤད་གནང་བཞིན་པ།

དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་
སྤྱུགས་གསུང་ཁ་ཁྲིའི་རྒྱུ། མང་ཚོགས་ཀྱི་དོགས་
འདི་ཡོད་པ་རྣམས་གོ་བསྐྱར་སྤྱད་པས་བཤད་ཀྱི་ཐོག་
ནས་ལེགས་སླེལ་ཉེས་འཁུག་ཡོད་རྒྱུའི་སྤྱུགས་པན་
གསོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ནས་ང་ཚོའི་
ལས་དོན་གང་ལྟར་པ་ཡིན་ན་འདྲ་རྒྱུ་ཆེའི་མང་
ཚོགས་རྣམས་ལ་མཁུན་རྟོགས་ཆེད་ལས་བསྐྱོམས་
འབྲུལ་རྒྱ་ལྟ་ཡིན།

ད་རེས་ངས་གཙོ་བོ་རྒྱ་རྒྱུ་དེ། ཨ་རིའི་
རྒྱལ་ས་མ་ཤིང་ཌོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་
དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་དང་གནད་དོན་སོགས་འབྲེལ་
བའི་ཐོག་ཚོགས་ཁག་ཁ་ཤིས་ཀྱིས་ན་བསམ་སོང་། དེ་ཡང་
ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་མ་ཤིང་ཌོན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་
ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་རྐྱེད་ཚོགས་ཆེན་
ཐེངས་བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་ཉེན་གཉིས་རིང་ཚོགས་
ཤིང་། ཚོགས་གཙོ་སྤྱེལ་པོས་གཙོས་པའི་ཚོགས་
བྱང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཁག་ཅིག་སྤྱོད་འགྲོའི་
གསུག་ཚུལ་དུ་བདུན་ཕྲག་གཅིག་སྤྱོད་ལ་བཅར་པ་
དང་། སྐྱེ་ཁམས་དོན་གཙོ་དམ་ཆོག་ཁག་ཙམ་པའི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འབྲུལ་ཁང་སོགས་ཀྱི་

མའི་བྱི་སྤྱེད་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེད་འོག་
ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་ཚོགས་ཁང་ (Sen-
ate Dirksen Building, Capitol Hill) ནང་
ཚོགས་སྤུབ་པ་དང་། དུས་འབྲེད་མཇུག་སྟེ་ཐོག་ཨ་
རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ལྷ་ཁྲི་ཞེན་
སི་པི་ལོ་སི་མཆོག་ཆེད་མངགས་མེད་པས་ཉེ་གསུང་
བཤད་གནང་བ། དུས་རྒྱུ་དུ་བོད་དོན་ཐོག་སྤྱུག་
བསམ་རྣམ་དག་གིས་རྒྱུ་རྐྱེད་གནང་མཁན་ཨ་
རིའི་སྤྱི་གཞུག་འཐབ་ཚིང་ཐོག་པ་གྲགས་ཅན་སྤྱི་ཞབས་
རི་ཆ་ཤི་ཇེར་ (Richard Gere) ལགས་ ང་ཚོར་
འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་ཤི་པི་ལུ་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་
ཁག་ཅིག་བཅས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་སྟེ་
ཚོགས་འདུ་དུས་འཇུགས་གནང་བ་དང་། སྐབས་
དེར་ལྷ་ཁྲི་ཞེན་སི་པི་ལོ་སི་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་། ལྷོ་ཤར་ས་ལྷུབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ལོ་ངོ་ ༣༠ ལྷག་སྤྱུགས་
འདིས་བྱུང་བ། མ་འོངས་པར་ཨ་རིའི་གཞུང་དང་མི་
མང་ནས་བཟང་སྤྱོད་ཐོག་ནས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱུ་
སྤྱོར་གནང་དགོས་པ། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ད་ལྟའི་
བོད་ནང་དྲག་གཞན་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་བཞིན་ལོར་
འཁུལ་ཡིན་པ་སོགས་ཁ་གསུངས་པོ་བྱས་ནས་

གསུངས་སོང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ཡིན་ནའང་ཉན་ཉན་གོ་བརྒྱ་འཕྲོད་སོང་བསམ་གྱི་ཡོད། ཨ་རིའི་ནང་བཞུགས་མཁན་བོད་མི་མང་ཚོགས་ཚོས་མ་འོངས་པར་བོད་དོན་ཞུ་སྐུལ་མཆོད་པའི་བོད་དོན་ཐོག་ཕྱག་ལས་གང་གནང་བ་ཡིན་ནའང་ལུང་འབྲེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདྲ་བོ་ཆགས་པ་དང་། ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཆ་ཤིང་ཁོ་ན་ལ་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་སྐབས། གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ལུ་མ་སྤྱོད་ནི་ལེ་ལོ་སི་མཆོག་ལེབས་ནས་གསུང་བཤད་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་པའི་ཅེས་ལུང་འབྲེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཚོར་བོད་དོན་ཞུ་གཏུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱར་རྒྱ་རྒྱ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་བའི་གཞི་འདྲ་བོ་ཞིག་ཆགས་སོང་བསམ་གྱི་འདུག ཐོག་མའི་དུས་ཚོད་དམིགས་ལུ་ལས་བཟུལ་བ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པའོ། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱོད་ཞབས་ཅིམ་མེག་ལྷོ་མུར་(Jim McGovern) མཆོག་གིས་ “ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་ལས་དོན་གནང་ཕྱོགས།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་མོ་སེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་བོད་དོན་ཐོག་ལས་དོན་སྤེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་དགོངས་ཚུལ་དང་བཀའ་བསྟར་གནང་རྒྱུའི་ལས་ཅིམ་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཁོང་ལུག་གི་གཤམ་གནད། བསམ་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དབར་པན་ཚུན་ཉམས་སྦྱང་སྤེལ་རེས་གནང་སྟེ་མཉམ་ལས་དང་། འབྲེལ་མཐུད། ལག་བསྟར་འཆར་གཞི། བོད་ཀྱི་རྩོམ་འདྲི་འཛིན་གནང་ཕྱོགས། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་འོག་དཀའ་ངལ་མུངས་དང་སྤོང་བཞིན་པའི་རྩོད་རྒྱུ་དང་། བོད་མོག་ལུ་གུར། ཐེ་མུན་མོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་དང་ལྷན་ “སུན་སོང་གི་དཀའ་ངལ་ཐོག་མཉམ་ཐུབ་ཀྱིས་གཤོང་ལེན་གནང་ཕྱོགས།” ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་བསྐྱོད་གནང་རྒྱུའི་སྤྱིངས་ཆ་བསྐྱུན་པ་ལྟར་ཁོང་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆ་ཤིག་གང་ལེགས་བཞེས་གནང་བ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཚོགས་

ཆེན་གྱི་ཉེན་མཐའ་མའི་ཐོག་སྤྱོད་ཨ་མི་རེ་ཀའི་ཁུལ་གྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་པས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱུ་སྐྱོར་གྱི་བསྐྱགས་གཏུག་སྤེལ་བ་སོགས་ཏུ་ཅང་གི་དོ་སྣང་ལྷགས་ཆེན་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ཁོང་རྣམས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྤེལ་འདུག་པར། ད་ཆོའི་དོས་ནས་དགའ་བ་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ད་ཆོར་དམིགས་བསམ་ཀྱི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་དོ་སྣང་གནང་སྟེ་འགན་ཁུར་བཞེས་སུ་བ་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་པའི་འདུག

དེ་བཞིན་གཙོ་བོ་སྤྱོད་མོ་ལོང་ས་ལ་སྤྱབས་པ་གོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤེལ་འགན་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཐོག་བཀའ་སྤྱོད་གནང་གི་ཡོད་པའོ། རྣམ་པ་ཆོས་མང་བ་མཁུར་གྱི་ཡོད་པའོ། གཅིག་དེ་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། མི་པན་ཚུན་བཅེ་བ་དང་། བྱམས་སྦྱོང་། སྤྱོད་ཆོགས་ཞི་བའི་དང་འཆམ་མཐུན་ཡོང་སུ་རྒྱར་འཛིན་གྱིང་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་བཀའ་སྤྱོད་ལེབས་ཀྱི་ཡོད་པའོ། ད་ཆོ་བོད་པ་ཆོ་ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་བསམ་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་པའོ། ད་རང་ཆོ་ནང་ཁུལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་དང་། དའི་སྤྱོད་ཆོད་པ་བརྒྱུ་བསྐྱད་ན་པན་ཐོགས་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་པའོ། བཅུ་ཆེན་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། “བོད་མི་རེགས་ཀྱི་མཆོན་སྤྱོད་ལ་གཞོན་པའི་ལུལ་ཆེས་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་མི་རེགས་ལ་མི་གཞོན་

པའི་དམ་བཅའ་ད་ཆོ་ཆང་མས་འཛོག་དགོས་པ་པའོ། དེ་མ་བྱས་ན་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པའོ། བཅུ་ཁྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནས་བོད་མི་ཡོངས་ལ་བསྐྱར་བའི་ལས་འགན་དེ་བསྐྱབ་དགོས་པ་པའོ། བོད་མི་ནང་ཁུལ་འཆམ་མཐུན་བྱེད་སྤེལ་དགོས་པ་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ད་ཆོར་བ་དེ་ད་ཆོར་འགྲུར་སུ་བ་དགོས་པ་དང་། ད་ཆོ་ཐེར་བ་དེ་བོད་པར་འགྲུར་སུ་བ་དང་། བོད་པ་ཐེར་བ་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་འགྲུར་སུ་བ་དགོས་པ། དེ་འདྲའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱུན་སུ་བ་ཡིན་ན། ཏོག་ཅམ་མ་འགྲིག་པ་ཡོང་ནའང་། དེ་ལས་འབྲེལ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པསམས་ནས་པན་ཚུན་ཉེ་པོ་ཡོང་སུ་ཀྱི་པའོ། རྣམ་པ་ཆོས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ལོང་ས་མཆོག་གི་སྤེལ་བསྐྱོད་དམ་བཅའ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་གསུངས་གནང་ཆེས། ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དེ་བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་དང་། ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཞོན་ལེ་ཤེས་འཛིགས་མེད་ལགས་ཀྱིས་སྤེལ་སྤེལ་ཆེ་ཆེ་ཞུ་ཞུས་པ་ལྟར་བཤད་དང་། མཐར་ས་གནས་བོད་རིགས་སྤྱོད་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ལྷ་དབང་ལགས་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤེལ་པོ་གཙོས་པའི་ཕྱོགས་ལེབས་སྤྱོད་འཐུས་རྣམས་པར་མཇལ་དར་བསྐྱོན་འབུལ་གནང་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཆེན་པོ་མཆོག་ཀྱི་གར་ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་བའི་
སྒོར་དེ་གསུངས་སོང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་
ཡ་ལྷུབས་མགོན་པོ་ཆེ་ལྷོ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཕེབས་
ཡོད་ཅིང། ལྷུབས་དེ་དུས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་གི་བཀའ་
འིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷོ་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ཆུ་དམར་གཞུང་
གི་དམག་མི་སླེབས་ཐུབ་ཡོད་མ་དེད་ཅེས་གསུངས་
སོང་། དེ་བཞིན་རྣམ་པ་ཆོས་འཕེད་དར་དེའི་སྐར་ལ་
འིན་ལ་བཞུགས་ཉེ་ཆར་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ “ཐེང་
འཁྲུག་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་ཁོ་ཆོའི་
གས་དཔེ་ཞེ་དག་གི་འིན་ཆེན་པོ་རེད།” ཅེས་
གསུངས་ཡོད་ཅིང། དེར་བརྟེན་དེས་ང་ཆོའི་ངོས་
ནས་དུས་འཛན་སྐར་བཅི་ལྷ་རྒྱ་དང་། ལུས་པ་མཉམ་
སྐྱེད་ས་གནང་ཆུ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱར་ཡོད་ཅིང།
ཆོགས་པའི་འབྱུང་རིས་འབྲེལ་པོ་དེ་འབྲེལ་དེད། དེ་བརྟེན་
ཆུ་མེད་པའི་ཐོག་ལ་འོངས་པའི་ལས་དོན་གནང་
ཕྱོགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང།

བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུར་
མཆོན་པ་ཡིན་ན། ཆུ་ནག་དམར་གཞུང་ལོག་ བོད་
ནང་གི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། རྒྱུ་ཡིག་ ཁོར་
ཡུག་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱབས་ཏུ་
འགོ་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཞིར་བཟུང་ང་ཆོའི་
ངོས་ནས་དེ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ལས་འགུལ་
གང་སྟེལ་ཆུ་འདུག་གས། དེ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་
ནས་སྤྱི་ཆོགས་ནང་སོ་སོའི་འངས་ཕྱོགས་གང་ཡིན་
པ་ཡིན་ནའང་དེའི་ཐོག་ལུས་པ་མཉམ་སྐྱེད་ས་བྱེད་
ཐུབ་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལུས་པ་
མཉམ་སྐྱེད་ས་ཟེར་ཡོད་དུས། ཁྱོད་དང་ང་ཟེར་བའི་
རྣམ་པ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་
གུས་བཅི་དང་། བཅི་བཀུར་ལུས་པའི་ཐོག་ནས་
གཅིག་བསྐྱེལ་ཡོད་ཐུབ་ཐབས་གནང་དགོས་པ་དང་།
གཞན་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་གུས་བཀུར་དང་། སོ་སོའི་
བསམ་ཚུལ་གསལ་པོར་སྟོན་ཐུབ་པ་གནང་སྟེ། བོད་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཐོག་ལ་མཉམ་རུབ་ལྷོ་ཐུབ་པ་གང་ཡོད་
པ་དེའི་ཐོག་ཐབས་འདེགས་ལྷོ་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། དེ་གཞིར་བཟུང་

ནི་ཏུ་ཡོག་ཏུ་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་བསྐྱར་སྐྱོག་འཛུགས་དབུ་བརྟེན་ནས་ལོ་ངོ་ ༤༧ འཁོར་བའི་མཛད་སྤྱོད་ཐོག་རིག་གཞུང་གཞས་སྤྱ་
གཞིགས་འབྲུལ་ལྷོ་སྐྱབས།

གཞོན་སྤྱེས་ཆོ་མཁའ་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡག་
པོ་སྟོང་ཐུབ་དགོས་ལ། སོ་སོའི་ལུས་པ་གང་ཡོད་པ་
བོད་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེད་དུ་ཞབས་འདེགས་ལྷོ་ཐུབ་
དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་ལོར་ཡགོང་ས་ཡ་ལྷུབས་
མགོན་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེད་གཞིར་
བཟུང་གོམ་པ་མཉམ་སྐྱེད་ས་གང་འབྲེལ་གནང་དགོས་
པའི་ཐབས་ལམ་ཐོག་དུས་ཆུན་དུ་ནས་གོ་བསྐྱེད་
སྐྱེད་ས་བཤད་གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་
འདུག་ཅེས་ལྷོ་ཐུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ང་ཆོས་དུས་ཆུན་ཆབ་སྲིད་
དང་། དཔལ་འབྱོར་། རིག་གཞུང་བཅས་ཆབ་དཔལ་
རིག་གསུམ་ཞེས་བཤད་སྟེལ་ཡོད་པ་ལྟར། ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསྐྱེད་སྐྱེད་དང་ལྷན་གྱི་
ངོས་ནས་ཞབས་འདེགས་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ལུས་དང་
ལྷོ་ཐུས་རེད། དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ལ་སོ་
སོའི་ངོས་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཆུང་ཐོག་ལུས་
པ་བཏོན་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། བོད་མིའི་སྤྱི་གཞུགས་ལྟ་
བུར་ཡིན་ནའང་། སོ་སོའི་ངོས་ནས་དང་ལྷན་གྱི་
དུལ་འབྲུལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཐུགས་ལ་ཆེན་པོ་
གསོ་ཡི་ཡོད་ཅིང། དུལ་ཞུལ་ལག་དཔེ་ཡོད་པ་ཡིན་
ན། དུས་ཐོག་དུལ་འབྲུལ་ཐུབ་དགོས་པ་དང་།
མེད་པ་ཡིན་ན་གསར་པ་བཞེས་ཏེ་འབྲུལ་ཐབས་
གནང་དགོས་ལ། དེ་བཅའ་ཁྲིམས་ནས་བསྐྱར་བའི་
ལས་འགན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། དེ་ཆོའི་ཐོག་

ལུས་པ་མཉམ་སྐྱེད་ས་བྱེད་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་
པོ་རེད་འདུག་ཅེས་ལྷོ་ཐུ་ཡིན། དེ་བཞིན་རིག་གཞུང་
ཟེར་བ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། རིག་
གཞུང་ཟེར་དུས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རྒྱུ་ཡིག་ སོ་
སོའི་གོམས་གཤེས་རེད། དེ་ཆོའི་ཐོག་ཉམས་པ་
སོར་ཆུད་ཡོད་ཐུབ་ཆུར་ནང་ཁུལ་གོ་བསྐྱེད་སྐྱེད་ས་
བཤད་གནང་སྟེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྟེལ་ཆུན་རིག་
གཞུང་བདག་གཅེས་གནང་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གི་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་གསུངས་གནང་བ་དང་།
དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་དབུ་བརྟེན་
ནས་ལོ་ངོ་ ༤༧ འཁོར་བའི་དུས་འཛན་ཉིན་གྱི་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་སྟོག་
སྐྱེད་ས་གནང་ཞེས། དཔལ་ལྷན་ཆོགས་གཙོ་མཆོག་
བཟུད་ནི་ཏུ་ཡོག་ནི་ཏུ་འཇར་སི་ས་གནས་མདོ་
ཁམས་ཆུ་བཞི་སྐར་དུག་ཆོགས་པའི་ངོས་ནས་
ཆོགས་པ་འདིར་བྱས་ཞེས་དང་འབྲེལ་བའི་མི་སྣ་
རྣམས་ལ་གཞུང་སྐྱོད་ཐུབ་པ་གནང་སོང་།

གཞན་ཡང་མཛད་སྤྱོད་ཐོག་རིག་གཞུང་
འཁྲུག་སྟོན་གཞིགས་འབྲུལ་ལྷོ་སྐྱབས་གནང་ཡོད་པ་
བཅས།

དཔལ་ལྷན་པོད་མི་མང་གི་འཕུས་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གཞིག་གི་ཀུ་པོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཆོག་པས་གོ་སྤྲིན་ཞུས་པའི་པོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ ཐོག་སྤྱི་མཐུན་གཙོ་པོར་ཆད་ཐེབས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༢༠༢༡ ལྷོ་ ༣༠༣༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༣༣ རྩི་ ༣༤
བར་ཉིན་བཞིའི་རིང་གཞིག་གི་ཀུ་པོད་རིགས་སྤྱི་
མཐུན་ཆོག་པས་དེ་གའི་མངའ་སྡེའི་ནང་པོད་དོན་
ཁབ་བསྐྱགས་དང་། རིག་གཞུང་དོ་སྤྲོད་སོགས་ལ་

ཁང་ (Senate Dirksen Building, Capitol Hill) ནང་ཆོག་པས་སྐབ་བཤད་། དབུ་འབྱེད་མཛད་
སྤྱི་ཐོག་སྤྱི་ཐོར་ལ་གོང་ས་སྐུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་བཀའ་སློབ་ཐེབས་

དཔལ་ལྷན་པོད་མི་མང་གི་འཕུས་ཆོག་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་ཀུ་པོད་རིགས་མང་ཆོག་པས་ལ་གསུང་བཤད་
གནང་སྐབས།

དཔལ་ལྷན་པོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཞིག་གོ་སྤྲིན་ཞུ་བཞིན་
ཡོད་པ་དང་། ལྷོ་ཚེས་ ༣༤ པོད་ཀྱི་དུས་སྟོན་ཉིན་
མཐའ་མའི་སྐབས། དཔལ་ལྷན་པོད་མི་མང་གི་
འཕུས་ཆོག་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་
འཕེལ་མཆོག་སྤྱི་མཐུན་གཙོ་པོར་གདུག་ཞུས་ཏུ་
ཆད་ཐེབས་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་གཞིག་གི་ཀུ་པོད་རིགས་
སྤྱི་མཐུན་ཆོག་པས་པའི་ཆོག་གཙོ་ས་གཙོ་ས་པའི་
རྒྱུན་ལས་དང་། ས་གནས་པོད་རིགས་ནམ་པས་
དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་ལ་སྡེ་ལེན་གཟབ་
རྒྱས་ཞུས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་
གིས་མཛད་སྤྱོད་ཐོག་ཐེབས་པའི་སྤྱི་མཐུན་དང་། མི་
མང་ཡོངས་ལ་འཆོམས་འདི་དང་སྐྱགས་གསུང་
བཤད་གནང་དོན། དེས་ཀྱིས་ས་མ་ཤིང་འོན་ལ་
ཆོག་པས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོས་ཆོག་པས་པོད་དོན་རྒྱལ་
སྤྱིར་ཆོག་པས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་དབུ་འབྱེད་
ཆོག་པས་འདུ་དེ་ལ་འདི་ཐོས་ཆོག་པས་པོད་མའི་ཆོག་པས་

པ། ལ་འདི་ཐོས་ཆོག་པས་པོད་མའི་ཆོག་གཙོ་མཆོག་
སྤྱི་ཐོན་མི་མི་ལོ་མི་མཆོག་ཐེབས་ཏེ་གསུང་བཤད་
གནང་བ། པོད་དོན་ཐོག་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་
རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་མཁན་ལ་འདི་ཐོག་བརྟན་འཕྲིན་
སྟོན་བཀའ་སྤྱི་ཐོན་ཞུ་ཞུས་ཀྱི་ཆ་ཤི་ལྷེར་ (Rich-
ard Gere) ལགས་སོགས་ཐེབས་ཏེ་གསུང་
བཤད་གནང་བ་སོགས་ཆོག་པས་འདུ་དེ་བཞིན་བྱུང་
འབྲས་ལྷན་པ་བྱུང་སྟེར་དང་། དེ་རིང་ནམ་པ་ཆོ་
བརྒྱད་ནས་པོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་མཁན་ཡོངས་
ལ་སྐྱགས་ཇི་ཆེ་ཞུ་དང་། ཅ་བའི་ལ་འདི་ནང་པོད་
དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་ཏུ་ཅ་བ་གི་ཆད་
མཐོན་པོར་སྤྲོད་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དེ། མ་འོངས་
པར་ལ་འདི་ནང་པོད་དོན་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་
མཐུག་སྤྱིར་གནང་བྱུང་དགོས་པ་ཏུ་ཅ་བ་གི་གལ་
ཆེན་པོ་དེད་འདུག ལ་འདི་ཐོས་ཆོག་པས་ནང་པོད་ཀྱི་
ཐོག་ལ་སྤྱི་བྱས་དང་། ཁྱིམ་འཆར་གཏན་
འཁེབས་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་། ལ་འདི་དོས་ནས་

ཆབ་སྤྱིད་ཐོག་པོད་ལ་ཇི་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིར་གནང་
བ་དེ་ཅམ་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་
སྤྱིར་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཞེ་དག་དེད་འདུག
ནས་རྒྱུན་དུ་ཆོས་ཁོར་ཡུག་ཐོག་ལ་པོད་
ནི་འཛམ་གླིང་གི་མཐོ་སྒང་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་
གཞིར་བཟུང་། ཆབ་སྤྱིད་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་
ན། ལ་འདི་དེ་མཐོ་སྒང་ལྟ་བུ་ཏུ་ཅ་བ་གི་གལ་ཆེན་པོ་
ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་དེ། ལ་འདི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཁ་
སྤྱོད་ཀྱི་དག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནའང་། འཛམ་གླིང་
མང་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་བ་ཞིག་དེའི་སྤྱོད་པས་
འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཞེ་དག་དེད་འདུག དེས་
ཀྱི་ཆོག་པས་ཆེན་ཐོག་དངོས་སུ་མཉམ་ཞུགས་གནང་
མཁན་རྒྱལ་ཁབ་ ༡༢ དང་། བརྟན་འཕྲིན་བརྒྱུད་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་ནས་མཉམ་ཞུགས་བཅས་ཁྱོན་
རྒྱལ་ཁབ་ ༣༩ རྩི་མཉམ་ཞུགས་དང་། དེ་ཡང་
མང་བ་དེ་ལྟོ་ལ་མི་དེ་གའི་ཁུལ་ནས་མཉམ་ཞུགས་
གནང་བ་མ་ཟད། པོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིར་འགྲུགས་ཆེ་
གནང་བ་དང་། ཆོག་པས་ཆེན་ཉིན་མཐའ་མའི་སྐབས་
ལྟོ་ལ་མི་དེ་གའི་ཁུལ་གྱི་ཐོས་ཆོག་པས་འཕུས་མི་ནམ་
པས་ཟུར་དུ་པོད་དོན་ཐོག་རྒྱལ་སྤྱིར་ཀྱི་བསྐྱགས་
གཏམ་སྤེལ་བ་སོགས་ཏུ་ཅ་བ་གི་དོ་སྤྲོད་འགྲུགས་ཆེན་
པོ་གནང་སོང་། ད་ཆོས་སྟོན་མ་ཟུབ་སའི་ས་ཆ་ལྟོ་
ལ་མི་དེ་གའ་དང་། དཀྱིལ་ཤར་ཡུ་རོབ། ལ་མི་དེ་ག་
བཅས་ཀྱི་ནང་པོད་དོན་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུའི་སྤྱིངས་
ཆ་བསྐྱེད་བྱུང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་དེད་འདུག ཉེ་
ཆར་ལ་སྐབས་མགོན་པོ་པོ་ཆེས་བཀའ་སློབ་ཅིག་
ཐེབས་དོན་ལ། ད་ཆོའི་དཀའ་ལས་ཁག་ཤོས་ཀྱི་
དུས་ཆོད་དེ་ཡོལ་ཐེན་པ་དེད་དྲ། ད་ལྟ་དུ་ཆོར་ལེ་
དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས་
ཡོད་དེ། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྤྱིད་
ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བལྟས་ཡོང་
དུས། ཉན་ཉན་དུ་ཆོར་ལེ་བ་དང་། གོ་སྐབས་གསར་
པ་ཞིག་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཡོང་གི་འདུག

དཔལ་ལྷན་པོད་མི་མང་སྡེ་འཕུས་ཆོག་པ་ལ་ཆོ་ཆོག་ཀའི་ཤ་གི་ཀའ་ས་བཞུགས་སུ་ཤེད་པ་འདྲེད་མཆོང་མས། མང་ཆོག་ས་ནས་ཤེད་པ་འཕུ་ཤེས་ཤིང་ཞུ་བཞིན་པ།

བོད་མའི་སྤྱི་ག་འདྲ་གས་འཛིན་སྐྱོང་དང་། ཟླ་ས་
 ཚོགས་ནས་བྱ་ག་ལས་གནང་དང་གནང་སྤྱས་པེད།
 དེར་མང་ཚོགས་ནས་རྒྱ་བ་སྐྱོང་གནང་དགོས་པ་
 གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོང་དུས། རྣམ་པ་ཆེའི་ངོས་
 བས་བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ལ་འགན་ཁུར་
 བཞེས་སྤུབ་དགོས་པ་དང་། ལུས་པ་མཉམ་སྦྲངས་
 གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་པེད་འདུག་ཅེས་ཁྱེ་རྒྱ་
 ཡིན།

ད་དེས་རྣམ་པ་ཆོས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 དུས་ཉོན་ཞིག་འཆོག་པ་ཀྱི་ཡོད་པར། དེ་ན་ལས་
 སའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག ཨ་རིའི་ནང་བོད་
 རིག་ས་ཆོག་པ་པ་སྤུས་ཅུ་སོ་ལྔ་ཙམ་འདུག ད་དེས་
 ཀ་ཞིག་གི་ཀུ་བོད་རིག་ས་ཆོག་པ་པས་དངོས་སུ་
 བོད་ཀྱི་དུས་ཉོན་གོ་སྤྲིག་ཞུས་པའི་ཐོག་ཕྱི་ནས་སྤྱི་
 མཁོན་ཁག་དང་། ཨ་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་ནང་
 གནས་ཉོད་བྱེད་མཁན་བོད་རིག་ས་རྣམས་མེད་པས་
 སའི་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་གནས་སྡོ་
 འབྲེལ་ཉོན་གནང་བ་དེས་བོད་སའི་མི་རབས་གཞིན་
 པ་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱང་སྤེལ་སྤྲོད་བྱ་དག་དེས་བོད་ཀྱི་རིག་
 གཞུང་ལ་ལ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཆགས་སྤེལ་བྱ་དག་དེད།
 ལ་སྐབས་མགོན་པོ་པོ་ཆེས་ཁ་སང་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་
 གོས་ཆོག་པ་འཕྲུས་མའི་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྤྱོད་ཆོག་པ་
 ཆེན་ཐོག་ལ་བཀའ་སློབ་གནང་དོན་ཞིག་ལ། བོད་
 ཟེར་བ་དེ་ཆབ་སྲིད་གཅིག་སྤྱིའི་སྐད་ཆ་མ་པར། རིག་

གཞུང་པེང། རིག་གཞུང་དེ་ཡང་སྤྱུག་པོ་ཡོད་པ།
 དེའི་ཐོག་ནས་འཛིན་སྤྱིར་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཞི་བདེ་
 བསྐྱུན་སྐྱུའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཆགས་བསྐྱང་གི་འདུག
 དེའི་ཐོག་ཆོགས་བཅར་བ་ཆང་མས་སྤྱུགས་སྤང་
 དང། འགན་ཁུར་ཞུ་སྐབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་
 བཀའ་སློབ་མེད་ས་གནང་ཡོང། དེ་ལྟར་ང་ཆོའི་རིག་
 གཞུང་དེ་ཏུ་ཅང་གི་སྤྱུག་པོ་ཡོན་པ་དང། ང་ཆོའི་
 རོས་ནས་གཅེས་པ་འཛིན་ཤེད་སྐབ་དགོས་པ་གས་
 ཆེན་པོ་ཡོན་པ། སོ་སའི་རོས་ནས་རིག་གཞུང་ལ་ངོ་

A large group of children and adults, many wearing traditional Tibetan clothing, are posing for a group photo in front of a building entrance. The children are dressed in various traditional outfits, including colorful tunics, skirts, and headwear. Some are holding small objects, and one child in the center is holding a small blue cup. The adults are also dressed in traditional attire, with some wearing long robes and headscarves. The building behind them has a dark entrance and white walls. A sign on the left side of the image reads "SAND MANDALINA TODAY". An orange traffic cone is visible in the foreground on the left.

དཔལ་ལྷན་གྱི་མི་མང་གྲྭ་མཐུན་ཆོག་མས་གཙོ་བོ་འཇུག་མས་མཐུན་པའི་མེ་ཆོག་དང་། ཀའི་ཡི་ཀའ་གྱི་པོ་དེ་གས་ལྷི་མཐུན་ཆོག་མས་གཙོ་བོ་ཞིག་ལྷུ་པའི་པོ་དྲི་ཡི་མཐུན་ཆོག་ཡིག་གཞུང་ལམ་ཐོན་གྱི་གཙོ་བོ་མཐུན་ཆོག་མས་པའི་པར།

སྒྲ་དང་། བུ་སྒྲུག་ནམས་སྒྲོ་བ་སྒྲེབས་སྒྲུབ་ཐབས་
གནང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཨེད་འདུག
རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལ་གཙོ་པོ་གསུམ་ཆོང་།

དགོས་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལང་
 ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་བཅས་
 གསུམ་པོ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཐོག་ལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
 འཛུགས་པོས་ནས་ཐུག་ལས་གནང་དང་གནང་
 ཐུས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མ་མོ་ཆང་མས་ཐུགས་སྦྱང་
 གནང་གི་ཡོད་པོ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 ཐོག་དོ་སྦྱང་གནང་ས་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་
 ཡོད་པོ་དང་། དེ་ང་ཆོས་ཐུ་མ་ཐུད་ནས་རྒྱ་མ་མོ་དང་ས་
 ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
 པོ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་ཁྲུས་པ་ཡིན་ན། ཨ་
 མིའི་ནང་བཞུགས་མཁན་དེ་ཆོ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་
 གནས་བབ་ལག་པོ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པོ་དང་བསམ་
 གི་འདུག དེའི་ཐོག་ཐུགས་རྒྱལ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་
 པོ་པོ་དང་། ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་མ་འོངས་པར་བོད་
 པའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་བོད་མི་ཐུག་བདག་ (Million-
 aire) དང་། (Billionaire) ཆགས་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐོག་
 འབད་བཅོམ་གནང་དགོས་པོ་དང་ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་
 པོ་དང་། དེའི་ཐོག་འབད་བཅོམ་གནང་སྟེ་དཔལ་འབྱོར་
 གསོག་ཐུབ་དགོས་པ་དང་། འགྲོ་སོང་ཡང་དོན་དང་
 ཐུན་པ་ཞིག་གཏོང་ཐུབ་དགོས་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་

ཐོག་ནས་རྒྱས་པ་མཉམ་སྦྲངས་ཡན་དགོས་པ་
ལས་ཆེན་པོ་དེ། མང་ཆོག་གསུམ་དང་སྦྲངས་དུ་
ཐུག་པའི་པ་དེས་པོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འཛོུ་

སོང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་མ་གཏོགས་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་མ་རེད། དེ་འབྲུལ་ཐུབ་དགོས་པ་ཉ་ཅང་གི་
གཤམ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རྣམ་པ་ཆོས་ལོ་
ལྟར་ཆད་ལུས་མེད་པར་འབྲུལ་ཐུབ་དགོས་པ། བོད་
མིའི་སྤྲིག་འཛུགས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་པལ་ཆེ་བ་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་དང་། སྐད་ཡིག་ཆོས། ཆབ་སྲིད་སོགས་
ལ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད། རྒྱ་བོས་རྩ་བ་ནས་འགྲོ་ཡི་

ཡོད་མ་རེད། དབྱ་ཁལ་འབྲུལ་རྒྱ་དེ་བཅའ་ཁྲིམས་
ནས་བསྐྱར་བའི་བོད་མིའི་ལས་འགན་ཞིག་ཆགས་
བསྐྱད་ཡོད་དུས། དེའི་ཐོག་རྣམ་པ་ཆོས་ལྟར་སྐྱར་
གནང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡིན།
རྩ་བའི་བོད་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་བཟུང་འོག་
ལ་གནས་བསྐྱད་ཡོད་རེད། ང་ཚོ་ད་ཆ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
སྐབས་བཙུང་བའི་གནས་སྐབས་འིག་ཆགས་

བསྐྱད་ཡོད་རེད། གཙོ་བོ་ལྔ་གྲངས་མཆོག་གི་
ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་བློན་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་
གཞུང་མང་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བློན་བཅས་ལ་བརྟེན་
ནས། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་སོགས་གཅེས་
འཛིན་ཐོག་འབྲུར་དུ་ཐོན་པ་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད་
ཅེས་སོགས་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དཔལ་ལྷན་དབང་ཀུམ་པའི་ལྷ་ཁྲིའི་འཐུངས་སྐར་དུས་
ཆེན་སྐབས་བཅིའི་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་ཆེད་ལེབས་གནང་བ།

དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཞོན་སྤྱིལ་ཆེ་རིང་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོས་ཕྱོགས་
ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དཔལ་ལྷན་དབང་ཀུམ་པའི་ལྷ་ཁྲིའི་འཐུངས་སྐར་དུས་ཆེན་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་ཆེད་ལེབས་གནང་སྐབས།

༢༡། ལྷ་ཁྲི་ ༡༠༢༡ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༤ ཉེན་བྱང་
ཨ་རིའི་ཀུམ་པ་སྤྱི་འཐུས་པའི་གོ་སྤྲིལ་འོག་ ཉེ་དུ་
ཡོག་དང་ཉེ་དུ་འཇར་སིའི་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་
ཆོག་པའི་ཆོག་པའི་ཁང་ལུན་ཆོག་སྤྱི་བཞེད་ནང་
དཔལ་ལྷན་པའི་དབང་པོ་ཀུམ་པ་སྤྱི་འཐུངས་བཅུ་
བདུན་པ་ཨོ་རྒྱུ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་ལས་དབང་གི་རྒྱ་
རྒྱུ་མཆོག་དགའ་བྲངས་ ༣༡ ལ་ལེབས་པའི་ལྷ་ཁྲིའི་
འཐུངས་སྐར་དུས་ཆེན་ཀྱི་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་སྤྱི་འཐུངས་
སྐར་བཅིའི་ལུས་པའི་ཐོག་ དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་
སྤྱིལ་པོ་མཆོག་གིས་དཔལ་ལྷན་ཕྱོགས་ལེབས་སྤྱི་
འཐུས་རྣམ་པ་སྤྱི་མཐུན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེད་
ལེབས་གནང་ཡོད།

མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་སྤྱི་མཐུན་གཙོ་བོ་དཔལ་
ལྷན་ཆོག་གཙོ་མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྐྱར་
འཕེལ་མཆོག་གིས་འཆམས་འདྲི་དང་སྤྲུགས་གསུང་
བཤད་གནང་དོན། དེ་རིང་ང་ཚོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཆོག་གཙོ་བོ་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་རྒྱལ་
སྤྱིའི་གོ་སྤྲིལ་ཆོག་པོ་བོད་རྒྱལ་སྤྱི་འཐུངས་ཆེན་
མངས་བརྒྱུད་པ་དེ་བཞིན་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་
སྤྲུལ་སང་ཉེ་དུ་ཡོག་དུ་འཕྲོད་འབྲལ། ཉེ་དུ་ཡོག་
དང་ཉེ་དུ་འཇར་སི་ལུས་ལ་གནས་སྤྱོད་བོད་རིགས་
མང་ཆོག་སྤྲུག་འབྲུད་དང་། མང་གོང་མདོ་
ཁམས་ཆུ་བཞེས་དུག་གི་དུས་འཕྲུལ་སྐབས་བཅིའི་
ཐོག་བཅར་བ། དེ་རྒྱུ་གཞིག་གི་ཀུམ་པའི་ལྷ་ཁྲིའི་

ཀྱི་དུས་ཆེན་ཐོག་ལ་བཅར་ཉ། དེ་རིང་སྤྱི་འཐུངས་
ཀྱི་ཀུམ་པ་སྤྱི་འཐུངས་ཆེན་ནས་དཔལ་ལྷན་དབང་
ཀུམ་པའི་ལྷ་ཁྲིའི་འཐུངས་སྐར་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་
བཅར་རྒྱ་བྱུང་བར་ཉ་ཅང་གི་བསོད་ནམས་དང་།
བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།
རྩ་བའི་འཐུངས་སྐར་གཏོང་སྤྱིལ་དེ་བོད་
དང་། ཉི་མལ་ཡའི་ལུགས་སྤྱིལ་ནང་མེད་པ་འདྲ་པོ་
ཞིག་རེད། འཐུངས་སྐར་གཏོང་རྒྱ་དེ་དེར་སང་ལུབ་
ཕྱོགས་ནས་ཆུ་དང་པའི་ལུགས་སྤྱིལ་ཞིག་རེད།
དེར་སང་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་ཁུབ་པའི་རིག་
གཞུང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད། དེའི་ཐོག་
ལུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཕྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོད་པ་
གསལ་པོ་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ང་རང་ཆོས་ངོས་འཛིན་
ལྷེད་སྐབས་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་དགོས་པ་
དང་། དེ་ཡང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་འགྲོ་སོང་པོན་ཆེན་
པོ་ཞིག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་མང་འདྲ་
འཛོམས་དང་། མཛད་སྤྱིའི་སོགས་འཆོག་གི་ཡོད་
དུས། དེ་ལ་ང་ཆོས་ངོས་འཛིན་འདྲ་པོ་ཞིག་གང་འདྲ་
གནང་དགོས་པའི་ཟེར་བ་དེ་འདྲི་བ་ཞིག་ཆགས་
བསྐྱད་ཡོད་རེད། གཙོ་བོ་དེ་རིང་ལྷན་དབང་ཀུམ་
པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ལྷ་ཁྲིའི་འཐུངས་སྐར་ཡིན་པ་
དང་། ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་འཐུངས་སྐར་ནས་དུམ་
བར་དུ་མཛད་པ་འཕྲུལ་ལས་བསྐྱར་བ་ནམས་
རྒྱུ་འབྲུལ་རྒྱ་དང་། ལྷན་པར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

གི་ཐུགས་ལ་དགོངས་གཞི་གང་ཡོད་པ་རྣམས་འཆོ་
ཆང་མས་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཤར་
བསྐྱོད་ཀྱི་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་
ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་གོང་དུ་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བརྟན་འཛིན་བརྒྱུད་བཀའ་སློབ་
མེད་པ་པ་གཞིར་བཟུང་རེད། ཁོང་རྣམས་པ་བརྟན་པ་
དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་མིའི་གཞུགས་
སུ་བྱོན་པ་རེད། ང་ཚོ་མདོ་སྤེའི་ནང་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱ་
སྐྱུང་ལས་ནི་རྒྱུར་ཤེས་ལྟར། འདྲ་བ་ལས་ནི་མེར་
ཤེས་དང་། འབྲུ་རྒྱུ་མེས་པ་དཔལ་ལྗོངས་ཀྱི་ །
རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས། ཞེས་གསལ་
བ་ལྟར། ཁོང་གཅིག་རེད་དེ། དེ་རེད་དེ་མེར་བ་ཅམ་
ཀྱིས་འཕྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་མཛད་པ་འཛིན་
ལས་དང་། གནང་བྱིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གང་ཟག་དེ་
གང་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་
རྒྱ་མཆོན་ལ་བརྟན་ནས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད།
ཡ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སློབ་
གཏོར་ཆེན་པོ་གནང་ནས་བཅན་བྱོལ་ལ་མེད་པ་པ་
རེད། བཅན་བྱོལ་ལ་མེད་པ་རྩེ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་ཉེ་ས་
ཞིག་ལ་བཞུགས་ནས་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གི་བྱི་ནང་
གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་འཛིན་ལ་ཐུགས་རྒྱུད་ཡོད་
པ། ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
ཡིན་ནའང་། ང་ཚོ་ཆོས་བྱོགས་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ན།
ཐུགས་ཀྱི་ཉེ་ས་ཞིག་ལ་བརྩིས་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེན་
པོ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་རེད། རྣམ་པ་ཆོ་མང་བས་
མཁུན་ཡོད་ཀྱི་རེད། མེད་པ་གཅིག་རྣམས་ནང་ཆོས་
དང་། ཆོན་རིག་གི་བསྐྱོད་ཞིག་ཆོག་པའི་
སྐབས་སུ། ཡ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། སྐབས་རྩེ་སྤེའི་
མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་རྣམས་གཉིས་བཀའ་
འགྲུགས་གནང་སྟེ། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་འདྲིའི་ནང་ལ་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོན་རིག་གི་
ཐོག་ནས་དོ་སྣང་སྤེལ་བ་ལྟར་པའི་གཞི་འབྲེལ་པོ་ཞིག་
ཆགས་བསྐྱེད་འདུག ང་ཚོ་ཡང་སྤེལ་བ་ཆར་བ་རེད།
མ་འོངས་པར་མཇུག་སྐྱོང་མཁན་དེ་ཁྱེད་ཆོ་རེད་དེ་

དཔལ་ལྗོངས་ཆོག་མཆོག་གཏོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བརྟན་འཛིན་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་ཁྲིང་ཁྲིང་ཉི་ཤུ་ཡོག་བོད་རིག་སྤྱི་མཐུན་ཆོག་པའི་ཆོག་པ་ཁང་ནང་དཔལ་
ཡ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྐྱུང་སྐྱུང་བཅའ་མཛད་སྤེའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་།

ཞེས་བཀའ་བྲུག་གསལ་པོ་མེད་པ་ཡོད་རེད། སྤྱིར་
བརྟན་འཛིན་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
བསོད་ནམས་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཛིན་གྱི་
གཞིགས་འདུགས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་
ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། མ་འོངས་པར་རིན་པོ་
ཆེ་མཆོག་གིས་ཡིན་ནའང་། བརྟན་འཛིན་དང་།
ལྷག་པར་དུ་བོད་གངས་ཅན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟར་

གཏོ་མོ་མེས་པ་བཞག་ས་དེ། ཡ་རྒྱལ་བའི་ལུང་
རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་དགོས་པ། དེ་
ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིགས་གཉེན་གྱིས་གསུངས་པ་
ནང་བཞིན་ལུང་དང་། རྒྱུས་པའི་བརྟན་པ་དེ་ཉིད་
བཤད་པ་དང་། སློབ་པའི་ཐོག་ནས་འཛིན་དགོས་པ་
ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དགེ་འདུན་པ་
དང་། བརྟན་པ་ཅམ་པ་ཡིན་པར་ཆང་མས་སློབ་
སྦྱོང་གནང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་བྱ་ཆགས་

ཨ་རིའི་ཁྲིང་ཁྲིང་ཉི་ཤུ་ཡོག་བོད་རིག་སྤྱི་མཐུན་ཆོག་པའི་ཆོག་པ་ཁང་ནང་དཔལ་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཀུམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྐྱུང་སྐྱུང་བཅའ་མཛད་སྤེའི་ཐོག་སྐབས་།

ལ་ཐུགས་རྩེའི་གཞིགས་པ་མ་ཡོལ་བའི་ཐོག་ནས་
ཐུགས་བསྐྱེད་རྩེས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་དུས་ནས་
དུས་སུ་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་མེད་པ་རྒྱུའི་གསལ་
འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་ང་ཚོ་ཆང་མས་དུས་རྒྱུ་དུ་

བསྐྱེད་ཡོད་རེད། ཡ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བཀའ་འགྲུར་བརྟན་འགྲུར་དེ་
བཞིན་མཆོད་ཁང་ནང་བསྐྱིགས་ནས་འཛིན་རྒྱུ་མ་
ཡིན་པར། དེར་སློབ་སྦྱོང་གནང་སྟེ་ཉམས་ལེན་བྱེད་
དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་རེད། ང་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སླེ་པ་ལོ་མཆོག་དང་། རྒྱ་ཡོག་ཁུལ་ལ་གནས་སྡོད་ཀྱི་རིགས་མང་གཙོ་དོན་གཉེན་པ་དང་། བོད་དོན་རྒྱ་སྐྱོར་བ་ཁག་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་བསྟེན་པའི་པར།

གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་ནང་
ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞེད་དགའ་ཡུང་བྱེད་ཐོན་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་ལུགས་རེ་ནས་འཐུས་མི་ ༩ རེ་
དང་། ཆོས་ཁ་རེ་ནས་འཐུས་མི་ ༡༠ རེ། དེའི་ནང་
བྱུང་མེད་སྤྱི་འཐུས་གཉིས་རེ་དེས་པར་དུ་སྐྱེབས་
དགོས་པ། རྒྱ་བྱང་ཨ་རི་ནས་སྤྱི་འཐུས་ ༩ དང་། ཡུ་
རོ་བན་སྤྱི་འཐུས་ ༩། ཨོ་མེ་ཀྲུ་ལེ་ལེ་ལ་ནས་སྤྱི་
འཐུས་ ༡ བཅས་སྤྱི་འཐུས་གངས་འབོར་ཁྱོན་ ༤༥
ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁྲིམས་བཞུགས་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་
བོའི་ཐོག་ནས་འགོ་བསྟེན་ཡོད་པར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡
ལོར་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་གནང་སྟེ། བཀའ་
ཁྲོན་ཁྲིམ་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་གནང་
རྒྱུ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་བྱེད་
བཀའ་ཡོད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་གནང་གི་ཡོད་པ་
དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་
བཅོས་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་མི་མང་
གིས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཁག་ལ་
གསོལ་སྐུལ་གནང་བ་སོགས་བཅའ་ཁྲིམ་ཐོག་མེད་མེད་
མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་སྐྱོར་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་
སྤྱོད་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་འོས་ཆོས་སྐྱོར་སོགས་ངོ་
སྤྱོད་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་དེས་ཐོག་མེད་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཕུ་ཤེད་

འོན་ལ་གོ་སྤྱི་ལྷན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གོ་ས་ཆོག་ས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཆོག་ས་ཆེན་ཐེངས་
བརྒྱུད་པའི་ཐོག་ཐེ་ཐོན་དང་། རྟོང་གོང་། སོག་པོ།
ཡུ་གྲུར་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆབ་ལྷན་འཛུགས་ཀྱིས་རྒྱ་
ནག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ལོར་ཐོང་ཐོག་གཞི་ལེན་གནང་
ཕྱོགས་སྐྱོར་བཟོ་སྤྱོད་ལྷན་ཚོགས་གོ་སྤྱི་ལྷན་པའི་
པའི་སྐྱོར་དང་། མ་འོངས་པར་བོད་རིགས་དང་། རྒྱ་
རིགས་རྒྱལ་དབང་གང་མང་བཟོ་སྤྱོད་གོ་སྤྱི་ལྷན་
ཐབས་གནང་དགོས་པ་དང་། མཉམ་ཁུབ་ཀྱི་རྒྱུ་པ་
འདོན་རྒྱུའི་ཐོག་གོ་སྤྱི་ལྷན་ཐབས་པ་ཡིན་ན་པན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐྱོར་སོགས་གསུངས་གནང་
སོང་།

སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་
མཆོག་གིས་ཐོག་མར་འཆམས་འདི་དང་སྤྱུགས་
གསུང་དོན། སྤྱིར་བོད་རིགས་དང་། རྒྱ་རིགས་སོ་
སོར་སོ་སོའི་སྤྱི་ལོར་མ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རོ་
པོ། རིག་གཞུང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ལུང་པ་ཞིག་གི་ནང་ཐུག་འཕྲད་གནང་དགོས་ཐུང་
བདེས་མང་པོ་ཞིག་མཆོན་གྱི་ཡོད། དེ་རིང་འདིར་
འཛུགས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སོ་སོའི་གནས་སྤངས་
ངོ་མ་དེ་ཡོད་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་གནས་སྤངས་
དེ་བཞིན་རེ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེད། རྒྱ་
ནག་རྒྱལ་ཁབ་ནི་སྤྱི་ལོར་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་
པར་ཆང་མས་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་

རྒྱལ་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་རང་དབང་ཐོག་འཛོ་
གནས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གནས་དགོས་ཐུང་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་
ནག་དམར་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བོད་ས་
བཅན་འཛུལ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་ཐུང་བ་ཞིག་པེད།
རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཆོས་དང་རང་དབང་། སོ་སོའི་ཡུལ་སྤྱི་ལོར་གཞིར་
བཟུང་འཛོ་བ་བསྐྱེད་རྒྱུའི་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡོང་རྒྱུར་འབད་བཅོམ་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་།
དེ་དག་བསྐྱེད་རྒྱུར་བོད་མིའི་སྤྱི་ལོར་འཛུགས་ངོས་
ནས་གཉིས་སྤྱོད་དུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་དབུ་ས་འཛིན་
བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་
སྤྱི་དབུ་ས་ནང་གཙོ་བོ་དེ་ལྟའི་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་
གིས་བོད་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་ཆོར་གཏུག་རྒྱུ་
གཏོང་བཞིན་པ་དེ་མཆམས་འཛུགས་དགོས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་དེ་རང་བཅན་རྒྱལ་ཁབ་
ཅིག་ཡིན་པ་བཅས་གཞིར་བཞག་པའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་
མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་བོད་རིགས་ཡོངས་
ལ་མིང་དོན་མཆུང་ས་པའི་རང་སྤྱི་རང་སྤྱོད་ཡོང་
ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་སོགས་གཉིས་སྤྱོད་དུ་
མའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་དབུ་ས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་ཞིབ་མ་ངོ་སྤྱོད་
གནང་སོང་།

སྐབས་དེར་རྒྱ་རིགས་ཆོས་ལ་གོང་ས་
མཆོག་གིས་དགོངས་འཆར་འདོན་གནང་མཛད་
པའི་གཉིས་སྤྱོད་དུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱི་དབུ་ས་དེ་
བཞིན་ཏེ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་དུ་འཛུགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐྱོར་
དང་། བོད་རིགས་དང་། ཐེ་ཐོན། རྟོང་གོང་སོགས་
མཉམ་ཁུབ་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་ལ་
གཞིར་ལེན་ཐུ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་སྐྱོར་སོགས་
གསུངས་སོང་། གཞན་ཡང་ཐེངས་འདིའི་མཛུལ་
འཕྲད་ལྷན་འཛུགས་ཐོག་ཐེ་ཐོན་སྤྱོད་དོན་གཙོད་
སྐུལ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ལགས་དང་། ཆབ་སྤྱི་
བཅོམ་རྒྱུར་ཉེ་མ་ལྷོ་མོ་ལགས། བྱང་ཨ་རིའི་དོན་
གཙོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་བྱང་ཆེ་བཟུ་གིས་དོན་གྲུབ་
ལགས། རྒྱ་རིགས་འབྲེལ་མཐུན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་
མཆོལ་གས་བཅས་ཐེབས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཡ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་མཇུག་སློབ་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྒྲུབ་པོ་ མཆོག་དམིགས་བསལ་སྐུ་མཁོན་དུ་གདན་ཁྲུས་ལྷར་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ།

༡༣། | ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༦ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་ནི་འུ་
ཡོག་དང་ནི་འུ་འཇར་མིའི་མདྲོ་སྤྱད་ས་གནས་རྒྱ་ན་
ལས་ཀྱིས་གོ་སྤྱི་གཞི་གཞི་ ནི་འུ་ཡོག་ས་གནས་བོད་

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞོན་
སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་འཆམས་འདྲི་དང་
སྐྱགས་གསུང་བཤད་གནང་དོན། ང་རང་ཆོ་ཉ་ཅང་

ཆོས་མ་ལེས་བ་ཡིན་ན་ང་ཆོ་ཅམ་ཟན་བོད་མི་ཡིན་
ཟེར་བ་དེ་གོ་མ་ཆོད་མ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། བོད་ས་
ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་བཙན་
དབང་ལོག་ཚུད་པའི་སྐབས་དེར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་
མཆོག་དགྲུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་སོན་ཡང་རྒྱ་
ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷན་མེས་
འཆོག་མེར་གཏུག་གི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་དེ་རྩ་བ་རྒྱལ་མ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ལ་སྐུ་ལས་བསྐྱོན་
གནང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་ངན་
བྱས་བཤམས་ཉེ་མོ་བྱང་པོ་ཉ་ལར་མེ་སྐྱོགས་
བརྒྱབ་པའི་སྐབས་དེར་ཡཔོང་ས་མཆོག་རྒྱ་གར་ལ་
བཙན་བྱོལ་དུ་མ་ཕེབས་དཀའ་མེད་བྱུང་བ་རེད། དེ་
རྗེས་ང་ཆོ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་
བསྐྱེད་ཀས་ནས་མིའི་ལུང་བར་སྐབས་བཙལ་སྐབས་
བསྐྱད་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སྤྱིར་བོད་ནང་
བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡཔོང་ས་མཆོག་གིས་
སྤོན་མའི་བོད་གཞུང་དེ་ཉིད་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་
ལ་བསྐྱར་བཙས་གནང་རྒྱུའི་ཐོག་འབད་བཙོན་
གནང་ཡང་། རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་ས་
ཡོངས་རྫོགས་ཉམ་བུར་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་
པར་བརྟེན་དེ་ལྷང་ལམ་གྲོངས་བྱུང་བུ་མེད། ཕྱི་ལོ་

ཨ་རིའི་ཐོང་ཁྲིའི་འུ་ཡོག་སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཡ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་མཇུག་སློབ་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
སྒྲུབ་པོ་མཆོག་བརྒྱུད་བྱུང་ཨ་རིའི་ཐོང་ཁྲིའི་འུ་ཡོག་སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྐུ་མཁོན་པོ་དང་འུ་ཡོག་དང་འུ་ཡོག་
གཞོན་པ་ལྷན་དུ་བཏུང་དང་བཙས་པར་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས་གནང་མཇུག་པར་ཆོ་ཉ་ཅང་གིས་གཞི་གཞི་སྤྱི་གཞི་གཞི་གཞི་གསུང་བཤད་སྐབས་།

རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཆོག་ཁབ་ལྷན་
ཚོགས་སྤྱི་བཞེད་ནང་སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཡ་སྤྱིའི་
འཁྲུངས་སྐར་སྤྱད་བཙུག་པའི་ཐོག་སྐུ་མཁོན་
གཙོ་བོར་བཀའ་བྲུང་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
མཆོག་དང་། དམིགས་བསལ་སྐུ་མཁོན་དུ་དཔལ་
ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་པོ་
བསོད་ནམས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་ཚོགས་གཞོན་
སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གདན་ཁྲུས་ལྷར་ཆེད་ཕེབས་
དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་འཐུས་ཁག་ཅིག་དང་། དོན་
གཙོ་ལས་ཁྲུང་སྤྱི་འཐུས་ཆེ་བཟ་ལིས་དོན་བྱུང་
ལགས། བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཆོག་ཁབ་
གཙོ་གཙོས་པའི་ཆོག་ཁབ་སྤྱིད་ཁག་གི་ལས་སྡེ་ནས་
ལ། ནི་འུ་ཡོག་དང་ནི་འུ་འཇར་མིའི་མདྲོ་སྤྱད་ས་
གནས་རྒྱ་ན་ལས་ཀྱི་ཆོག་ཁབ་གཙོ་རྒྱུན་ལས་ནས་ལ།
རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོག་ཁབ་བཙས་ཕེབས་འདུག

སྐབས་དེར་དམིགས་བསལ་སྐུ་མཁོན་

ཉག་ལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དགྲུང་གྲངས་
བཅུ་དྲུག་ཐོག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་
ནས་བུང་ད་བར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་། མི་རིགས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་བཀའ་བྲིན་གང་བསྐྱུངས་པ་ནམས་ང་

སྤྱི་ནོར་ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཡ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་མཇུག་སློབ་ཐོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྒྲུབ་པོ་མཆོག་གིས་
གསུང་བཤད་གནང་སྐབས་།

༡༩༥༩ ལོར་བཅན་གྱི་ལ་དུ་ཐེབས་ཆེས། སྤྱི་ལོ་
༡༩༦༠ ལོར་མང་གཅིད་ལམ་ལུགས་ཐོག་བསྐྱོད་
རྒྱུ་གོམ་པ་དང་པོ་དེ་སྤོང་ཡོད་རེད། སྤྱི་ལོར་
ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༥༩ དང་། ༡༩༦༡ ༡༩༦༥ བཅས་སོ་སོར་
བོད་ཀྱི་ཆགས་འཛིག་གི་གནས་སྐབས་སྐོར་འཛམ་
སྐྱིད་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པ་ལ་ཞུ་གཏུགས་གནང་
བ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་ ༥༩ བར་བོད་གཞུང་
ནས་རང་བཅན་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲུབ་འབྲས་གང་

དེ་ཁོང་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་མེད་པ་དང་། ང་རང་ཆོ་
གང་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཆོག་མཉམ་འབྲེལ་
ནང་ནས་མ་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཡང་མགོན་པོ་
གང་ཉིད་མཆོག་གི་བཀའ་འདུན་ཉམ་ཅིག་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་དུས། ང་རང་ཆོ་ཆང་མས་
ཁོང་གི་བཀའ་འདུན་བསམ་ཤེས་རེས་པར་དུ་བྱེད་
དགོས། བཀའ་འདུན་ཆེས་ཐུག་རྒྱུ་ལ་མགོན་པོ་
གང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་། ལམ་སྟོན་
ཐོག་འཕར་བསྐྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པ་གང་ཡང་

དུས་གཞུང་གི་ལངས་ཚོགས་དེ་དབུ་མའི་ལམ་རེད།
སྐར་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལངས་ཚོགས་
གང་ཡང་རུང་བ་འཛིན་རྒྱུ་ལམ་ཁ་ཞིག་ཡོད་
བསྐྱད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ང་རང་ཆོ་བོད་མི་ནང་ཁྱལ་
ཆོད་ནས་བསྐྱད་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁྱེད་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་
དམར་ཤོག་ཆོག་པ་པར་གདོང་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ལོག་
སྐར་མེད་བཞག་ནས་བསྐྱད་ན་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་
བཀའ་ཅད་བཀས་འབྲུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་སོགས་
ཀྱི་གསུང་བཤད་གནང་བ་དང་།

ཡང་མ་ཐོན་སྐབས།
ཡལོང་ས་མཆོག་
གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཁྲིམས་དོན་མཁས་
དབང་དང་། ཁྲིམ་ལ་
དབང་བའི་མི་སྣ་
ནམས་དང་སྣན་
བཀའ་བསྐྱར་སྐྱེས་
པོར་གནང་ཆེས། ང་
ཆོའི་བོད་ཀྱི་གནད་
དོན་གསལ་རྒྱུར་རྒྱ་
ནག་མཉམ་དུ་སྐྱད་ཆ་

སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཡ་སྐབས་འཛུལ་སྐྱོད་ཆོག་པ་ལ་ཞུ་གཏུགས་གནང་བ་ལ་སྐྱོད་ནས་བསྐྱོད་ནས་བསྐྱོད་
འཛུལ་མཆོག་གིས་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

དེ་ཆེས་དཔལ་ལྷན་
ཆོག་གཙོ་མཁན་པོ་
བསོད་ནམས་བསྟན་
འཕེལ་མཆོག་གིས་སྤྱི་
མ་ཐོན་ཡོངས་ལ་
འཆམས་འདྲི་དང་
སྐྱགས་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་
ས་ཡ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
ལུལ་བྱུང་གི་མཛད་
ཆེས་སྐོར་ལ་གསུང་
བཤད་གནང་དོན། སྤྱི་

མ་བཤད་པར་ཡོང་ཐབས་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ། རྒྱ་
ཆོའི་མང་ཆོག་པ་བརྒྱུད་གཉིས་སྐྱར་དབུ་མའི་ལམ་
ཀྱི་སྲིད་བྱས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་བཅན་
གྱི་ལོ་བོད་མའི་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ནས་གཉིས་སྐྱར་དབུ་
མའི་ལམ་ཀྱི་སྲིད་བྱས་བརྒྱུད་བོད་རྒྱུ་ལ་དཀའ་ཆོག་
སེལ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ངས་ཞུ་དོན་སྤྱིར་བོད་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དགྲུང་གངས་
བཅུ་བྱུག་ནས་དུས་དེ་ལྟ་བུར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས། ཁོག་པའི་
སྤྱི་དང་དབུ་མ་བའི་མིག་ ཆོ་འདི་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་གནས་ཀྱི་ངོ་བོར་འཆོ་ཞིང་བཞུགས་པ་དེ་ང་
རང་ཆོ་ཆང་མའི་བསོད་ནམས་དང་། ང་རང་ཆོ་ཡིན་
ནའང་། སྤྱི་ལོ་འཛུགས་རྒྱུ་དང་། ལ་ལ་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡོད་པ་

ཡོང་གི་མ་རེད། སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ང་ཆོར་བོད་མའི་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་
ཞེས་པ་གསོལ་སྐུལ་དང་། དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་
མིན་པའི་སྤྱི་ལོ་འཛུགས་ཞེས་པར་གཙོ་ལམ་
ལུགས་ནང་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་སྤྱི་ལོ་
འཛུགས་ལ་སོ་སོའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་འཕར་བསྐྱོད་བྱེད་
ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་གང་རེད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན་ན།
གཞུང་གིས་གནང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད་རེད། གཞན་
ཡང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་པ་པོའི་ངོས་
ནས་གནང་སྐབས་གཞན་ཞིག་དང་། རིགས་གཅིག་
གནང་བའི་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཡང་སྤྱིར་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཆོད་ཐོག་གཞུང་དང་གཞུང་འབྲེལ་
མ་ཡིན་པ་ཆང་མས་ཞུས་པ་མཉམ་སྦྲེལ་གནང་
དགོས་པ་གསལ་ཆོད་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་

ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ནི་ཉ་ཅད་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་།
གཉིད་ཐབ་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ང་ལྟ་
བུ་ཞིག་གིས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ།
དུས་ཆོད་ཀྱི་ཆུས་ཀྱང་ཁག་པོ་རེད་འདུག ངས་
གཙོ་བོ་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་ཆབ་སྲིད་དང་། ཆོས་ཕྱོགས། སྤྱི་ཆོག་སྐྱེས་
བཅས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་མདོར་
བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་རྒྱུ་པ་ཆོར་སྐྱར་གསུམ་ཞུས་ན་
བསམ་བློར་། དང་པོ་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་འཕགས་མཆོག་སྐྱར་རས་
གཟིགས་མའི་གཞུགས་སུ་བྱོན་པ། གངས་ཅན་བོད་
མི་ཡོངས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ། བོད་མི་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་བསོད་
ནམས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་

གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ང་ཚོ་གངས་ཅན་པ་ཡོངས་ཀྱི་
ལྷ་སྐལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཏུ་ཅང་གི་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་
ཞིག་དང་། ང་ཚོ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཞིག་ཏུ་
གནས་ཐུབ་པ་དེར་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་བསོད་ནམས་
བསགས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཕྱིད་ཐུབ་དགོས་པ་
དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱི་ཚེང་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ནང་ཆོས་ཟེར་བ་དེར་སྡེ་
ཆན་འདྲ་པོ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཆེན་རིག་དང་། རང་ཆོས་
ཀྱི་ལྷ་གྲག་ རང་ཆོས་ཞེས་སྡེ་ཆན་གསུམ་ལ་དབྱེ་བ་
ཕྱེ་ནས་འཛམ་གླིང་སྡེང་འགྲེལ་བ་ཤད་བསྟོན་བཞིན་
བ་དང་། ཆེན་རིག་པ་རྣམས་དང་བསྟོ་གླིང་གནང་བ་
དེས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡེང་ནང་ཆོས་ཐོག་དོ་སྤང་སྡེབས་
ཐུབ་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་མ་ཡིན་ན། རུབ་ཕྱོགས་
བས་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལ་སླ་མའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་
བའི་ཐ་སྡད་དེ་འདྲ་བེད་སྟོང་བཏང་ཡོད་རེད། སྤྱི་
ཚེང་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དེ་
འདྲའི་རྣམ་དཔྱད་ཐོག་ནས་རུབ་ཕྱོགས་བའི་ཆེན་
རིག་པ་དང་མཉམ་དུ་བསྟོ་གླིང་སོགས་གནང་བའི་
ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཞིག་
ལ་བལྟ་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་སང་ནང་ཆོས་ཟེར་
ཡོང་དུས་དཔལ་ན་ལེ་རྒྱ་ནས་བྱུང་བའི་ལྷ་གྲག་དང་
རྒྱ་མཆན་ཆད་ལྷན་ཡོད་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་ཡོང་
ཐུབ་པ་དེ་དག་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་
རེད། དེ་བཞིན་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་གནང་ཕྱོགས་
ལ། དབང་རྒྱལ་དད་བའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་
རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཞེས་སྡེ་ཆན་གཉིས་ལ་ཕྱེ་
ཡི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ “སྟོན་བའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ལུང་དང་
རྟོགས་བའི་བདག་ཉིད་དོ། དེ་འཛིན་ཕྱིད་པ་སྤྱི་ཕྱིད་
པ། སྤྱབ་པ་ཕྱིད་པ་ཁོན་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་
ལྷང་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་དུས་རྒྱུན་དུ་ནང་ཆོས་
ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་དགོས་རེད་ཅེས་བཀའ་སློབ་
ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་རེད། རང་ཆོས་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་
ན་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་མཆན་ཤེས་སོང་
བ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱར་བ་ལུན་རིང་པོར་

གནས་ཐུབ་རྒྱུར་པན་ཐོགས་ཡོད་པེད་ཅེས་བཀའ་
སློབ་མེད་པར་བརྟེན་ནས་བཅོན་གྱིལ་ནང་དགེ་
བཤེས་མ་ཐོན་ཐུབ་པ་སོགས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་

ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༠
ལོར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཤིང་། བྱི་ལོ་
༡༩༥༣ ལོར་རྒྱ་ལམ་ལ་ཕོབ་ས་ཏེ་རྒྱ་ལམ་གི་འགོ་

[illegible]

གིས་བཀའ་སློབ་དང་། ལྷུ་ལྷུག་གནང་བར་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བ་ཆགས་བསྟན་གྱི་ཡོད་པེད། སྤྱིར་བོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུས་རབས་བདུན་པར་ནང་ཆོས་
དར་བ་ནས་བཟུང་སྐབས་དུས་སོ་སོར་ཉམས་
ཆགས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། གང་ལྟར་
བཤད་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་ཆགས་ཚུད་པོ་ཞི་བཤག་
ཉར་ཆགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པེད། དེ་བཞིན་བཙན་
བྱོལ་ནང་ཡོང་ ༩༣ རིང་ནང་ཆོས་ཐེར་བ་དེ་བཤག་
སྐབས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྟོན་ཐུབ་
པ་ས་ཐད། བྱང་ཆོས་ཐེར་བ་དེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་རིག་
གཞུང་ཅ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཐོབ་ཐུབ་པ་དེ་
གཙོ་པོ་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་ཡིན་དུས་ང་ཆོའི་ངོས་ནས་དེ་ཆོར་སློབ་སློང་
བྱས་ནས་བྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལེན་ཐུབ་དགོས་པ་དེ་
གལ་ཆེན་པོ་པེད་འདུག།

ཆབ་སྲིད་ཐོག་ལ་ཁྱེས་ན། ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དཔལ་འཁྱུར་གྱིས་ཤོད་ལ་
 བཅོན་པར་ལྟུང་གཉེན་པོ་བཅོན་པས་པ་དང་། ཤོད་ཀྱི་
 ཆབ་སྲིད་ལྟུང་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཚེད་ཡོད་པས་

གྲིད་རྣམས་དང་ལྷན་བཀའ་བསྐྱར་གནང་བ་དང་། དེ་
 རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་ནས་རྒྱ་
 གར་གྱི་འགོ་གྲིད་རྣམས་དང་ལྷན་བཀའ་བསྐྱར་
 གནང་བའི་ཐོག་ནས་ལྷ་ས་མགོན་པོ་ཆེས་
 དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ། བོད་ཆེད་བདེར་
 སོ་སའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ག་གཞུང་ཡོད་པ།
 དེ་འདྲའི་གནས་སྡངས་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་ནང་དོ་
 ལྷང་སྟེབས་བྱུང་རྒྱུར་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་བོད་
 ནང་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཕྱོགས་ཐང་སྟོན་མའི་ལམ་
 ལུགས་ལ་བསྐྱར་བ་བཅང་སྟེ་ལེགས་བཅོས་ཆོག་པ་
 རྒྱུར་བཅུག་པ་སོགས་དེ་མའི་ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་
 སྐྱོང་གནང་ཕྱོགས་ལ་བསྐྱར་བཅོས་གནང་རྒྱུའི་
 དགོངས་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་ས་མི་
 ལེགས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་
 ས་བཙན་བཟུང་བྱེད་འགོ་བཅུག་སྟེ་བ་དང་།
 མཐར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་
 གིས་ལྷ་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ལྷན་པ་རྣོ་བའི་ངན་རྒྱུས་
 བཤམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་ཆོས་ཞེ་བའི་
 མེད་ལངས་གནང་བ། ལྷོ་ཁོར་ལྷ་ས་ལྷ་ས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བཙན་ཕྱོགས་ནང་ཕེབས་

དགོས་བྱུང་བ་དང་། བཅན་བྱོལ་ནང་ཞབས་སོར་
འཁོད་ཆེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནང་གནས་མཆོག་རྗེ་
གདན་དུ་བོད་མི་རྒྱལ་འཛོམས་ནས་ཆོས་ལུགས་
ཆོལ་གསུམ་དང་བཅས་པས་སྒྲུབ་དོར་ཞུ་བྱེད་
མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ་བཞག་པ་དང་། ཆང་མས་
དུས་དེ་ནས་བཟུང་ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་གང་
གསུང་བ་བཀའ་གསུང་ཅི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆུ་དང་། བོད་
ཆོལ་ཁག་གསུམ་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པས་མཐུན་
སྤྱོད་རྒྱུ་ཅིག་གཅིག་སྤྱོད་ཤིང་གཞན་གྱི་
ཡིན་ཞེས་མནའ་གན་མཐུ་མོ་ཆེ་བཞག་ཡོད།
སྐབས་དེར་ཡལོང་ས་མཆོག་གིས་ཆོལ་ཁག་གསུམ་
ནས་འབྱས་མི་གསུམ་རེ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་
བཞེན་ནས་འབྱས་མི་གཅིག་རེ་འདམས་དགོས་པའི་
བཀའ་སློབ་བཀའ་འདྲིན་སྤྱོད་པ་བཞེན་ལོ་དེའི་ཆུ་བ་
༩ ཆོས་ ༩ ལ་སྤྱི་འབྱས་སྐབས་དང་པོས་དམ་
འབྲུལ་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ལོ་ལྷུང་གི་
ཆུ་ ༩ ཆོས་ ༩ ཉིན་མོ་དེ་མང་གཙོའི་དུས་ཆེན་སྤྱང་
བཅི་བྱེད་བཞེན་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ཡལོང་ས་ཡུལ་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་མང་གཙོ་གསོལ་སྤྱོད་
གནང་བ་དེ་བཞེན་ཆུ་བ་ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་
ཞིག་ཆགས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ནས་
༡༩༩༡ བར་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ནས་ ༢༠༠༡ བར།
ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ནས་ ༢༠༡༡ བར་བཅས་རིམ་བཤུ་
པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་མང་གཙོའི་
ཐོག་བསྐྱར་བ་མང་པོ་ཞིག་བཀྲུང་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་
༡༩༩༡ ལོར་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་
ཟེན་གྱིས་ཆོག་ཆུང་བཅུག་ཏེ། གྲོས་ཆོག་ས་
ནས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་
འབེབས་གནང་བ་ནས་བཟུང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ག་
འཛུགས་དེ་བཞེན་ཁྲིམས་དང་། སྤྱི་ག་གཞིའི་དབང་
བསྐྱར་ཐོག་ནས་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༡ ལོར་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱིས་
བཀའ་སློབ་ཁྲིམ་མི་མང་ནས་ཐང་ཀར་འོས་འདམས་
གནང་བ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་ཡུལ་སྐབས་མགོན་རིན་
པོ་ཆེས་བྱེད་བཟུངས་ཡོལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད་
པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་

བཅོས་གནང་སྟེ། སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡུལ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཆབ་སྤྱོད་དང་། འཛིན་སྲོད་གི་
སྤྱོད་བཀའ་ཡོངས་རྒྱུག་སེམས་ལོས་འདམས་
བྱས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཁག་ལ་ཅིས་སྤྱོད་གནང་བ་དེའི་
ལུགས་ཀྱང་རིང་པོར་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་བྱུང་
བཞིག་ཆགས་བཟུང་གི་ཡོད་ཅིང་། ང་ཆོལ་ཆབ་
སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་
ཤིང་བསྐྱོད་འགྲོ་བཞེན་ཡོད་པ་དང་། མང་གཙོའི་
ལམ་ལུགས་ནས་དབུ་ཁྲིད་སྤྱོད་པའི་ལོན་ཀྱང་
དེ་ལ་བཅི་བཀྲུང་ཞུས་ནས་དེའི་འོག་ཤིང་བསྐྱོད་ཞུ་
སྤྱོད་དགོས་པ་དེ་མང་ཆོག་གི་ལམ་ལུགས་ཆགས་
ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་ཆ་ཆང་ཡུལ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་
ཆེའི་བཀའ་འདྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བཞིག་ཆགས་
བཟུང་གི་ཡོད་ཅིང་།
ད་ཆ་བོད་ཀྱི་ལོ་གནས་སྤངས་དེ་ཉ་ཅང་
ཉག་ཟ་བཞིག་ཆགས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། ང་ཆོལ་
རིགས་གཅིག་གི་འཐབ་ཅོད་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་
བཀྲུང་བ་ཡིན་ན། དུས་ཆོད་དེ་མང་པོ་ཞིག་མ་རེད།
གང་ཟག་གཅིག་གི་མི་ཆེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཀྲུང་ན་མི་
ཆེ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐོག་ཟེན་པ་རེད། བཅན་བྱོལ་ནང་
སྤྱོད་པས་ནས་ལོ་ ༤༣ འགྲོ་ཡོད་ཅིང་། བོད་ནང་གི་
བོད་མི་ཆོལ་གནས་སྤངས་ལ་བཟུང་བ་ཡིན་ན།
གཞི་ཅིའི་འགྲོ་བཞེན་ཐོབ་ཐང་དང་། སྤྱོད་ལུགས་
འདུག་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་རང་དབང་མེད་པ་སོགས་ཉ་
ཅང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་འོག་གནས་བཟུང་ཡོད་
པ་དང་། ང་ཆོས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྒྱལ་དཀའ་
ངལ་ལས་བསྐྱུབ་ཀྱི་འཐབ་པའི་གཏོང་དགོས་པ་
དང་། དེ་བཞེན་མ་འོངས་པར་ལུགས་ཀྱང་རིང་པོར་
ང་ཆོལ་ཆོལ་ཁག་གསུམ་མཉམ་དུ་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཐོག་ལ་འདྲེན་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ། དེ་འདྲའི་
ཆུ་མཆོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ནས་ཡུལ་སྐབས་
མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གཉིས་སྤྱོད་དབུ་ཁྲིད་ལམ་གྱི་
སྤྱོད་བྱས་འདོན་གནང་མཛད་པ་དང་། མཐའ་མར་
གྲོས་ཆོག་ནས་སྤྱི་ལོས་ཐོག་གཏན་ལ་མཐུ་ཆེས།
ང་ཆོལ་འདྲེན་ཐོག་ཤིང་བྱེད་བཞེན་ཡོད་པ་དང་།
ཆུ་ལྷག་གཞུང་གིས་དེར་ཆུ་མཆོན་ཡོད་མེད་མཛོང་

མ་མཛོང་ཟེར་བ་དེ་ང་ཆོར་དེ་བཞིག་ཆགས་བཟུང་
ཡོད་ཅིང་། གང་ལྟར་ཉིན་གཅིག་ཆུ་ལྷག་གཞུང་གིས་
དེའི་ཐོག་བསམ་སྒྲོ་ཉན་ཉན་གཏོང་དགོས་པ་ཆགས་
ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག། ད་ལྟོ་དུས་རབས་ཉེར་
གཅིག་ནང་མི་གཅིག་དབང་འཛིན་དེ་བཞེན་ལུན་
རིང་པོར་གནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁག་པོ་ཞེས་པ་རེད། རིམ་
བས་རིམ་བས་འབྱུང་བ་འགྲོ་ཡོད་ཅིང་། ང་ཆོལ་བོད་དོན་
ཐོག་ལ་ཡུལ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་རེ་བ་ཡོད་པ་
ཞིག་དང་། རེ་བ་བཅངས་པ་དེ་བཞེན་བསྐྱུབ་ཀྱི་རེད་
བསམ་པའི་སེམས་ལ་གདང་ཆོད་འདྲ་པོ་ཞིག་ཉན་
ཉན་བསྐྱུན་སྤྱོད་ཡོད་ཅིང་བསམ་གྱི་འདུག། དེ་ཡང་
སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡུལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
སྤྱོད་ཐོག་ལ་བཟུང་བའི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བཞིག་
ཆགས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུང་
ནང་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ཡུལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་ནི་བོད་མིའི་རོ་བོ་དང་། དེའི་གཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་
མཆོན་ཉག་ལོན་ཞེས་བཀོད་ཡོད་པ་ལྟར། མགོན་
པོ་གང་ཉིད་མཆོག་ནི་བོད་མིའི་རོ་བོ་དང་། དེའི་
གཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཉག་ཁོ་ཆགས་ཡོད་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཆོལ་གསུམ་
ང་ཆོས་དུས་ཆུན་དུ་ནས་ཆང་མས་བསམ་སྒྲོའི་ནང་
བཅངས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་བྱེད་
ཡིན། ཆུ་མིའི་ཆབ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབ་ནས་བོད་
དོན་ཐོག་ཆུ་བསྐྱོར་ཆང་མཐོ་པོ་ཐོབ་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་
བཞེན་ཆུ་ལྷག་གང་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཐོག་
ཆུ་བསྐྱོར་དང་། རྟོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐུབ་པ། བོད་ཆོལ་ཁ་
གསུམ་མཉམ་གཤེབས་མཉམ་སྤྱོད་གནས་སྤྱོད་པ་དེ་
དག་ཆང་མ་ཡུལ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་པས་
རྒྱུ་ལྷན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་སོགས་
གསུངས་གནང་སོང་།
དེ་ནས་སྤྱི་མགོན་གཙོ་བོ་བཀའ་བྱུང་ཡུལ་སྐབས་རྗེ་
ཀུན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་གནང་ཆེས།
དཔལ་ལྷན་ཆོག་གཙོ་སྤྱོད་པོ་མཆོག་བརྒྱད་བྱུང་

ཨ་རིའི་མདོ་སྐད་ཚོགས་པའི་དོན་ཅུག་པ་བཀའ་བླུ་ཡ་སྐབས་ཇི་གཏི་རེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ཆེ་མིའ་པོར་ཡ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་བོད་བསྐྱར་སྤྱི་དུག་གཞུང་དང་བཅས་པར་བཀའ་འཁུར་བསྐྱེད་པ་གནང་མཛད་པར་ཆེ་བསྟོད་གསལ་བྱི་གཟེངས་ཏུགས་འབྲུལ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་བྱང་ཨ་རིའི་མདོ་སྐད་ཚོགས་གར་ཚོགས་པ་ནས་རིག་གཞུང་འཁམ་སྟོན་གཞིགས་འབྲུལ་ཞུས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཉམ་པོ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དབྱེད་མཆོག་བཅས་ནས་ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མ་ཐུད་པ་ལུ་མ་སྤྱི་ཨ་ཇི་རྩ་ཇི་ཡ་མཆོག་དང་། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ལུ་མ་སྤྱི་ཏུ་ཡོན་རྩ་ཡོན་སི་ཤེན་མཆོག་རྣམ་གཉིས་སོ་སོར་མཇལ་མོལ་གནང་བ།

གནང་དོན་ལྟར། ལུ་མ་སྤྱི་མཆོག་གི་ལས་ཁུངས་སུ་ཆེད་མེབས་བྱས་ཁྲིའི་དང་ལྷན་མཇལ་མོལ་གནང་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཕྱི་ཤོ་ཆུ་ཆོད་ ༩། ༣༠ ཐོག་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུ་མ་སྤྱི་ཏུ་ཡོན་རྩ་ཡོན་སི་ཤེན་ (Diane Fienstin) མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཞིང་། མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ཉེ་སྟོན་ཕྱི་ཆུ་ ༡ པའི་རྩ་མཐུག་ཏུ་ཁྲིའི་མཐའ་རྩ་བོད་ཀྱི་གྲོགས་པོ་རྩིང་གས་དང་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་སྤྱི་ཞབས་རི་ཅར་ཁྱིའི་ཅར་མི་སི་རྟི་ལུ་མ་ (Richard Blum) མཆོག་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བར་ཐུགས་གསོ་དང་སྐྱབས། ལུ་མ་སྤྱི་མཆོག་གིས་ཐེ་བ་གནང་བ་ལྟར། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནས་གོ་སྤྱི་གཞུག་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༤ པའི་ཐོག་དེས་ཨ་རིར་བཅར་བ་ཡིན་སྟོར་དང་། དེ་འབྲེལ་ཚོགས་འདུའི་གནས་ལུགས། དེ་བཞིན་བོད་ནང་གི་ཇི་ཐོག་གནས་སྐབས་དང་། ད་ལྟོ་ཆར་རྒྱ་གར་ནང་དཀའ་ངལ་གང་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་སྟོར་སོགས་འབྲེལ་བཞེད་གནང་ཡོད་པ་དང་། བོད་མིའི་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་མཛད་གཞི་རྣམས་པ་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་ལུ་མ་སྤྱི་མཆོག་མཇལ་འཕྲད་སྐད་མེབས་པར་ཁྲིའི་ཉིད་དགའ་སྟོ་ཆེན་པོ་གནང་བ་མ་ཟད། ཐུགས་ཇི་ཆེ་ཞེས་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཉམ་པོ་མཆོག་ནས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དབྱེད་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱའ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ཕྱི་དུག་པ་བཀའ་བླུ་ཡ་མཆོག་བྱང་ཨ་རིའི་སྤྱི་ཆེ་བོད་དོན་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གྲུབ་མཆོག་སོགས་ནས་ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མ་ཐུད་པ་ལུ་མ་སྤྱི་ཨ་ཇི་རྩ་ཇི་ཡ་ (Uzera Zeya) མཆོག་དང་། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་ལུ་མ་སྤྱི་ཏུ་ཡོན་རྩ་ཡོན་སི་ཤེན་ (Diane Fienstin) མཆོག་དང་ལྷན་སོ་སོར་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

༡༣། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༣ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༢༡ ལྷ་ཤོ་ཆུ་ཆོད་ ༡༠། ༣༠ ཐོག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཉམ་པོ་མཆོག་ནས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱི་དབྱེད་སྤྱི་ཆེ་རིང་མཆོག་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱའ་མ་ཆེ་

རིང་མཆོག་ཕྱི་དུག་པ་བཀའ་བླུ་ཡ་མཆོག་ནས་བསྐྱར་འཕེལ་མཆོག་གྲུབ་མཆོག་བཅས་ལ་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མ་ཐུད་པ་ལུ་མ་སྤྱི་ཨ་ཇི་རྩ་ཇི་ཡ་ (Uzra Zeya) མཆོག་གིས་མགྲོན་འབོད་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་གཙོས་ཕྱོགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་ལ་བཅར་བ།

༢༡ | ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་(Congressional Executive Commission on China) གིས་དུན་དུ་ “བོད་དོན་དཀའ་ཆོག་སེལ་ཐབས་སུ་འབྲུད་བཞིན་པའི་དཀའ་ངལ།” ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ཉན་ཞིབ་ལས་རིམ་ཞིག་ཚོགས་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཉན་ཞིབ་ལས་རིམ་ཐོག་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་གྲོས་ཚོགས་པོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤེབ་ མར་གི་ལི་ (Jeff Merkley) མཆོག་དང་། ཚོགས་གཙོའི་ལས་རྒྱུས་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤེབ་ མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་མི་གྲོས་ཚོགས་པོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཁག་ཅིག་དང་། དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཞིན་སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་ཕྱོགས་ལེབས་སྤྱི་འཐུས་ཁག་ཅིག་བཀའ་སློན་ཁྱིལ་རྒྱུས་མཐོང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོག་གི་རེ་ཏེ་ (Kredha) ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོད་རྒྱུ་འདུལ་འགྲིག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་སྒྲོལ་དཔོན་སྤྱི་ཞབས་མེ་ཀལ་ སུན་ སལ་ཏེ་

སྤྱ་རག་ (Michael Van Walt Praag) ལགས། ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་སྤྱི་ཞབས་ཉོན་ཤིང་ལཱུ་ (Hon-Shiang Lau) ལགས་བཅས་ལྷན་བཅར་ཞུས་གནང་ཡོད།

སྤྱབས་དེར་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་གི་ཚོགས་གཙོ་གྲོས་ཚོགས་པོང་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤེབ་ མར་གི་གི་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་ལྟན་པའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་། རྒྱ་ཡིག་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་བཅས་པ་རྩ་མེད་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ནོར་ལོ་གོང་ས་ལ་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་

བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྷན་ལ་ལེ་ཡང་སྤྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ལའང་ཐེ་བྱས་ཤེད་བཞིན་པ་བཅས་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་གྱི་གནད་དོན་ཡིན་སྟེ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། དོན་དངོས་སུ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་དངོས་ལྗང་ལོ་རྒྱུས་ལ་བྱུང་གསལ་བྱས་པ་ཡིན་སྟེ་དང་། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་བཞིན་དུ་ཐག་གཅོད་ཐེན་མེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམས་པེས་པར་དུ་སྤྲིང་སྤྲོད་གནང་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་སྟེ་གསུངས་སོང་།

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་ཤེབ་ མེག་ལྷོ་སུན་ མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་དོན་སྤྱི་འཐུས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིམས་འཆར་དང་། བོད་ནང་པར་འགྲོ་ཆུང་འོང་འདྲ་མཉམ་དགོས་པའི་ཁྲིམས་འཆར་བཅས་ཀྱིས་གཙོས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་ཁག་ཅིག་ལུང་འདྲེན་གྱིས་ཨ་རིའི་ངོས་ནས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་མོལ་ཡོང་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་གནང་སྟེ་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་ངོས་ནས་འབྲེལ་མོལ་ལ་འགལ་ཁྱེན་བར་ཆད་བརྩོན་ཆ་ཁྱེན་ཁག་ཅིག་ཆེད་དུ་འདོན་བཞིན་པ་ནི་བྱང་བདེན་མ་རེད་ཅེས་

ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་ཉན་ཞིབ་སྤྱབས་

གསུངས་གནང་བ། སྤྱི་ཞབས་སློབ་དཔོན་སྤྱི་ཞབས་
མེ་ཀལ་ ཨན་ ལལ་ཏེ་ སྤྱི་འཐུས་ལགས་དང་། སྤྱི་
ཞབས་ཉོན་ཤིང་ལུ་ལགས་རྣམས་གཉིས་ནས་བྱུང་
གནས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཉམས་ཞིབ་གནང་
འབྲས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་དེ་ནས་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་
ཆ་ཤས་སྤྱི་ལྟར་སྤྱོད་མེད་དཔང་རྟགས་ཁུངས་

སྤྱི་ལགས་པ་མ་ཟད། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ཆེད་མངགས་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཕྲོག་
བཤའ་བྱས་ཏེ་འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་བསྒྲིབ་བྱེད་
བཞིན་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་ཡོངས་སྤྱི་འགའ་
ཡོད་སྒོར་གསུངས་པ་དང་། བཀའ་སློན་ཁྲི་བྱུང་
བཟུངས་མཐོང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱིས་

དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ནང་གི་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་
ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཆེན་
ཁག་ཅིག་དང་། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་ལ་
དམ་བསྒྲགས་དང་བྲག་གཞོན་བྱེད་བཞིན་པའི་
གནད་དོན་ཁག་དོ་སློབ་བདེན་དཔང་གནང་ཡོད་པ་
བཅས། །

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་ལོ་མཆོག་དང་། སྤྱི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་མེད་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་ཁྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་ཞིག་
གི་སློབ་སྟོན་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

ཨ་རིའི་ཁྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་ཞབས་པ་ཡིན་ཆེ་ ཉིལ་སི་མཆོག་གི་སློབ་སྟོན་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་སྐབས།

༡༣། ཁྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢༤ ཉིན་རྒྱུ་
དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱི་ལོ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་སྤྱི་
འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཛིགས་མེད་མཆོག་བཅས་
ནས་ཨ་རིའི་ཁྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྤྱི་
ཞབས་པ་ཡིན་ཆེ་ ཉིལ་སི་ (Rep. French Hills)
མཆོག་གི་སློབ་སྟོན་པ་དང་ལྷན་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་
ཕན་ཚུན་བོད་དོན་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་དང་། བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་རྟགས་
ལྷལ་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

བྱང་ཨ་རིའབྲའ་བ་སྤྱི་དུག་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ཨ་རིར་གཞུང་འབྲེལ་ཐེབས་པའི་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པར་དགོང་མའི་གསོལ་ཚོགས་འདེགས་
འབུལ་ཞུས་པ།

༡༣། ཁྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༢༤ ཉིན་བྱང་
ཨ་རིའབྲའ་བ་སྤྱི་དུག་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་
དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་
གཙོས་པའི་ཁྲོགས་ཐེབས་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་པར་
དགོང་མའི་གསོལ་ཚོགས་ཞིག་འདེགས་འབུལ་དང་།
རིག་གཞུང་འཁྲབ་སྟོན་གཞིགས་འབུལ་ཞུས་གནང་
སོང་།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་སྤྱི་པོ་མཆོག་གིས་ཨ་རིའི་བོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཡོག་ཏུ་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་ཁང་དུ་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་དེ་གའི་འགན་འཁུར་མཆོག་དང་མངལ་འབྲུད་གནང་བ།

༡༩། གྲི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་
དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་དང་།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞོན་སྤྱི་པོ་མཆོག་ཨ་རིའི་བོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་ཁང་དུ་ཐེབས་
པ་དང་། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་ཁང་གི་
ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་བཀའ་ལྷན་གྱི་འཐུས་ལྷན་
ཐུགས་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཅུ་ཁང་གི་འོས་ཅིག་
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་མི་
ཉམས་གོང་སྤེལ་ཡོང་སྐད་དང་པར་ལས་འཆར་གང་

དང་གང་སྤེལ་བཞེན་ཡོད་པའི་སྐོར་འོས་སྤྱོད་སྤྱི་འཐུས་གནང་བ་དང་། དེ་བཞེན་མ་འོངས་པར་ལས་འཆར་ཆགས་ཚུད་ཅི་ལྟར་གཏོང་དགོས་མིན་དང་། བཅོན་ཕྱོལ་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་བཟོན་ཅི་ལྟར་བཟོད་གོས་མིན་ཐོག་མཐུན་བཀའ་བསྟུར་སྤྱོད་པོ་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

བོད་རྒྱལ་ཡོངས་རང་བཅོན་ལྷན་ཚོགས་ནས་ཨ་རིར་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ཐེབས་པའི་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པར་དགོང་མོའི་གསོལ་ཆོགས་འདེགས་
འབྲལ་ཞུས་པ།

༡༩། གྲི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཨ་
རིའི་ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་རང་
བཅོན་ལྷན་ཚོགས་འོས་ཅིག་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཁན་
པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་སྤྱི་བཟོད་
པའི་ཕྱོགས་ཐེབས་སྤྱི་འཐུས་ནམ་པར་དགོང་མོའི་
གསོལ་ཆོགས་འདེགས་འབྲལ་དང་། ཚོགས་
པའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་སྟོན་མེད་ཞུས་རྗེས།
དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ནས་བཀའ་སློབ་
ལམ་སྟོན་སྤྱི་བཟོན་ཐོག་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་སྤྱོད་པོ་མི་ཡ་ཞུལ་ལ་གནས་སྤྱོད་བོད་མི་ནམས་དང་ཐུག་འབྲུད་ཀྱིས་གསུང་
བཤད་གནང་བ།

༡༩། གྲི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༢ ཉིན་སྤྱོད་པོ་མི་ཡའི་བོད་རིགས་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་པའི་གོ་སློག་འོག་དགའ་བྱེད་དོར་མཁན་ལྷན་པོ་མཆོག་ཚོས་ཚོགས་

སུ་དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་
དེ་ལྟལ་གནས་སྡོད་བོད་མི་རྣམས་དང་ལྷན་སྐྱེ་
འཕྲད་ཀྱིས་གསུང་བཤད་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་
བར་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་བ་དང་།
གཞན་ཡང་སྐབས་དེར་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་
ཚོགས་གཙོ་ཆེ་བརྟན་སྒྲོལ་དཀར་ལགས་ནས་
སྐགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་དང་། མཁན་རྩེ་
རིན་པོ་ཆེ་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཆེ་འཕེལ་མཆོག་
ནས་དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ལ་ཞལ་ཐང་

ཞིག་གཟེངས་བསྟོད་དུ་ཕུལ་གནང་ཡོད། དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བྱང་ཨ་རིའི་ཁུལ་གྱི་གཞུང་འབྲེལ་ལས་དོན་རྣམས་ལེགས་བྱུང་གིས་བྱི་ཟླ་ ༥ ཆེས་
༣ ཉིན་རྒྱ་གར་དུ་བྱིར་ཕེབས་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

སྤྱི་ཁོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགྲུང་གངས་ ༡༥ ལ་ཕེབས་པའི་ལ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་མཇུག་སྒྲིའི་ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་ འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད།

༡༡ །དེ་རིང་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༧༩ ལ་བྱུང་
བཅུ་བདུན་པའི་རབ་གནས་ཚུ་སྟག་ལོའི་ཟླ་ ༥ ཆེས་
༥ དང་། བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༤ ཉིན་མོར།
འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་ལ་མགོན་སྐྱབས་སྐྱེ་ན་མ་
མཆིས་པ། ས་སྤྲེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་
མངའ་བདག་གངས་ལྷོངས་སྤྱི་འགྲོ་ཀྱན་གྱི་མེ་ཉྱེག་
གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་སྟལ། འཕགས་མཆོག་བྱུག་ན་
བསྐྱེད་རྣམས་སྤུལ་སྤྱོད་བཅོམ་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ།
ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འཇིག་རྟེན་ནི་
བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱེ་
མེད་པའི་དབུ་འཁྲིད་དང་སྐར་དོར་ལམ་སྟོན་པ། སྤྱི་
ཁོར་ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་
མེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གྲུས་སྤྱུག་སྟོན་
དུ་ཕུལ་ཏེ་ལ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན་མོར་བོད་མི་མང་
སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་དད་གྲུས་སྟོ་
གསུམ་ཀྱི་ངང་འཆམས་འདྲིའི་བཀའ་ཤིས་བདེ་
ལེགས་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

སྤྱི་འགྲོ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་བོད་ཁ་བ་རི་
པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དང་ལས་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བས་

བསམ་བཞིན་སྤྲིད་པ་བརྒྱུད་བར་རབ་གནས་ཤིང་
པག་བྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༤ ཉིན་མཇུག་སྐྱེད་
སྟག་འཆར་དུ་ཡལ་ཆོས་སྤྱོད་ཆེ་རིང་དང་། ཡུམ་
བདེ་སྤྱིད་ཆེ་རིང་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱེ་བཞུགས་
ཤིང་། འཁྲུལ་བྱལ་བསྐྱེད་དོན་རྒྱུ་ལ་གཞུང་ལུང་
བཞིན། རོ་མཆར་མདུ་བྱུང་བའི་དན་རྟགས་ཀྱི་
སྤྱང་བ་འགྲོག་མེད་དུ་ཤར་ཏེ། མཐོང་བོལ་གཞུགས་
སྤྱིའི་མཆོན་དཔེ་རྟ་བདུན་དབང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་
མཛོན་པར་ཤར་བ་ནས་ད་ཆ་རང་ལུགས་དགྲུང་
གངས་ ༡༡ དང་། བྱི་ལུགས་ལྷར་ན་དགྲུང་གངས་
༡༥ ལ་ཕེབས་པའི་ལ་སྤྱིའི་འཁྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་
ཁྱད་པར་ཅན་དགའ་བ་འབྲུམ་ལྷན་བཀའ་ཤིས་པའི་
ཉིན་མོར། འཛམ་གླིང་ས་སྤྱིགས་གང་སར་སྟོ་
སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་རྣམ་དཀར་བསོད་ནམས་
གསོག་སྐྱབས་ལ་ཐེལ་བའི་སྐབས་འདིར། གྲུས་པས་
གཞིས་བྱས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ། མགོན་
པོ་གང་གི་ལ་ཞབས་པད་མི་འགྲུང་ཆོས་དབྱིངས་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་དོ་བོར་རྟག་ཏུ་བརྟན་ཅིང་། ལུ་
མཐའ་མེད་པའི་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་ལ་མགོན་སྐྱབས་དང་།

དཔུང་གཉེན། སྐར་དོར་ལམ་སྟོན་གྱི་སྟོན་མེ་ཆེན་
པོར་བཞུགས་ཏེ། མཇུག་འཕྲིན་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་
དར་བྱུང་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་དང་སྟོན་འདུན་
ཕྱགས་པག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། དེ་ཡང་ལ་རྒྱལ་དབང་གོང་
མའི་སྐགས་བསྐྱེད་རྣམས་མཐུའི་ལྷ་སྤྱིའི་བཀའ་ལུང་
བཞིན་ཡང་སྤྲིད་འཁྲུལ་བྱལ་དེས་རྟེན་བྱུང་མཆོམས་
འཁྲུངས་ལུལ་བོད་མཇུག་སྐྱེད་སྟག་འཆར་ནས་བྱི་ལོ་
༡༩༣༩ ལོར་རྒྱལ་ས་ལྷ་སར་གདན་ཞུས་དང་། བྱི་
ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་ལྷགས་འབྲུག་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༥
ཉིན་བྱུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་པོ་བྱང་པོ་
རྟ་ལའི་མི་འཇིགས་གདོང་ལྡས་བཏེགས་པའི་གསེར་
གྱི་ཁྱི་འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ་ཏེ་བཀའ་ཤིས་
པའི་བ་དན་ཕྱོགས་བཅུར་གཡོ་ཞིང་གསལ་བསམས་
སྟོབ་གཉེར་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བསྐྱུངས་
ཏེ་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་
མཆོན་རྟགས་བཞེས་གནང་བ་དང་། བྱི་ལོ་ ༡༩༧༩
ལོ་ནས་རྒྱ་དམར་དགའ་བོའི་དཔུང་སྤེས་བོད་ཀྱི་ཤར་
ཕྱོགས་ས་ཁུལ་དུ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་འགོ་བཙམས་
ཏེ་བོད་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་ཡོངས་རྒྱུགས་བཅོན་བརྒྱུད་བྱ་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོར་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཁྲིམས་པའོ་ལྷན་ཚོགས་སུ་བསྐྱར་བཀའ་

མགོན་པོ་གང་གི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་དུ་མཁེ་
རིང་སྐུ་ན་མེད་པའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པའང་

[illegible]

མཛད་པ་ལྟར། སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པས་
གཏན་ལ་བབ་པའི་བཅན་ཤྲོལ་བོད་མིའི་བཅའ་
ཁྲིམས་ལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༢༩ ཉིན་སྤྱི་
འོར་ལཔོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་
ཆོག་མཆན་བསྐྱུལ་གནང་གིས་སྐབས་དེའི་བཅན་
ཤྲོལ་བོད་གཞུང་དང་ད་ལྟའི་བོད་མིའི་སྤྱིག་འཛུགས་
འདི་བཞིན་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་སྐྱུར་ལྡན་པའི་མང་
གཙོའི་སྤྱིག་འཛུགས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱུར་གནང་མཛད་པ་
དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་ལཔོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དཔོངས་ལྟར། བཀའ་ཁྲོན་
ཁྲི་བ་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱས་ཏེ།
མང་གཙོའི་འཕེལ་རིམ་ནང་མདུན་བསྐྱོད་ཆེན་པོ་
ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཏུས་གསུམ་གསལ་
གཟིགས་དང་བོད་མིའི་འཕམ་ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་ཅུ་ཁོ་
ནར་དཔོངས་བཞེས་ལྷ་མེད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡
ལོར་མི་ལོ་ ༩༠༠ མ་ཟིན་ཅས་གྱི་ལོ་རྒྱས་ལྡན་པའི་
བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་
དང་འཛིན་སྲོང་གི་སྐྱེད་བབ་ཡོངས་རྫོགས་མི་མང་
གིས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་འཁྲིད་
རྣམས་ལ་ཅེས་སྤྱོད་མཛད་དེ་ད་ཆ་བཅན་ཤྲོལ་བོད་
མིའི་སྤྱིག་འཛུགས་འདི་ཉིད་མང་གཙོ་ཡང་དག་པའི་
ལམ་དུ་མདུན་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཕྱིགས་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲིང་དུ་བརྗོད་བསམ། དེས་མ་
 དོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་མན་བདེ་འབྱུང་བའི་སྒོ་
 གཅིག་ཕུར་ལྗུར་བ་དེས་འཛམ་གླིང་ནང་ག་ཟུར་
 གནས་སྤུ་པོ་མང་པོའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་སྤེལ་སྤྲུགས་
 བརྗོད་གི་མེ་ཏོག་འཛོར་བཞེན་པ་མ་ཟད། ཨ་རི་དང་
 ཡུ་རོབ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་འཛམ་གླིང་ཤར་ཁུབ་
 རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་གཞུང་སྤེར་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་
 ལགོང་ས་ལ་སྤྱབ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར་ནོ་སྤེལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་(No-
 bel Peace Prize) དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཨ་
 རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གསེར་གྱི་གཞེངས་
 རྟགས་(Congressional Gold Medal) ཕྱི་ལོ་
 ༡༩༩༩ ལོར་ཨིན་ཡུལ་གྱི་རྫོན་ལེས་བལ་ལོན་
 གཞེངས་རྟགས་ (John Templeton Prize)
 སོགས་གྱིས་མཆོན་ཆེ་བརྗོད་གཞེངས་རྟགས་མང་
 པོ་འབྲུལ་བཞེས་མཛད་ཡོད།

ཉི་ཆར་རང་པོ་དེ་མི་མང་གི་འཕུས་ལྷན་
 ཚོགས་ཀྱི་པོ་ཕྱི་ལོ་ལྷན་གྱི་ལོ་ ༡༠༢༣ ལྷ་ ༦ ཆེས་
 ༡༡ དང་ ༡༣ ཉིན་གཉིས་པོར་རྒྱལ་གྱི་འོས་
 ཚོགས་འཕུས་མིའི་པོ་དེ་དོན་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་
 ཐེངས་བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ས་ཨ་ཤིང་
 ལོན་ན་བསྐྱེད་ཚོགས་ལྷན་ཤིང་ཨ་རིའི་པོས་ཚོགས་

གོང་མིའི་སྤྱི་མིའི་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་མཐུན་
འགྲུལ་འོག་ཚོགས་ཆེན་གྱི་དབུ་འབྱེད་ (Capitol
Hill) གྲོས་ཚོགས་ར་བའི་ཚོགས་ཁང་ནང་དང་།
དབུ་འབྱེད་གྱི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་
འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་ལུས་སྤྱི་ཤོན་སི་པི་ལོ་སི་
(Nancy Pelosi) མཆོག་ཆེད་ལེབས་གནང་སྟེ།
ཨ་རིའི་གཞུང་ནས་བོད་དོན་ཐོག་ཟུ་མ་ཐུད་རྒྱ་བ་
སྐྱོར་གནང་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་
གནང་། དེ་བཞིན་ཡཱོ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་བརྟན་ལམ་བརྒྱུད་བཀའ་སློབ་གསུང་
བཤད་གནང་བ་བཅས་ནི་ཆེས་ཆེད་དུ་བྱུང་བ་དང་
རིན་ཐང་བྲལ་བའི་བོད་དོན་ཐད་ཀྱི་གསུང་བཤད་
ཆགས་ཡོད། སྐབས་དེར་ཨ་རིས་གཙོ་སྐྱོར་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་མི་འདྲ་བ་ ༩༩ ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དང་།
སྤྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་། མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་
ལས་འགུལ་བ་སོགས་ཚོགས་བཅར་བ་ཁྲི་མི་
གངས་ ༡༠༠ ལྷག་ཙམ་དངོས་སུ་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་
མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་ཁག་ཅིག་གིས་དུ་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལྷན་
ཞུགས་གནང་བ་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་ཐོག་
ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱ་བ་
སྐྱོར་ལུགས་ཆེ་གནང་བའི་རྣམས་པ་གསལ་པོར་སྟོན་
གནང་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ནས་མ་ཤིང་འོན་སྤྱི་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ (Washington Declaration) དང་།
མ་འོངས་པའི་མ་ཤིང་འོན་ལག་བསྐྱར་འཆར་གཞི་
(Washington Action Plan) བཅས་གཏན་
འཁེབས་གནང་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཚོགས་ཆེན་ཐོག་
རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་འབྲེལ་
མཐུན་ཚོགས་པ་ (INPAT) ཡང་སྤྱི་ཤོན་ཐོག་ཐུབ་པ་
བྱུང་ཡོད། ཆང་མས་མཁའ་གསལ་ལྟར། ང་ཚོས་
ལས་དོན་ཐོག་འདྲེས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱིས་དོན་དངོས་སུ་
བྱུང་འབྲས་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་སྤྱི་ནོར་ཡཱོ་གོང་ས་
ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྒྱུ་འོད་འོད་
ཟེར་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་དང་བཀའ་འབྲིན་གྱིས་མ་ཁུབ་པ་
མེད་པ་བཞིན། ད་རེས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མིའི་བོད་དོན་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་

བརྒྱུད་པ་དེ་ཡང་། བོད་མིའི་སྤྱི་ནོར་མེད་པའི་དབུ་
འབྱེད་སྤྱི་ནོར་ཡཱོ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་
མཆོག་གིས་ལོ་མང་རིང་སྤྱི་ལས་བསྐྱོན་པའི་འབྲས་
བྱ་ལས་བྱུང་བའི་བོད་དང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཤོན་ཐུབ་ཀྱི་
རྒྱ་བ་སྐྱོར་བ་སྟོན་གསུངས་ཅན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་
འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་དང་། གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་
འཐུས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་རྒྱ་བ་སྐྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་
ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་
རྒྱ་བ་སྐྱོར་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱུད་པ་དེ་བཞིན་ཨ་
རིའི་རྒྱལ་ས་མ་ཤིང་འོན་དུ་རྒྱལ་ཁབ་རང་བསྐྱོར་
ཚོགས་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་དོས་འཛིན་ཞུ་
བཞིན་ཡོད།

བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་མཆོན་ཀྱི་བོད་མིའི་ཆོས་དང་།
རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་སོགས་ཅ་མེད་གཏོང་རྒྱུ་འི་
དམིགས་ལུལ་བཟུང་སྟེ། བོད་མི་ཆོར་སོ་སོའི་ལུང་
པའི་ནང་འགྲོ་འདུག་སྤྱི་དག་སུས་དང་། ཐར་འགྲོ་བ་
མིའི་གཞི་རྒྱུ་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ཡང་མེད་པར་
སྤྱུག་སྤྱོད་དང་མཛར་གཙོད་ཆད་མེད་བཏང་དང་
གཏོང་བཞིན་པའི་གནས་སྡངས་ཏུ་ཅང་ཇ་དག་ཏུ་
འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དེར་གི་ཆར་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་པ་པོ་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་
སོགས་ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་
གཞི་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལོངས་སུ་སྤྱད་དེ་
བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་
བྱས་པར་ཁ་བྲལ་གྱི་བྱ་བར་སྤྱོད་བཏགས་ཏེ་སྤྱི་
མཐུན་འཛིན་བཟུང་བཀའ་སྤྱིལ་དང་བཅོན་འཇུག་
ཁྲིམས་ཐག་གཙོད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་དམར་
གཞུང་གི་བཅན་དབང་འོག་གི་སྤྱི་དབུས་ལག་
བསྐྱར་བྱས་པ་རྣམས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་རྒྱུ་ཕྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ལོ་ནས་བཟུང་དབང་ཤེས་རྟོགས་ར་འཕྲོད་
གསལ་པོ་བྱུང་བའི་བོད་མི་རྣམས་གཞིན་སྤྱི་མེར་
དབྱེར་མེད་གངས་བརྒྱུད་དང་མུ་བཅུ་ལྷག་གིས་རང་
ལུས་མེར་བསྐྱེད་གཏོང་དགོས་བྱུང་ཡོད། ཞིབ་དེ་
དང་བྱང་བཞེན་ལ་དགའ་འཛོམས་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་
མཁན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནང་བཤད་དང་།

དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་གནས་བབ་བཅས་ལ་
བསམ་ཞིབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་ཆོས་བོད་
ཐོག་འཛིན་པའི་མཁའ་གསལ་བཟུང་ཅན་གྱི་སྤྱི་དབུས་
ལ་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྲུལ་བ་ཞིག་དེས་པར་དུ་
གཏོང་དགོས་པ་དུས་ལ་བབ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ལས་ཞུ་
རྒྱ་ཡིན།

དེ་རིང་གི་ཉིན་མོར། གཞིས་བཞུགས་
རང་རིགས་སྤྱན་རླུང་མ་དང་། འཛམ་གླིང་ལུལ་གྱི་
གང་སར་གནས་པའི་བོད་མིས་གཙོ་སྐྱོར་ཞིབ་དེ་ལ་
དགའ་བའི་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས། དགའ་
དད་སྤོ་གསུམ་རང་ཡ་སྤྱིའི་འཐུངས་སྐར་སྤྱང་བཅི་ཞུ་
བའི་ལམ་ནས་མགོན་པོ་གང་གི་ཡོངས་གྲགས་
ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་འགན་བཞིད་དུ་ དུས་རྒྱུ་ཏུ་
འཛམ་གླིང་ཀྱན་ཞུབ་མཛད་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་
འོན་ཐོས་སུ་བྱུང་ཞིང་། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་
བྱམས་བཅེ་ལྡན་པའི་བོད་མི་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ཆེད་
ཉམས་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་འི་དམ་བཅང་བསྐྱར་ནན་ཞུ་རྒྱུ་ནི་
ཡ་སྤྱིའི་འཐུངས་སྐར་སྤྱང་བཅི་ཞུ་རྒྱུ་འི་དགོས་དོན་
སྤྱི་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད་པས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཉིན་
རེའི་འཆོ་བའི་ནང་ལག་བསྐྱར་ཉམས་ལེན་དགོས་
པའི་འབྲོག་སྤྱུལ་ནན་པོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་དང་བོད་མིའི་རིག་གཞུང་ཐད་ལ་རྒྱ་
གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནི་ཏུ་ཅང་གི་བཀའ་འབྲིན་ཆེན་
པོ་དང་། དེ་བཞིན་ཨ་རི་དང་ཡཱོ་གོང་སྤྱི་ལས་ཁབ་ཁག་
གིས་གཙོ་སྐྱོར་བོད་དོན་ལ་རྒྱ་བ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་དགའ་ཁབ་དང་། དབུ་ཁྲིད་རྣམས་ལ།
ཚོགས་པ་དང་མི་སྤྱིའི་བཅས་ཆང་མར་དེ་རིང་གི་
དུས་བཟང་འདིར་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་
བཀའ་འབྲིན་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མཐའ་དོན་སྤྱི་ནོར་
ཡཱོ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡ་སྤྱིའི་
ཡ་ཞབས་པད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་པ་བརྟེན་ཅིང་ཐུགས་
བཞེད་ལྷན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། བོད་དོན་བཞེན་
མཐའ་གསལ་ཏེ་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛུལ་གྱི་
སྤྱི་དཔེ་ཉིན་མོ་མཁྱོགས་ནས་སྤྱར་དུ་འཆར་བའི་
སྤོན་འདུན་དང་བཅས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོ་ ༨ ཚེས་ ༤ ལ།

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཉི་ཉོང་གི་སྲིད་མྱོན་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་ཤིན་ཇོ་ཨ་ཟླེ་མཆོག་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་རྩོགས་པར་སྟགས་གསོ་གནང་བ།

ཉི་ཉོང་གི་སྲིད་མྱོན་ཟུར་པ་སྐུ་ཞབས་ཤིན་ཇོ་ཨ་ཟླེ་མཆོག་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཕེལ་མཆོག་
གིས་གཞིས་བྱེས་བོད་
མི་ཡོངས་དང་། བོད་མི་
མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ།
དམ་པ་ཁོང་གི་སྐུ་ཆེ་
གཙོ་ས་ནང་མི་ལྷན་

གི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དབུ་ཁྱིམ་ཅིག་དང་ཤེས་སྤྱོད་ཟུར་
ལྷན་གྱི་གར་ཟག་ཅིག་ཡིན། དེ་བཞིན་དམ་པ་ཁོང་ནི་
ལ་ཤོང་ས་མཆོག་དང་སྟགས་ཉི་བའི་གྲོགས་པོ་ཞིག་
དང་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། སྐུ་ཞབས་
ཤིན་ཇོ་ཨ་ཟླེ་ (Shinzo Abe) མཆོག་ནི་ཉི་ཉོང་
ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་ (the Liberal Demo-
cratic Party) དབུ་ཁྱིམ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཉི་ཉོང་
གྲོས་ཚོགས་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་ཚོགས་པ་ (All
Party Japanese Parliamentary Sup-
port Group of Tibet) དབུ་ཁྱིམ་གནང་
སྐབས་སྟགས་འགན་གཙོ་བཞེས་གནང་ཡོད། བོད་
དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་དང་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་དབུ་ཁྱིམ་
འདས་ཤོངས་ཕྱིན་པར་ངས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས་དང་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་བྱིད་
ནང་མི་ལྷན་རྒྱས་ལ་སྟགས་གསོ་ཞུ་བྱུ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། །

༢༡ ། ཉི་ཉོང་གི་སྲིད་མྱོན་ཟུར་པ་དང་སྤྱི་ནོར་
ལ་ཤོང་ས་ལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་
སྟགས་ཉི་བའི་བོད་དོན་རྒྱ་བསྐྱོར་བ་སྐུ་ཞབས་ཤིན་
ཇོ་ཨ་ཟླེ་ (Shinzo Abe) མཆོག་གྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་
ལ་ ཆེས་ ༩ ཉིན་འོས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཐུས་ལྷན་གཏམ་
བཤད་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་མི་ཞིག་གིས་སྐོ་
བྱར་དུ་མེ་མདའ་བརྒྱབ་ནས་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་
རྩོགས་པའི་ཡིད་སྐྱེད་གནས་ཚུལ་ཐོན་མ་ཐག

རྒྱས་ཡོངས་ལ་སྟགས་གསོ་ཞུས་གནང་ཡོད།
སྟགས་གསོའི་འཕྲིན་ཡིག་ནང་འཁོད་
དོན། སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་མེ་མདའ་ཐོག་པའི་ཡིད་སྐྱེད་
གནས་ཚུལ་ཐོན་ཏེ། སྟགས་ཁད་དུ་སྐུ་ཚེའི་འཕེན་པ་
རྩོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་འདུལ་དང་ཆོ་ཆང་མར་
བརྒྱུད་མ་སྟབས་པའི་རྩོམ་པ་ལྷན་ཆེ་བྱུང་། སྐུ་
ཞབས་དམ་པ་ཁོང་གིས་ཉི་ཉོང་གི་སྲིད་མྱོན་དུས་
ཡུན་རིང་ཤོས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནི་ཉི་ཉོང་

དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་བདམས་ཐོན་སྲིད་འཛིན་ལྷན་སྐྱོད་པ་དྲི་ལྷ་མཆོག་ལ་དགའ་བསུའི་ འཆམས་འཕྲིན་ཞུས་པ།

༢༡ ། གྲི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལྷ་ལ་ ༢ ཆེས་ ༢༢ ཉིན་
དཔལ་ལྷན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་གིས་
གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་
འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ། ལྷ་ས་སྐྱོད་པ་དྲི་
ལྷ་མཆོག་ (Smt. Droupadi Murmu) མཆོག་
སྐབས་བཙུ་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་དུ་
བདམས་ཐོན་བྱུང་བར་དགའ་བསུའི་འཆམས་འཕྲིན་
ཞུས་གནང་འདུག།

དེ་ཡང་འཆམས་འཕྲིན་ནང་འཁོད་དོན།
རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་ད་བར་བོད་ཀྱི་འཆོ་

མེད་ཞི་བའི་འཐབ་ཚད་
དང་། བོད་མིར་རྒྱ་བ་
སྐྱོར་ལྷན་ཆེ་གནང་
བ་དང་། ལྷན་པར་དུ་
འདས་པའི་ལོ་རྒྱུག་ཅུ་
ལྷན་གི་རིང་བོད་མི་
ཆོར་མཆོན་ན། རྒྱ་གར་
ནི་བོད་མིའི་པ་ཡུལ་
གཉིས་པ་ལྷ་སུ་ཆགས་།
ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་རྒྱ་གར་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་ད་བར་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་པ་དེར་
སྟགས་ཅེ་ཆེ་ཞུ་བྱུ་ཡིན།

རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ལྷན་སྐྱོད་པ་དྲི་ལྷ་མཆོག་

འདོད་བསྐྱབ་སྐྱུ་སྟོགས་མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ལས་སྟོངས་ལྡན་པ་ཡོང་སྐྱེའི་སྟོན་པ་ལྟན་ཏུ་སྐྱེ་དང་། འཇམ་མིན་ནང་ཞི་བདེ་བསྐྱུ་སྐྱེ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མིན་གྱི་
མ་འོངས་པའི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་འཁོད་པ་བཅས། །

བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཁྲུང་པས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་འཐུས་ཁྲུང་པ་ལྟོང་ཡུར་པ་དོན་རྗེ་མཆོག་གིས་ཁམས་པའི་སྤྱག་ཆོག་ཀྱི་བརྒྱ་དང་། འདི་ཚུ་

འདོན་ཐེངས་ལྔ་པ་བཅས་གཉིས་དབུ་འཕྲེད་གནང་བ།

༡༣། ཁྱིའོ་ ༡༠༢༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་གྱི་ལྷ་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་འཆམས་པའི་དང་
མོ་དེས་མོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་ཏུ་ལྷ་ སྐལ་མ་གསུང་བཤད་གནང་དོན། ལྷིང་པཏར་བྱས་

[illegible]

མཁོན་གཙོ་པོ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
སྐྱོ་ཆབ་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ལྟེན་སྲུང་བ་དེ་རྩི་མཆོག་
གིས་ཁམས་པའི་སྤྱུག་ཆོག་གི་བླ་ཆུ་ (www.
khampawriters.com) དང་། འཕྲི་ཆུ་འདོན་
ཐེངས་ལྔ་པ་བཅས་གཉིས་དབུ་འབྲེད་གནང་སོང་།

དབྱ་འབྱེད་མཛད་སྒྲིའི་ཚོག་ཁམས་པའི་
སྤྱུག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙུག་ལ་སྤྱི་འཐུས་
མཁན་པོ་ཀམ་ལྷ་མོ་དང་སྤྱི་འཐུས་མཁོན་པོ་མཚོག་
དང་། སྤྱི་འཐུས་གསེར་རྩེ་ལ་ཁྲིམས་མཚོག་ སྤྱི་
འཐུས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ལ་བསྟན་ཀྱི་ལ་མཚན་མཚོག་
ཁམས་པའི་སྤྱུག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་པོ་མཚོག་
དབྱངས་ལྷན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་གཙུག་ཚོགས་
མི་རྒྱུ་བ་མོགས་ཐེབས་འདག་

ལྟོན་གྱི་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་དང་མི་
མང་གྱི་འཕྲིན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟོན་གྱི་འཕྲིན་ཁྲིམས་
ཐོན་པར་འདོད་ཅི་མཆོག་གིས་བོད་མི་མང་གྱི་འཕྲིན་

ག། ད་ལན་གྱི་མཛད་སྒོ་འདི་ཙམ་རིག་རང་དང་།
འབྲེལ་བའི་མཛད་སྒོ་ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེད།
དེ་ཡིན་དུས་ཙམ་རིག་རང་གི་ཐོག་ནས་རྣམ་པ་ཚོ་
ལ་སྤྲུགས་པར་གསོ་བྱེད་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཡོད་
དགོས་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་རང་རང་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡིན་
ན་སྟོན་མ་སྟོབ་ལྟར་འགྲོ་དུས་དགེ་ཆགས་ནས་ཙམ་
རིག་སྐོར་ལ་སྟོབ་སྟོང་ཐུག་བྱ་བྱས་པ་དང་། དེ་ག་
ནང་བཞིན་ཙམ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ཁ་
ལས་སྟོག་རྒྱ་རག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། གཞན་ཆེད་
དུ་ཆེད་ལས་རང་བཞིན་ཐོག་ནས་ཙམ་རིག་ལ་སྟོབ་
གཉེར་བྱས་སྟོང་མེད་དུས། དེ་རིང་འདི་ལ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་བཙོ་རྟེན་ཉེ་གཅིག་བཤད་བསྐྱད་
ནས་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བཏག་བཏང་བསྐྱད་ན་རན་པོ་
ཡོད་མ་རེད་ལ་དེ་འདྲའི་གོམས་གཤིས་ཀྱང་མེད་
ཟེར་ནས་ཁྱེད་འདོད་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། སོ་སོས་ད་
ལྱིའི་བར་དུ་ཙམ་རིག་ལ་དོ་སྣང་ཐུག་བྱ་བྱས་པའི་

ཉམས་སྤྱོད་གཞིར་བཟུང་བྱས་ནས་བསམ་ཆུང་
 གྲུ་བྱ་ཞུས་པ་ཡིན་ན། སྤྱིར་བཏང་ཚུམ་རིག་ཟེར་
 བ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱ་བཤད། མཚན་གཞི
 ས་མཚམས། བྱལ་ཁོངས། ཟེར་ནས་སྤྱེ་ཚན་མ་འདྲ་
 བ་ཁག་ལྔ་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་དགོས་དུས།
 བརྗོད་གཞི་དེ་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པོ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་རེ། དེ་ཡིན་ཅང་། སྐབས་
 སྤྱི་བབས་པ་འདིར་ཚུམ་རིག་ཟེར་བ་དེས་ང་རང་ཆོ་
 མིའི་རིགས་ལ་གཤམ་ཆེ་རྒྱུད་ཇི་ཙམ་ཡིན་མིན་ཐད་
 བསམ་ཆུང་ཞིག་ཞུས་ན་ཐུག་སོང་།

ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བྱས་པ་ཡིན་ན།
 ཚུམ་རིག་ཟེར་བ་དེ་ང་རང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་ཆ་
 ཤས་ཏུ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཟེན་འདུག་བསམ་
 གྱི་འདུག དཔེར་ན། ཚོས་སྟོགས་ནས་བཤད་ན།
 རང་པའི་བཀའ་འགྲུར་བསྟན་འགྲུར་དང་ཚོས་འགྲུར་
 ལོ་རྒྱུ་ལ། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ། ཁ་
 ཆའི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དེ་
 ཚུམ་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་ཐོག་ནས་ཉར་ཆགས་
 བྱས་ཡོད་རེད། དེ་ག་ནང་བཞིན་འདྲི་བ་རྟེན་གྱི་ཆ་
 རས་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེང་དུས་ཀྱི་རིག་ཆེན་མ་
 འདྲ་བ་དཔེར་ན། ས་ཁམས་རིག་པ་དང་། དངོས་
 ཁམས་རིག་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པ། མི་རྒྱུད་
 རིག་པ། མདོར་ན་དེ་ཚོ་ཡོངས་རྩོགས་ཚུམ་རིག་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཡིག་ཐོག་ནས་ཉར་ཆགས་བྱས་ཡོད་
 རེད། གཞན་ཡང་ཚུམ་རིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱི་ཁ་ལོ་འགྲུར་བ་གཏོང་བུ་བ་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན་
 བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ལ། མི་རིགས་གཞན་པའི་བསམ་
 རྒྱུ་ཡང་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་དང་། གསར་བརྗེ་དང་སྤྱི་
 ཚོགས་བཅོས་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཚུམ་

[illegible]

རིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཡོད།

མདོར་བསྟན་ན། ཚེས་ཤིག་ཟེར་བ་དེ་དེ་
རང་ཆོའི་ཕྱི་ཚེས་ཀྱང་ལ་ཆ་གསུམ་ཉ་ཅང་གི་གསལ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཟེན་པ་དུག། ད་ལན་ཁམས་པའི་སྐྱུག་
ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་འབྲི་ཆུ་འདོན་ཐེངས་ལྔ་པ་དང་།

དུས་རབས་དང་མ་ཐུན་པའི་བླ་དབྱ་འབྲེད་གནང་
 ལུབ་བ་དེས་བོད་ཀྱི་ཚེས་རིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ནང་ལ་
 ཞབས་འདེགས་དང་། བྱས་ཆེས་གང་འཛམས་ཤིག་
 བཞག་ཐུབ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད་ལ། དེར་
 བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་བྱས་

ནས་ལེགས་སེའི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་། རྩིས་སྤྲོ་ཡི་
འདས་ལྷ་གི་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པ་ཀྱང་སོང་།

གཞན་ཡང་དབྱ་འབྲེད་མཛད་སྒྲིལ་ཐོག་
ཁམས་པའི་སྤྲུག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་རྒྱུད་པ་སྤྱི་
འབྲས་མཁན་པོ་ཀམ་མཁའ་དངོས་ལྷན་པ་མཛད་ནས་
མཚོག་གིས་ཁམས་པའི་སྤྲུག་ཚོགས་བཙུགས་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དགོས་པ། དམིགས་
ཡུལ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་གསུང་བཤད་དང་། ཁམས་
པའི་སྤྲུག་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཞོན་འཛམ་དབྱངས་
ལྷན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་
བཤད་གནང་བ་དང་། སྤྱི་མཐོན་གཙོ་བོ་སྤྱི་འབྲས་
རྒྱན་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་སྤྱི་འབྲས་རྒྱལ་ཁྲོད་ལྷན་པ་རྫོ་
རྗེ་མཚོག་གིས་ཅེས་སྤྱིག་ཚོགས་རྒྱུད་གི་ཚོགས་མི་
ནམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་མཛམ་དང་དང་། འབྲི་
རྒྱ་འདོན་ཐངས་ལྷ་པའི་དུས་དེབ་ཐུག་རྟགས་སྤྱི་
ཡུལ་གནང་ཡོད་པ་བཅས་།

ཨ་ཁི་ལ་ཕུན་ཚོགས་སྒྲིང་པའི་ས་ཆགས་སུ་ཤོ་སྒྲིག་པའང་པའི་ཉིན་སྒྲུབ་འདི་གི་ས་གནས་འཕུས་ཚོགས་ཆགས་ཚུད་དང་ས་པར་བ་སྒྲིང་པས་
དོན་མེད་ཚོགས་ཀྱི་ཐབ་སྒྲོང་མཁུལ་བསྒྲིམ་པའང་ག།

༢༡ ། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་པོ་ད་
མི་མང་གྱི་ འཕུས་ལྷན་ཆོག་མ་ནས་ཨོ་ཏེ་ཤ་ལུན་
ཆོག་མ་སྒྲིང་གཞིས་ཆགས་སུ་ཕྱི་ཆོས་ ༡༩ ནས་
༡༩ བར་གོ་སྒྲིག་གནང་བའི་ཉིན་ལུང་ཡིང་གི་ས་
གནས་འཕུས་ཆོག་མ་ཆགས་ཚུང་དང་སྤ་བརྟན་
སྤྲོད་ལས་དོན་ལྟེན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟབ་སྐྱོང་མཁུག་
བསྐྱེད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཐབ་སྐྱོང་དབྱ་
འབྲེད་མཛད་སྤྱིའི་ཐོག་ཨོ་ཏེ་ལ་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་
གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཆབ་
ལུབ་བསྐྱུན་ལགས་ཀྱིས་འཆམས་འཛིའི་གསུང་
བཤད་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་འཐུས་ཀྲམ་དགེ་ལེགས་
མཆོག་གིས་ཐབ་སྐྱོང་གི་དགོས་དམིགས་དང་
འབྲེལ་ ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོར་

དངལ་ཐོགས་བཞིན་མཆོག་དང་ཕྱི་འཁྲུལ་ཀུན་དགེ་ལེགས་མཆོག་རྣམ་བཤིས་དང། ཡོ་རྒྱུ་ལ་བཅས་འཁྲུལ་ཆོགས་ཟེད་ཕྱི་དན་མཉམ་ཞུགས་གནང་
པ་འདྲ་རྣམས།

ལགོང་ས་ལསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
དགོངས་གཤིལ་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཞུགས་ཡོད་པ་
དང་། ས་གནས་འཕུལ་ཆོག་པའི་མང་གཙོའི་ལམ་

ཡུགས་ནང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྒྲོང་གསུངས་གནད་བ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོག་པས་གཞོན་སྒྲོལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་སྤྱི་འཐུས་ཆོག་པས་བྱང་

ལས་ཁུངས་དང་དེའི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་དང་། སྤྱི་
འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་གནང་ཚུགས་བཅས་
ཀྱི་སྐོར་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ལོར་ལག་སྟོན་སྐྱབས་

གཞུང་དབུལ་འདུ་འགོད་དང་། ལོ་འཁོར་སྔོན་ཅེས།
དབུལ་ཅེས་སྤངས་འཛིན་བཅས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞིའི་ཐོག་
ཟབ་འཛིན་དང་། ཚོགས་བཅར་བའི་དྲི་བར་ལན་

དཔལ་ལྷན་ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་ཨོ་ཏེ་ཤེ་ཤེ་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཟབ་སྐྱོང་དབུ་འབྱེད་མཛད་སྐོའི་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་སྐབས།

མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བོད་མི་རྒྱལ་ལ་གསོལ་
སྐུལ་གནང་བའི་མང་གཅོད་ཁེ་ཕན་དང་ལས་འགན།
ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆགས་ཚུང་
དགོས་པའི་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་། མཐར་ཨོ་ཏེ་
ཤེ་ཤེ་གནས་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བོ་བཟུང་བ་སྤྲོད་པ་
ལགས་ཀྱིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་
ནས་ཟབ་སྐྱོང་གོ་སྤྲིག་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་
གནང་རྗེས། ཟབ་སྐྱོང་དངོས་གཞི་འགོ་འཇུགས་
གནང་འདུག

ཟབ་སྐྱོང་གི་ཉིན་དང་པོར། དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཞིན་མཆོག་གིས་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ཁྲིམས་དང་།
ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་སྤྲིག་གཞི། དེ་བཞིན་སྐྱར་
རྒྱལ་ཚན་གྱི་དྲི་བ་འདི་སྤངས་དང་། ཐུགས་སྤྲོད་
གཞིན་བསྐུལ་གྱི་ཁྲོས་འཆར་འདོན་ཚུགས། ཁྲོས་
ཚོད་ཁྲོས་འཆར་འདོན་ཚུགས། ཁྲིམས་ཡིག་དང་
སྤྲིག་གཞི་འཆར་ཐོག་འཐུས་ཚོགས་སྐོར་ཟབ་འཛིན་
གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཚོགས་བཅར་བའི་དྲི་བར་
ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་འདུག

ཟབ་སྐྱོང་གི་ཉིན་གཉིས་པར། སྤྱི་འཐུས་
ཀྲུང་གོ་ལེགས་མཆོག་གིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་

འདེབས་གསལ་བཤད་གནང་འདུག
ཟབ་སྐྱོང་གི་ཉིན་གསུམ་པར། ཉིན་རྗེས་
མའི་དམར་ཁྲིད་ཁྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་གྱི་སྤྲིག་
ཀྱི་སྐོར་ཞུས་ཀྱིས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཟབ་སྐྱོང་ཉིན་
བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་དམར་ཁྲིད་སྐབས་ཟབ་སྐྱོང་བ་
རྒྱལ་ལ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཁྲོས་ཚོགས་འཆོག་སྤྲོད་ཐོག་མཐར་ཆེན་འབྲེལ་
གསོལ་རྒྱ་ལྡན་སེལ་འདེགས་འཐུས་དང་། རིམ་
བས་ཚོགས་གཙོ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་
གསལ་བསྐྱེད་གནང་རྗེས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་
པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་བཀྲོད་བཀྲོད་དང་། ས་འཐུས་ཚོགས་
གཙོ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་
གནང་བ་སོགས་དམར་ཁྲིད་ཁྲོས་ཚོགས་འཆོག་སྤྲོད་
གནང་འདུག་པ་དང་། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་དམར་ཁྲིད་
སྐབས་མན་སྤྲོད་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་
ཚོགས་གཙོ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱར་འཛིན་ལགས་དང་།
ཨོ་ཏེ་ཤེ་ཤེ་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་
བཟུང་བ་སྤྲོད་པ་གནས། སྤྲོད་རྒྱུ་ས་གནས་
འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་བསྐྱར་འཛིན་པ་
སངས་ལགས། ཚོགས་གཙོའི་ལས་ཁུངས་རྒྱལ་
མཆོན་ལགས་བཅས་ནས་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་

གནང་འདུག དམར་ཁྲིད་ཁྲོས་ཚོགས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་
ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ཚོགས་བཅར་བ་རྒྱལ་ལས་
བོད་ནང་གི་རྒྱ་གར་སྤངས་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་
གཞུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲོས་ཚོད་ཁྲོས་
འཆར་གཅིག་དང་། བོད་ཀྱི་ཁྲིམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་
གནས་སྤངས་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་ཁྲོས་ཚོད་ཁྲོས་
འཆར་གཅིག་སྐྱར་རྒྱལ་ཚན་གྱི་དྲི་བ་གསུམ།
ཐུགས་སྤྲོད་གཞིན་སྐུལ་གྱི་ཁྲོས་འཆར་གསུམ། ལོ་
འཁོར་ལས་བསྐྱོལ་གཅིག་སྤྲིག་གཞི་གསུམ་བཟོ་
གཅིག་སྤྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་གཅིག་གཏོང་ལེན་
ཁྲིམས་ཡིག་ས་འཐུས་སྐོར་གྱི་ཁྲོས་ཚོད་ཁྲོས་
འཆར་གཅིག་བཅས་འདོན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་
འདུག

མཐར་མཇུག་བསྐྱོལ་ས་མཛད་སྐོར་སྐབས་
བདེ་ཞིག་ཚོགས་ཤིང་། སྐབས་དེར་དཔལ་ལྷན་
ཚོགས་གཞིན་སྐུལ་མ་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་མང་
གཙོའི་ལས་ཁུགས་ནང་ཁྲིམས་སྤྲིག་དང་འགན་
འཁུར་ལྷན་བ་གནང་དགོས་རྒྱུ་གསུང་ཆེན་པོ་
ཡིན་སྐོར་དང་། ཟབ་སྐྱོང་བ་རྒྱལ་ལས་ཉིན་ལྔའི་རིང་
ཐུགས་སྤྲོད་ཆེན་པོས་ཟབ་སྐྱོང་ནང་མཉམ་ཞུགས་
དང་ཆ་ཤས་ལེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ས་འཐུས་དངོས་
སྤྱི་འཆོག་ས་ལ་ལྷན་དམར་ཁྲིད་གནང་ཐུབ་པ་
བཅས་ལ་བསྐྱེད་བརྗོད་དང་སྐྱེད་ཆེན་མས་
དུས་རྒྱུ་དུ་ནས་དེ་ཆོད་ཐོག་སྐོར་སྐྱོང་གནང་
དགོས་སྐོར་གསུངས་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་
ཟབ་སྐྱོང་བ་རྒྱལ་ལས་མ་འོངས་པར་གཞིན་སྐྱེས་
ཆོར་ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་ཟབ་སྐྱོང་གནང་
དགོས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལུ་བ་བཞིན་མ་འོངས་
པར་གཞིགས་རྒྱུ་ཡིན་སྐོར་སོགས་གསུངས་གནང་
འདུག ཟེངས་འདིའི་ཟབ་སྐྱོང་ནང་ཨོ་ཏེ་ཤེ་ཤེ་
ཚོགས་སྤིང་དང་། མན་སྤྲོད་པ་བདེ་སྤིང་། སྤྲོད་
ར་ལོར་རྒྱུ་སྤིང་གཞིས་ཆགས་བཅས་ཀྱི་ས་
གནས་འགོ་འཛིན་རྒྱལ་པ་དང་། ས་འཐུས་རྒྱལ་
ཨོ་ཏེ་ཤེ་ཤེ་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་རྒྱུ་གི་
ཚོགས་མི་རྒྱལ་པ་བཅས་ཁྲོན་མི་གངས་ ༣༥
མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ་བཅས།

ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་བཞག་པའི་ཕ་ཤིང་ལོན་སྤྱི་བསྐྱེད་གསལ།

༩། ཀྲུལ་སྤྱིའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མིའི་བོད་དོན་ཀྲུལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༩ ལ།
8th World Parliamentarians' Convention on Tibet

The Washington DC Declaration

**8th World Parliamentarians' Convention on Tibet 22-23 June
2022, Washington, D.C**

Parliamentarians from 28 countries participated in the 8th World Parliamentarians' Convention in Washington D.C. from 22 to 23 June 2022 in person and virtually, to review and discuss the situation in Tibet and efforts to resolve the Sino-Tibetan conflict, caused by the People's Republic of China (PRC) invasion of Tibet in 1950 and its illegal occupation since then. They thanked their hosts in the US Congress and commended them for the pathbreaking legislation adopted in recent years on Tibet.

The meeting took place as the war in the Ukraine, caused by Russia's invasion of that independent country on February 24, was about to enter its fourth month and triggered striking comparisons to Tibet's invasion decades earlier. These invasions, constituting flagrant violations of the most fundamental norms of international law, highlight the urgent need to enforce international law and prioritize safeguarding the rule of law and the promotion of freedom, democracy, self-determination and human rights throughout the world above short-term economic gain.

The participants committed to take action to ensure collaboration among parliaments and with the Tibetan Parliament in Exile on matters related to Tibet. This includes collaboration with the Inter-Parliamentary Alliance on China and with other interparliamentary organizations and bodies. The International Network of Parliamentarians on Tibet (INPaT) will be revived, and where possible parliamentarians will create parliamentary groups in countries where they do not yet exist.

The participants call on parliaments to adopt legislation, resolutions or motions, hold hearings and investigations at national and sub-national levels to advance the Tibetan cause in line with this declaration.

The participants call on all parliaments to take coordinated action, and to hold their governments accountable for upholding international law in regard to Tibet, including by fulfilling their States' obligations and responsibilities under international law to

- respect and promote the inalienable right of the Tibetan people to self-determination,
- refrain from expressly or implicitly recognizing the PRC's claim to sovereignty over Tibet
- treat Tibet as an occupied country and not as a part of China, and
- take coordinated action, with other like-minded governments, to achieve a resolution to the Sino-Tibetan conflict through dialogue and negotiations between the parties, without preconditions.

The participants call on parliaments to take coordinated action to affirm and endorse the exclusive right of the Dalai Lama and the Gaden Phodrang, the Tibetan people, and the Tibetan Buddhist community to select and appoint the incarnation of the next Dalai Lama and other senior Lamas and firmly reject the PRC's declared intention to do so as a violation of religious freedom.

The participants reject the false historical narratives propagated by the PRC and Chinese Communist Party (CCP), which claim that Tibet has been a part of China since ancient times, to attempt to justify the PRC's invasion of Tibet and current occupation of Tibet. They call on parliamentarians and parliaments to take coordinated action to expose and counter these false narratives.

The participants call on parliaments to take coordinated action to prohibit corporations from benefiting from forced labor and the exploitation of the natural environment of the Tibetan plateau.

The convention noted the massive environmental degradation occurring on the Tibetan plateau because of mining resulting in toxic waste, water pollution, deforestation and the destruction of mountains. Further, more than two million Tibetan nomads have been removed from their traditional lands to allow for this exploitation and resettled in culturally destructive villages.

The impacts of environmental mismanagement in Tibet extend far beyond Tibet itself with over 50 mega dams planned on the 10 major rivers that rise on the plateau, threatening the water supplies of over 1.5 billion people in countries downstream.

Tibet's situation as the world's Third Pole results in global heating occurring at rates more than twice the world average, which will result in the majority of the glaciers on the plateau gone by 2050, with global repercussions.

The participants express solidarity with the Uyghurs and Southern Mongolians under PRC rule, the people of Hong Kong and the people of Taiwan under PRC threat, as well as with the Chinese democracy movement, all of whom seek common ground to face common challenges.

The Participants expressed their continuing support for the democratic achievements of the Tibetans, their commitment to non-violence and their efforts to seek a resolution of the conflict with the PRC through the Middle Way Approach.

Tibetan Parliament-in-Exile
Central Tibetan Administration
Dharamshala -176215
Distt: Kangra
H.P. India

Tel: +91-1892-222481
Fax: +91-1892-224593
Email: tpieadmin@tibet.net
Website: www.chithu.org
www.tibetanparliament.org